

REGERINGSKANSLIET
Utrikesdepartementet

PROMEMORIA

1997-11-03

Delges:

Kabs

B. Fredriksson, A-ARK

M. Hallqvist, EC

L. Olson, ESEK

H. Magnusson, Riga
Amb Moskva

HEMLIG

Genomgång av RW-arkivet; 1991-10-01-1997-05-31

Den tredje - och sista - etappen av genomgången av RW-arkivet, för tiden 1 oktober 1991 till den 31 juli 1997 (den sista avslutade dossieren), är nu avslutad, och de kommentarer den givit anledning till har sammanfattats i ett separat arbetspapper. Aktmaterialet omfattar 30 dossierer; en grov uppskattning indikerar ca 8 000 sidor. Härtill kommer ett oöverskådligt antal - kanske 4 000 - sidor bilagor med dokument från arkiv i Ryssland, USA och Ungern.

Vägledande för den närmast föregående genomgången av arkivmaterialet (för tiden 1 januari 1971-30 september 1991) var principen att visa största möjliga öppenhet i redovisningen av RW-ärendets hantering. Följdenligt innebar den rekommendation om avhemligande av flertalet hemligstämplade dokument. De viktigaste undantagen gäller vissa kontakter med utländska underrättelseorgan samt, icke minst, samtalsuppteckningar, rapporter o. dyl. från sammanträffanden med sovjetiska tjänstemän och enskilda medborgare från hösten 1989 (då den sovjetiska sidan började samarbeta) och framåt. Dels har det befunnits önskvärt att icke i onödan kompromettera det som finns kvar av rysk samarbetsvilja (d.v.s. utrikessekretess), dels har behovet av meddelarskydd (d.v.s. personsekretess) beaktats. Därutöver finns ett behov av bibehållen utrikessekretess av andra skäl för enstaka dokument.

Riktgivande för den senaste genomgången har varit nödvändigheten av ett striktare sekretesskriterium. Det omfattande avhemligande som angivits ovan får även med internationella mått betecknas som

MD

1997-11-03

långtgående. Att fortsätta i samma anda skulle lätt ge upphov till missförstånd, både hemma och utomlands, om departementets inställning till sekretessbehovet i utrikesfrågor. Vidare får det anses nödvändigt att icke röja taktikresonemang och liknande överväganden, särskilt om dokumenten publiceras före vitboken, vilket torde bli fallet. Följaktligen har undanröjande av hemligstämpeln rekommenderats i blott enstaka fall; i stället har hemligstämpling rekommenderats för ett antal dokument som antagligen inte sekretssbelagts p.g.a. förbiseende och vilkas offentliggörande skulle innebära utrikes olägenhet.

I analogi med genomgången för 1971-91 får den granskning jag nu genomfört betraktas som en första gallring. Eftersom jag p.g.a. bristande kunskaper i ryska och närkännedom om materian ofta känt osäkerhet om den lämpligaste hanteringen av olika dokument vore det lämpligt att en andrahandsgenomgång också av de nu aktuella dokumenten görs av ambassadör Hans Magnusson och en representant för Moskva-ambassaden. Först därefter torde det bli aktuellt att fotokopiera materialet för påföljande publicering.

Sven Julin

SVERIGES AMBASSAD
RIGA

Sid 1 (2)

Handläggare: H Magnusson

UTRIKESDEPARTEMENTET

Till: EC (Hallqvist)
Kopia: kabs, EI (L Olson), amb Moskva ✓

Awd.	Grupp	Mel
P	2	Eu 2

EC

Re Raoul Wallenberg
amb Moskva

1. Faxet från Mesinai kom helt överraskande också för mig. Det illustrerar dock svårigheterna att "hålla ihop" den "utvidgade" arbetsgruppen i detta skede. Jag hade tänkt, men har ej hunnit, formulera en ram för det fortsatta arbetet som utgår från vår aide-mémoire och skall vara tillämplig även på de oberoende experterna i den mån de önskar arbeta inom /med eller på vägnar av arbetsgruppen. Även om det i och för sig inte är så dramatiskt att ändra tidpunkt för en resa är det likafullt olämpligt att göra det utan förvarning eller samråd när vi gjort officiella framställningar till ryssarna. Ett fax från departementet som klargör de gällande riktlinjerna vore därför, som Moskvaambassaden säger, påkallat.

2. När det gäller Vladimirundersökningen torde det ha framgått av meddelanden till de oberoende experterna att något klartecken ännu inte föreligger. I fråga om de psykiatriska klinikerna har jag föreslagit en framställning från ambassaden till hälsovårdsministern, kombinerat med ett möte med Aleksander Jakovlev, baserat på bl a ett kortfattat underlag från Susan Mesinai (som jag två gånger bett henne inkomma med). Det förefaller som om hon inte effektuerat denna beställning.

Vad gäller frågan om tillträde till fond 451 m fl arkiv har jag gjort klart att den torde vara mycket svår att lösa och att den kräver agerande på flera plan. Detta hindrar dock inte att man försöker övertala ryssarna om att största möjliga tillträde till arkiven är en viktig fråga.

3. Det är riktigt att de oberoende experterna i detta skede kan sägas ha fått ett ökat inflytande på arbetets inriktning, bl a därför att de är villiga och kompetenta att genomföra föreslagna åtgärder. Även om utsikterna för att påträffa nya avgörande bevis är mycket små äger dett arbete sitt berättigande. Kritik skulle med fog kunna riktas mot rapporten om man underlät att göra det, mot bakgrund av att någon övertygande hållbar bevisning om RW:s öde inte kan sägas föreligga. Det tycks föreligga sakens natur att utredningar av denna typ med ryssarna drar ut på tiden och stöter på samma svårigheter; det gäller såvitt jag vet såväl den amerikansk-ryska MIA-utredningen som den polsk-ryska Katynutredningen, som ännu inte lär ha framlagt någon slutrapport.

MAGNUSSON

ink, brev 97-11-04

RAOUL WALLENBERG

Detta porträtt av *Erik Hermansson* pryder omslaget till Rudolph Philipps biografi om Raoul Wallenberg (1946) och dess nya, uppdaterade, upplaga (1981).

Raoul Wallenberg

- hans liv, gärning och fångenskap.

En bibliografi sammanställd av
Torsten H è r n o d
vid Institutionen Bibliotekshögskolan,
Högskolan i Borås, 1996-1997.

Uppsala, den 3 november 1997.

Ambassadrådet, herr
Lage Olsson
Utrikesdepartementet
Enheten för europeisk integration
/ESEK
Box 161 21
103 23 Stockholm.

INK. UTRIKESDEP
DNR 307/009
97-11-04

P 2 Eu'

Käre vän,

X) se int i dossen

Härmed ber jag att få överlämna ett ex. av min bibliografi över Raoul Wallenberg. -

Xu
Tack för hjälpen med uppgifter till min annotation av Wilhelm Wachtmeisters memoararer, som återfinns på sidan 27.

I samband med att jag rättade tesaren, läste jag att UD offentliggjort ytterligare en del blå böcker men att allt ännu inte är offentliggjort. Lycka till med detta!

Jag är tacksam över Dina synpunkter på bibliografin. Efter Din genomläsning vill jag gärna skänka den till UD:s bibliotek.

Med vänlig hälsning,

högjörne
Torsten Hernod.
Torsten H è r n o d.

Delgestalt bilaga:

von Dardel
Carl Persson
Magnusson, Riga
Hallquist, EC 2
Olson, ESEK
Foyer, EC 4
Julin, GAT, EXP
Fredriksson, A-ARK
Backman, A-ARK
UD:s bibliotek
Raoul Wallenberg-Föreningen
Amb Moskva

Adress:

Norrländsgatan 42 B
752 29 Uppsala.

Tel: 018-471 33 56 (arb.)

a.a. / v

exp. 97-11-06 / v

File, B 7, F State: 1945.

61. Raymond Murphy to Sec. of State, 22 March 1945, NARA, RG 59, CF, B 6832, 862.01/3-345; compare also John G. Winant, American Ambassador in Great Britain, to Sec. of State, 3 March 1945, *ibid*.
62. Sec. of State to Robert Murphy, 2 Feb. 1945, NARA, RG 59, B 3662, 740.00119 Control (Germany)/2-245; Winant to Robert Murphy, 2 Feb. 1945, *ibid*.; Acting Sec. of State Grew to Health, 19 March 1945, NARA, RG 59, B3663, 740.00119 Control (Germany)/3-1945; Fichter (note 2) pp. 80-2; Foitzik (note 2) p. 326; Henke (note 2) pp. 633-4, 637.
63. Winant to Murphy (note 62); Pratt to Forgan, 30 March 1945, NARA, RG 226, E 115, B 38, F 511; Fichter (note 2) pp. 82-3.
64. OSS Washington to OSS Berne, 27 Feb. 1945, NARA, RG 226, E 134, B 228, F 1368, abridged version in: Heideking and Mauch, *American Intelligence* (note 8) pp. 379-80; Robert Murphy to Sec. of State, 30 March 1945, NARA, RG 59, B 3664, 740.00119 Control (Germany)/3-3045; Pratt to Clark, 20 April 1945, NARA, RG 226, E 190, B 32, F 5; Fichter (note 2) pp. 83-4; Foitzik (note 2) pp. 326-36.
65. Morris, 3 March 1945, Memo No. 6, NARA, RG 59, Lot 55D374, B 3, F G-800 Morris Reports; Sec. of State to American Embassy London, 12 March 1945, NARA, RG 59, CF, B 6833, 862.01/3-345; Robert Murphy to Sec. of State, 22 March 1945, *ibid*.; Morris, 19 May 1945, Memo No. 29, NARA, RG 59, Lot 55D374, B 3, F G-800 Morris Reports.
66. Gould (note 18) p. 1; Casey (note 2) p. 198; Persico (note 2) pp. 339-41.
67. Foitzik (note 2) p. 333.
68. Report X.P.23/D.B.4, n.a. [probably by the French intelligence service], 6 June 1945, Paris, Archives Nationales, Série F7, Dossier 15319; n.a., n.d. [probably summer 1945], 'F-2795 Rapport sur le voyage de MM. NIEBERGAL et HAUSER du CALPO en Allemagne par les soins de OSS', NARA, RG 226, E 128, B 1, F 6; OSS Paris to OSS Washington, 8 April 1946, Report F-6680, NARA, RG 226, E 108A, B 6, F F-6650; Harald Hauser, *Gesichter im Rückspiegel* (East Berlin: Der Morgen 1989) pp. 174-90; Pech (note 12) pp. 221, 270.
69. Comment, 15 Aug. 1945, to Telegram Beau to van der Gracht, 3 Aug. 1945, NARA, RG 226, E 115, B 43, F 562.
70. Harrison to Sec. of State, 23 July 1945, Suitland, MD, National Records Center, RG 84; Foreign Service Posts of the Dept of State, Berne Legation Files, General Records, 1936-1949, 1945, B 116, F 800 Free Germany; Caffery to Secretary of State, 1 Aug. 1945, Munich, Institut für Zeitgeschichte, RG 260: U.S. Occupation Headquarters, World War II, Fiche 17257-1/8; OSS Berne to OSS Washington, 10 Aug. 1945, NARA, RG 226, E 108, B 9, F 63; Bergmann (note 2) pp. 163-70.
71. Lt. Col. Franklin D. Canfield, OSS Representative SHAEF, to Col. W.H. Baumer Jr, 3 May 1945, NARA, RG 331: Allied Operational and Occupational Headquarters World War II, SHAEF, Office of the Chief of Staff, Secretary, General Staff, Decimal File, 1943-1945, B 133, F 370-29 OSS Activities; Teubner and Fuhrmann to Ulbricht, n.d. [probably summer 1945], 'Tätigkeitsbericht der Parteibüchsenleitung Süd (Schweiz) für die Zeit von 1939 bis 1945', SAPMO-BArch, ZPA, NL 182/851, Nos. 319-37, esp. No. 335; Evelyn and Yvan Brès, *Un Maquis d'antifascistes allemands en France (1942-1944)* (Montpellier: Presses du Languedoc 1987) p. 326. In addition, the OSS considered turning over CALPO members it did not think suitable for OSS missions to the French, compare Lacoste to Cussady, 14 March 1945, NARA, RG 226, E 190, B 348, F 257.
72. Comments by the Foreign Office (hereafter FO), 15 March 1945, re telegram Chancery Paris to FO, 2 March 1945, Kew, Surrey, Public Records Office, FO 371 (Foreign Office, General Correspondence: Political)/46802/C826; Pech (note 12) p. 197. According to Bradley Smith, the British intelligence services decided already in Aug. 1941 on the use of German Communists as valuable agents, compare Smith, *Sharing Secrets* (note 3) p. 20.

Delges;

Magnusson, Raja

Hallqvist, EC 2

Foyer, EC 4

Olson, EI-ESEK

Julia, GAT, EXP

Fredrikson, A-AEK

Bastman, A-AEK

Amb. Moskva

Amb. Washington

EXP 197-11-05

The Strategy of Rescue and Relief: The Use of OSS Intelligence by the War Refugee Board in Sweden, 1944-45

MEREDITH HINDLEY

You will soon be receiving considerable material concerning what happened in Latvia, who was responsible, and who is known to be alive. This information is being supplied to me by a young Latvian Jewess who escaped about a month ago. She is truly a pathetic figure, has seen her father, mother and sister murdered, and is fighting a very strong urge to commit suicide herself. I have given her several little assignments for her to do to keep her mind occupied, and give her period pep-talks regarding the importance of her assistance, to keep her morale up. Hers is a most unusual story and certainly keeps you mindful of the fact that not for a thousand years should anyone forget what these murderous Nazis have done in Europe.

— War Refugee Board Special Representative Iver Olsen to John Pehle, War Refugee Board Director¹

Iver Olsen's emotive letter about the fate of Latvian Jews begins to convey the sensitive and difficult position that he occupied as a member of the American Legation in neutral Stockholm, Sweden during the latter stages of World War II. He was, at one and the same time, the appointed representative of the overt (but controversial) War Refugee Board (WRB), and the covert Stockholm branch of the Office of Strategic Services (OSS). Through his work for the Board, Olsen aided refugees and provided relief to Europe's war-torn population; it also made him a link in the development of the American intelligence-gathering network in northern Europe. The documentary record that survives of Olsen's work illuminates the degree of cooperation that existed between the WRB and the OSS, in contradiction to earlier accounts. It also reveals the formidable difficulties associated with relief and intelligence-gathering operations mounted in the teeth of the Third Reich. Finally, Olsen's work casts some oblique light on Swedish policy in this area, currently the subject, along with the even hotter topic of Swiss neutrality, of much debate.

Olsen's dual responsibilities embody what appears on the surface to be an unorthodox pairing of a humanitarian agency and an intelligence agency. During World War II, the plight of refugees and victims of the Holocaust

was considered to be a humanitarian, rather than political issue, and therefore secondary to winning the war. The Board was chartered with the understanding that its efforts to aid Holocaust victims and refugees would not interfere 'with the successful prosecution of the war.'¹² OSS assets, on the other hand, were specifically devoted to collecting and assessing information gained from espionage, counterespionage, and contacts with other intelligence services and underground groups in order to support the Allied cause.¹³ The pairing of the two agencies therefore prompts questions about the nature of their working relationship and the implications of such a relationship for the broader Allied war effort and America's response to the Holocaust.

The documentary record connecting the Board and the OSS proves to be problematic, because only a handful of memos and letters were circulated between the WRB and the OSS bureaucracies in Washington. If an assessment of the relationship between the two agencies was based solely on these records, it would be easy to reach the conclusion made by prominent Holocaust scholar David Wyman in *The Abandonment of the Jews*.

In general, the OSS was unwilling to cooperate with the WRB. At first, at OSS initiative, there was some collaboration overseas between the two agencies. Before long however, top OSS officials issued orders against further assistance to the board, apparently following intervention by the State Department. Once more, the executive order that set up the WRB was contravened.¹⁴

Wyman categorizes the OSS as being party to the crime of uncooperation – a malady affecting many governments and agencies during the war. While arguing that the Board was 'too little, too late', Wyman nonetheless regards it as an important step in the American response to the Holocaust. The creation of the Board forced the State and War departments, who had adamantly opposed an institutionalized response to Nazi genocide out of fear that it would jeopardize the overall war effort, to provide resources and support. They grudgingly complied with the executive order and the Board's requests.

Wyman's contention that the OSS did not cooperate with the Board needs to be reconsidered. In making his evaluation, Wyman uses only the formal correspondence between the Board and the OSS, thereby creating a distorted picture of their relationship. Those documents suggest that in the weeks following the Board's creation in January 1944, the OSS approached it about forming a cooperative relationship: the OSS offered the Board access to all available intelligence on refugee issues and the use of OSS cable facilities overseas, while the Board agreed to take into consideration

OSS's interests when appointing the Board's special representatives. Wyman's case for non-cooperation hinges in particular on a 'memo' dated 20 April 1944 from the Board to OSS.¹⁵ In that 'memo' the Board complains that, 'This arrangement was working out until some individual from State Department, without consulting Board or Secretary Hull, apparently asked OSS to have nothing to do with the Board. Now things are at a standstill.'¹⁶ Wyman's decision to base his part of his argument on this memo becomes problematic for a variety of reasons: the author of the memo is in doubt, it exists only in draft form, and it does not appear anywhere else in WRB or OSS records signed and on official stationery. Nothing suggests that the memo was signed and sent by the Board to the OSS.

Additional correspondence between the WRB and the OSS can be found in OSS communication traffic. When the records generated by the Board's special representatives are used in conjunction with records from OSS missions, a picture different from the one constructed by Wyman emerges of the WRB-OSS relationship. Careful use of the records documents a partnership between the two agencies that extended well into 1945.

Because local conditions determined the types of programs pursued by the Board's representatives in Turkey, Switzerland, Sweden, North Africa, Italy, and Portugal,¹⁷ the types of assistance provided by the OSS also varied. A closer examination of the Board's activities in Sweden, a neutral country on the edge of Axis-held territory until the end of the war, provides an insight into how the partnership between the Board and the OSS functioned. An evaluation of three areas of the Board's activities in Sweden – the Baltic rescue program, negotiations with Himmler to ransom Jews, and the Norwegian relief program – demonstrates how the Board used OSS intelligence to facilitate its programs well into 1945. Significantly, the Board's programs achieved a moderate level of success because of the intelligence provided by the OSS.

THE WAR REFUGEE BOARD ARRIVES IN STOCKHOLM

Iver Olsen arrived in Stockholm in December 1943 and worked initially as the Legation's financial attaché as well as OSS/Stockholm's 'accountant'.¹⁸ As the financial attaché, he made contact with businessmen, financiers, and the Swedish government; as a member of the OSS, Olsen kept the books, secured needed foreign currency, and helped monitor the black market.¹⁹ Olsen's dual identity, whereby he worked for both the American Legation and OSS, was not uncommon, since a diplomatic cover provided automatic access to the Swedish government and prominent members of the community.

The fact that the American Legation served as the cover for OSS/Stockholm made a double identity for Olsen and others like him that

much easier. The OSS established intelligence operations in Stockholm, Sweden in 1942. Like other intelligence services, the OSS took advantage of Sweden's geography and neutral status to run intelligence networks into the Baltic States, Central Europe, and Scandinavia. Stockholm itself proved to be a rich source of intrigue, as the competing foreign services continually tried to 'out-collect' each other. The city also served as an untouched wartime oasis for elite vacationers, businessmen looking to profit from the war, and a growing refugee community. Sweden's increasingly liberal policies toward refugees made it a viable destination for those attempting to escape the continent.

OSS/Stockholm sought information from the different groups that made their way to Sweden, regularly interviewing refugees, sailors, travellers, officials, and businessmen from Germany, Norway, Denmark, and the Baltic countries. The information garnered from the interviews supplemented material gathered from agents who infiltrated Norway, Denmark, Finland, and Lithuania. These agents frequently worked out of sub-bases in Malmö, Helsingborg, and Göteborg, locations that also provided useful vantage points for observing German shipping and patrol patterns.¹⁰

The use of the American Legation as a base for these operations meant that OSS had to be responsive to the concerns and wishes of Herschel Johnson, the American Minister to Sweden. Johnson continually worried that improper conduct by a zealous OSS might cause the Swedes to expel the Americans in order to preserve their neutrality. This concern led Johnson to exert a certain amount of control over OSS/Stockholm. First, he demanded that no espionage activity be conducted by OSS/Stockholm against Sweden. Second, he controlled the appointment of new OSS personnel to Stockholm, and, on more than one occasion, denied Washington's requests. Finally, he could review all outgoing OSS cables, a situation made possible because the Legation and OSS shared cable facilities.¹¹

In a highly irregular procedure, Olsen was approached about becoming the Board's representative through OSS channels, thereby circumventing Johnson. Wihlo Tikander, the acting head of OSS/Stockholm, received a cable on 8 March 1944 from General William J. Donovan, OSS Director, informing him of Olsen's appointment and the newly formed partnership with the Board, codename 'Garbo':

... it represents the initial exploratory action in plan for cooperation between the 2 agencies which may reach out to other additional theatres. 'Garbo' sanctions your discreet participation and knowledge of all details, but would rather you did not speak of it with the Minister just now. Please do everything you can to promote this project.¹²

Donovan's message also conveyed to Tikander the motivation behind supporting the Board: 'The reason that we are taking part in this matter is to some extent the assurance that it will be possible for us to offer rapid and efficient communication, for which we believe we will gain important benefits in return.'¹³ As if to confirm OSS's commitment to assisting the Board, a message was sent to Olsen 16 hours later providing him with a list of people in Sweden to approach for support. That message also stated that OSS channels were to be used to communicate Board activities.¹⁴

Olsen seemed a natural choice for the Board's representative in Stockholm. In his work for both the Legation and the OSS, Olsen had made numerous contacts throughout Stockholm's business and refugee communities that would be useful to the Board's work. Board Director John Pehle, who previously worked with Olsen at the Treasury Department's European Funds Division, felt sure of Olsen's ability to carry out the responsibilities charged to a special representative. Since the Board apparently agreed to select representatives in whom the OSS had confidence, choosing Olsen, someone already familiar with OSS/Stockholm's operations, also meant that the OSS would regard him as reliable.

Olsen agreed to accept the appointment, but the irregular manner in which it was done presented an immediate problem for the Board's work and OSS/Stockholm's relationship with Minister Johnson.¹⁵ As Tikander told the Board in Washington:

You probably realize that State is working in this field both through the Legation and the local minister. It would be impossible for an officer connected with OSS to operate in this field for a substantial period of time without the knowledge of the Minister, and an attempt to set up the operation would critically jeopardize the continuance of the regular functions of all of us.¹⁶

The Board did not initially solicit Johnson's support, despite his past efforts to assist refugees and Holocaust victims and his ready-access to high-ranking officials in the Swedish government – an important consideration given Sweden's expanding interest in aiding refugees.¹⁷ Given the State Department's reticence about the Board's mission, the Board expected to find few refugee advocates among its ranks. This uneasy state of affairs persisted until 28 March 1944, when Secretary of State Cordell Hull finally informed Johnson of Olsen's appointment – an action that preserved the working relationship between OSS/Stockholm and the minister, while also facilitating Olsen's work for the Board. Once informed of Olsen's appointment, Johnson became one of the strongest supporters of the Board in Sweden.¹⁸ Olsen's official appointment through State brought

another benefit with it: formal permission to communicate and trade with individuals in enemy territory.¹⁹

With the alleviation of the initial bureaucratic problems, Olsen could get on with the business of the Board. Two crucial questions confronted Olsen: First, how did one locate and rescue Jews who heretofore had managed to avoid Nazi roundups? Second, how did one provide relief to at-risk groups in enemy-held territories? The only resources readily available to Olsen were money from the Board and OSS intelligence – everything else would have to be improvised. The manner in which Board programs were developed and the ways in which the Board used OSS intelligence can be seen in the Baltic rescue program, the ransom negotiations with Himmler, and the Norwegian relief program.

THE BALTIC RESCUE PROGRAM

In the late spring of 1944, Olsen launched a rescue program designed to bring individuals in the Baltics to safety in Sweden. From the beginning, the use of Sweden as a base of operations served as a key factor in the feasibility of the rescue program – the Baltics were accessible from Sweden by water. Sweden's liberal admission policies also meant that any refugees Olsen could evacuate from the Baltics would not be turned away; Sweden allowed refugees who made it to its shores to stay, regardless of their method in getting there. Sweden also began allowing boats carrying Baltic refugees to pass through its coastal blockades, further bolstering the rescue conditions.²⁰

Olsen estimated that between 600 and 700 refugees could be evacuated from each of the Baltic states, but he had to create the means to do so. OSS intelligence not only helped Olsen identify and contact individuals who needed to be evacuated; it also helped facilitate the rescue operations.

A variety of groups were candidates for evacuation from the Baltic states, but formidable circumstances made their identification difficult. Since the Nazi killing machine still operated with a chilling proficiency, despite Germany's deteriorating military position, Olsen urgently wanted to aid the escape of any Jews still managing to avoid Nazi deportation round-ups. Estimates cobbled together from Baltic intelligence sources and the Baltic refugee communities in Sweden projected that only one-tenth of the pre-war Jewish population survived into 1944. The difficulty came in locating Jews who, having escaped deportation to a killing center, would be reluctant to reveal themselves and risk being captured. Intellectual and political refugees could also be assisted, especially clergy and resistance leaders, since they were also targeted for execution by the Nazis. The advance of the Red Army into the Baltics and the retreat of the Wehrmacht,

however, created a crisis atmosphere that made it difficult to distinguish politically reliable individuals from collaborators.²¹ Consequently, existing OSS intelligence networks and contacts in the Baltics proved invaluable to Olsen for locating individuals targeted by the Nazis and for identifying collaborators.

In carrying out a rescue operation, Olsen had two options: use rescue brokers or create his own teams. The brokers, a group of ex-*rum runners* and racketeers, offered rescue for a price, but their services were expensive and notoriously unreliable; they often took money without delivering the promised individuals. Furthermore, OSS had many of the brokers under surveillance because of their shady activities and they were regarded with suspicion.²²

Olsen chose instead to recruit volunteers from the Baltic refugee communities in Stockholm, forming rescue committees. Working in teams of eight to ten men, Estonians, Latvians, and Lithuanians volunteered to risk their lives to return to the Baltics to bring others out. The Board paid for the equipment, fuel, and other needed supplies.²³ Johnson used his diplomatic connections to negotiate with the Swedish General Staff so that the rescue teams could operate on a restricted portion of Sweden's Baltic coastline. The Swedish intelligence service also assisted in the effort by supplying the crews with weapons and forged German identity-papers.²⁴

After forming committees, the rescue teams used communications channels and travel routes pioneered by OSS/Stockholm to conduct the rescue operations. A typical rescue operation began by sending in an 'advance man' to identify and locate candidates for evacuation. Records suggest that the advance men worked with OSS/Stockholm on a regular basis as part of their special operations missions, thereby ensuring their reliability.²⁵ A week or so later, a boat departed from Sweden, traveling across the Baltic Sea under the cover of night to a prearranged rendezvous point on the coast. The refugees awaited the boat's arrival by hiding in the forests that lined the coast. The boat, often carrying a larger number of refugees than advisable, then made its way back across the dark Baltic Sea to Sweden, hoping to avoid a Nazi patrol or a mechanical break-down. Under these conditions it was possible to bring out approximately 30 refugees on each trip.

The rescue committees met with varying success. Capture by the Nazis remained a continual problem because of the slowness of the boats, which often consisted of nothing more than converted cabin cruisers, and, because of their minimal fuel storage capacity, the boats frequently ran out of fuel in the middle of the Baltic Sea trying to dodge Nazi patrols. The Estonian effort met with the greatest success, benefiting from fast boats, competent crews, and a skilled mechanic, who happened to be a deserter from a

German airplane factory. The Latvians, on the other hand, encountered numerous difficulties. One incident in particular highlights the dangerous conditions the rescue crews faced, but also their resourcefulness. On 10 September 1944 a German naval patrol captured a Latvian rescue boat returning to Sweden, imprisoning its crew and passengers in Tallinn. Remarkably, some crew members escaped during the Russian drive on Tallinn, recovered the boat, and delivered 35 refugees to Sweden. A few days later, a second crew met a different fate. On 15 September the Germans captured yet another Latvian rescue vessel, but this time its crew and cargo of 50 refugees were taken to Gdynia and then sent to a concentration camp in Germany.²⁶

It was expected that lives might be lost during the rescue operations, especially considering the amateur nature of the crews, but the extent of the losses damaged both the rescue crews' effectiveness and OSS intelligence-gathering capabilities. Of the 24 individuals working the Latvian rescue operations, one-third were dead or missing within three months.²⁷ The dangerous nature of the operations also resulted in the loss of an agent named 'Vokietaitis', one of OSS/Stockholm's key intelligence sources in the Baltics, who disappeared on a scouting trip for a Board rescue mission to Lithuania. His loss was a serious setback for both the Board and OSS/Stockholm. Olsen attempted to explain the ramifications of the loss in a letter to Board director John Pehle:

He was a hell of a fine, fearless fellow and the most skillful operator I had. There are several things I could do to try and rescue him, but I am afraid to do it in case (a) he is simply caught behind the lines for the time being, in which case anything I did to stir things up would only focus attention on the fact that he is over there, or (b) he is in a German prison, in which case anything I did might blow the story he had told the Germans, and get him shot straight-away. Consequently, all I can do just now is to keep the boat going, with the hope he will show up.²⁸

The day after Olsen wrote to Pehle about Vokietaitis, Olsen learned from newly-arrived Lithuanian evacuees that he had been caught and executed by the Germans.²⁹

The loss of a key operator, which would have damaged OSS/Stockholm's capabilities in the Baltics, might easily have jeopardized the relationship between OSS and the Board. But the collaboration between the two agencies continued. The loss of personnel was a brutal fact of the war. Significantly, though, the continuation of the partnership could also be justified on the grounds that it supplied human intelligence. In one of the few reports specifically listing Latvian refugees evacuated by the Board as

a source of intelligence, the following information was relayed to Washington on 12 August 1944:

The recent arrivals think the Germans will defend Riga to the last as the only available port of troop evacuation. It is said that the Gestapo and SS were remaining in Riga. It is also stated that all Jews in Riga ghettos were shot by Security Police as well as about 1000 in concentration camp in Dundaga. Greatest confusion is reported to be existing in Latvia, with Germans themselves panic stricken ... Security Police are reportedly making house to house searches for Partisans ... It is also reported that there is great friction between civilian authorities, military and security police.³⁰

According to the refugees, the Germans were rapidly losing their grip on the region, succumbing to pressures exerted by the local partisans and the inexorable Soviet offensive. Intelligence such as this would be useful in helping the Western Allies gauge the relative strength and mindset of the Germans.

In launching the Baltic rescue program, Olsen focused primarily on rescuing Jews, but the grimest circumstances prevented the rescue of a significant number. As the report quoted above suggests, the Nazis remained devoted to the Final Solution even as their occupational hold on the Baltic states began to wane. Many Jews who survived into 1944 were reluctant to come out of hiding and risk the dangerous boat trip, while others believed the Board's rescue program operated as a decoy for a Nazi deportation roundup. In other cases, the obstacles were simply too great. Several attempts were made at rescuing 300 Czech and French Jewish women held at Tallinn and rumored to be used as 'war whores'. The rescue attempts were unsuccessful because of the logistical problems in evacuating the group as a unit – a necessary measure because of the fear of reprisals against those remaining behind – and the danger of infiltrating the German guard at Tallinn. Olsen also learned, but could not confirm, that the women were too frightened to make the journey itself.³¹

At the end of September 1944, the Baltic operations were discontinued as the loss of personnel and refugees began to outweigh the results and the likelihood of unwittingly aiding the escape of Nazi collaborators increased owing to chaotic conditions. Desperate people seeking escape from the Baltics almost capsized the last Board-sponsored boats in their frenzied effort to climb aboard. Olsen acknowledged the possibility that a few 'undesirables' arrived with the refugees, especially in September when conditions were particularly chaotic in Latvia: 'On some nights as many as a dozen boats arrived in Gotland from Latvia and controls and interrogation was so poor that it is not clear just who arrived on Board facilities and who came independently.'

In the end, approximately 1,200 refugees arrived in Sweden as a direct result of Board efforts. During that same period, at least that number made it to Sweden on their own initiative by utilizing the escape routes pioneered by Board operations.³² While the number may seem small, in comparison to the magnitude of the Holocaust, the demands of conducting rescue operations speak to the difficulty of conducting such operations. That 1,200 refugees made it to Sweden can be attributed to the support the OSS provided Olsen and the Board. Without OSS/Stockholm's contacts and familiarity with the region, the success of any rescue program would have been in doubt.

RANSOM NEGOTIATIONS WITH HIMMLER

From June 1944 until the end of the war, Olsen became the recipient of a series of proposals to exchange Jews for cash or matériel. The proposals, supposedly extended for humanitarian reasons, served as an attempt by high-ranking Nazi officials, notably Heinrich Himmler, to open a dialogue with the Americans on a separate peace.³³ The proposals were presented to Olsen by a trio of German rescue brokers, who appeared to be attempting to profit from the war, but OSS intelligence helped Olsen and Johnson discern the political motives behind their overtures.

The discussions in Stockholm began somewhat casually in June 1944, when the Germans made contact with Olsen and offered to sell the Board 2,000 Latvian Jews for two million US dollars. In spite of the distastefulness of a ransom offer, Olsen found it difficult to dismiss immediately the possible rescue of 2,000 Jews, particularly given the difficulties the Baltic rescue program encountered. Since he knew little about the Germans courting him, Olsen turned to OSS/Stockholm for assistance.

After making inquiries within Sweden and to other OSS missions, the OSS created an interesting dossier on the three Germans, identified as Bruno Peter Kleist, Edgar Klaus, and Werner Böning. One of OSS's contacts identified Bruno Kleist as 'Himmler's man in the Baltics and reputedly one of the cleverest intelligence operators in Germany'.³⁴ Rumors circulated that Kleist had also earned the disapproval of German Foreign Minister Joachim von Ribbentrop for assisting the Swedish government with the evacuation of 7,000 farmers of Swedish ancestry from Estonia.³⁵ Edgar Klaus was identified as a former member of German military intelligence, who had previously taken money from Jews in Sweden promising to rescue relatives, but never delivered them.³⁶ There was some confusion as to Klaus's identity at first, with various cables referring to him at 'Claus' or 'Klausson', but his reputation was such that his identity quickly became evident.³⁷ OSS/Stockholm did have some difficulty

gathering information on Werner Böning. Even the Swedish Foreign Office, to whom they turned for assistance, considered him 'somewhat of a mystery,' but Böning was eventually identified as representing Kleist on previous occasions. It was later learned that Böning served as the German Legation's cultural attaché and had worked for the German military attaché.³⁸

The information provided by OSS prompted Olsen to regard the men with more than casual suspicion, as the brokers appeared to possess ties to influential members of the Nazi hierarchy. Olsen even began to refer to the brokers not as Germans, but as Nazis, suggesting that Olsen distrusted their motives. At the very least, Minister Johnson believed the brokers to be 'making a last minute effort to purchase good will in the United States and Sweden'.³⁹

Even though the brokers' intentions remained doubtful, Olsen continued to meet with them during July, discussing different variations on the ransom offer, including exchanging the Jews for civilian relief supplies instead of cash. During the meetings, Olsen began to feel that a single high-ranking Nazi official was behind the ransom deal, with the most likely culprit being Himmler because of his jurisdiction over Nazi Jewish policy. The release of Jews from the Latvian camp (should they still be alive) presumably could not occur without Himmler's approval. Olsen's suspicions were confirmed by the British, who believed Himmler to be making an attempt to curry favor with the West through a more humane policy towards the Jews, while also earning the gratitude of German civilians by providing much-needed relief supplies.⁴⁰

The ransom negotiations prompted OSS to pay special attention to the Germans' general activities in Stockholm. The Americans soon realized that the Germans were also courting the Soviets. OSS/Stockholm had a difficult time gauging the success and content of the overtures toward the Soviets, but constructed a fairly detailed picture of the brokers' movements. Kleist arrived in Stockholm on 6 June, only to depart a few days later after following an unsuccessful attempt at delivering a letter to the Soviet Legation.⁴¹ Unfortunately, OSS could not determine the contents of the letter. Kleist returned to Stockholm on 23 June and immediately attempted to contact Klaus, while Klaus simultaneously attempted to contact the Soviet Legation.⁴² On 27 June, Kleist and Klaus met with the military attaché and counselor of the Soviet Legation, with the Japanese minister in Stockholm serving as the intermediary.⁴³

From observing the brokers' activities towards the Soviets, both the American Legation and OSS/Stockholm believed the brokers to be peddling a separate peace offer. The level of contact with the Soviet Legation and the role of the Japanese minister as intermediary suggested that Kleist and his

associates received backing from members of the Nazi leadership, a suspicion reinforced by Kleist's rumored connection with Himmler and Ribbentrop. OSS intelligence demonstrated to Olsen and Johnson that the Germans they dealt with were no ordinary wartime profiteers. In light of the information about the brokers' overtures towards the Soviets, Olsen withdrew his participation from the ransom discussions, leading to their collapse at the end of July.

Not to be put off, Kleist approached Olsen and the Board in September 1944, again courting the Soviets at the same time. The new ransom exchange proposed exchanging 2,000 Latvian Jews for two million Swedish kronor (\$480,000) in civilian relief supplies.⁴⁴ Olsen and Johnson continued to be skeptical about any new offer from the Germans, a skepticism that proved well founded. Rumors abounded within Stockholm's diplomatic community of a meeting between Kleist and Soviet Minister Alexandra Kollontai, but OSS/Stockholm could not confirm the meeting through its sources.⁴⁵ Disturbed by the possibility of a meeting, Johnson personally questioned Kollontai, who 'blandly' denied that a meeting took place with Kleist. Kollontai did admit, however, that she had received an anonymous letter suggesting she should arrange a meeting with Kleist to discuss the possibility of a Soviet-German separate peace. Johnson's concern stemmed from information received by OSS/Stockholm suggesting that certain high-ranking Nazi officials in Berlin had granted Kleist full powers to conclude a separate peace with the Soviets on Moscow's terms. Directions for the negotiations supposedly came from Werner von Dankwort, the German Legation's counselor in Stockholm. OSS/Stockholm regarded this as a particularly interesting development — one that mostly likely suggested a back door approach by a Nazi official interested in his own postwar position.⁴⁶

The information obtained by OSS made Olsen and Johnson increasingly cognizant of a connection between the overtures to the Board and the separate-peace overtures advanced to the Soviets. Every time the brokers came to Sweden, they courted both the Americans and the Soviets. The simultaneous overtures, the political content of the meetings with the Soviets, the continual attempt to engage the Americans in an exchange, and the checkered backgrounds of the brokers made Olsen and Johnson leery of any approach from Kleist and his colleagues and fortified American resolve not to become involved in any exchange. Part of the determination not to participate in an exchange came from the rapidly growing suspicion of Himmler's involvement in the meetings with both the Americans and the Soviets.

The winter months brought no new German proposals, but discussions between Olsen and Germans resumed in late February 1945. At the end of

the first week in March, Johnson reported to the Board and the State Department that Olsen had received information from three separate sources — Fritz Hesse, Peter Kleist, and Felix Kersten — that the Nazis were preparing to liberate the Jews, who had been interned for 'security reason', except for those directly involved in the war effort. In order for the release to occur, a neutral organization, such as the Swedish Red Cross, needed to provide transportation to a neutral country.⁴⁷ While Johnson considered the new offer 'fantastic' in scope, Olsen discerned a disturbing similarity in the information presented by all three men, particularly since they were all known to have connections to Himmler: Hesse was an influential member of the German Foreign Office in Berlin; Kleist had already demonstrated himself to be well connected to the Nazi hierarchy; and Kersten served Himmler's masseuse and frequently acted as his intermediary.⁴⁸ OSS was particularly aware of Kersten's connection to the Jewish Question. He told Whilo Tikander, then the acting head of OSS/Stockholm, about the intended liquidation of Hungarian Jews — ten days before the mass deportations actually began.⁴⁹

While acknowledging that the political risks of participating in such discussions were high, the State Department allowed Olsen to explore the situation, with Johnson providing the necessary guidance.⁵⁰ Gathering intelligence for use in the postwar period functioned as the primary goal and Olsen became the collector. During the next two months, Hesse, Kleist, and Kersten supplied information to Olsen on the condition of the Jews and changes in Final Solution policy, while keeping Olsen interested in the discussions by hinting at the possibility of a wide-scale release of interned Jews. The Germans attempted to portray Himmler as a humanitarian who had always empathized with the plight of the Jews. It backfired. Instead, the Americans only grew to mistrust the Reichsführer-SS even more. Olsen and Johnson believed Himmler to be using American interest in the fate of the Jews as a means to engage the Americans in order to establish a channel through which he might discuss a separate peace.⁵¹ It was a discussion that the Americans had no intention of holding.

In light of the difficulties that the Board encountered rescuing Jews from the Baltic states, the potential to aid 2,000 of them as a group proved, at first, almost irresistible to Olsen, despite the loathsome idea of paying ransom for their release. OSS intelligence, however, provided important information about the Germans' backgrounds and helped Olsen and Johnson discern the volatile political agenda behind the ransom offer and subsequent overtures.

THE NORWEGIAN RESCUE PROGRAM

Part of Olsen's job as special representative for the Board involved providing relief to those individuals who could not be removed to a safe area. Olsen focused a large part of the Board's relief efforts on aiding the Norwegian population, because of its proximity to Sweden and the brutal occupation it endured under the Nazis. OSS intelligence assisted the Board's relief effort by helping pioneer transit routes and identify areas where an urgent need for relief supplies existed.

The Nazis used Norway, fully under German control since mid-1940, to consolidate their position in northern Europe, stripping the country of every available resource in the process. Nazi occupation made the daily existence of the Norwegians particularly tenuous in the later years of the war, with food, clothing, and fuel shortages common problems.³² Olsen could do little about rectifying the fuel shortage, but relief packages could be used to deliver the needed foodstuffs and clothes to the Norwegian population.

As with the Baltics, Olsen wanted to assist the needs of Jews, but a rescue program proved unfeasible. The strong Nazi presence resulted in approximately half of the Norwegian Jewish population being deported by 1944, primarily to Auschwitz, and few leads surfaced to help him locate those still in hiding.³³ All Olsen could hope for was that the relief supplies funneled into Norway would find their way to the Jews.

In order for the Board's relief efforts to reach the Norwegian population, and not be intercepted by the Nazi occupation forces, Olsen needed to establish a delivery route and locate individuals in Norway capable of distributing the goods. To accomplish this task, OSS/Stockholm allowed Olsen to tap into the well-developed communications and transit network it created to conduct operations in Norway, which included supplying Norwegian resistance groups, conducting sabotage of transport and industrial targets, and relaying intelligence of Nazi troop movements in northern Norway.³⁴ The underground channels used by the Board and developed in conjunction with the OSS were, except for normal hazards, relatively safe and highly effective.³⁵

The Board-sponsored relief to the Norwegian population eventually took two forms: currency and relief supplies. American currency was converted into Swedish kronor, which was then used to buy Norwegian kronor from refugees in Sweden. These funds were then transferred to a Norwegian Labor group to support the underground, bribe the necessary officials, and provide immediate assistance to hardship cases.³⁶

The supplies purchased by the Board reached Norway through two methods. Relief parcels containing food, clothing, and shoes were assembled in Sweden and then sent into Norway under Swedish license,

while additional relief supplies entered Norway through underground channels.³⁷ In August 1944, the Board specifically targeted the approximately 4,500 Norwegian youths and students hiding in the forests surrounding Oslo attempting to avoid a Nazi labor mobilization order. Germany wanted Norway to provide 50,000 men of military age for use as reinforcements on the Eastern Front. By the end of August, the Board established regular supply channels to the youths and made contingency plans should their evacuation become necessary.³⁸

Since most of the movement in and out of Norway occurred by land through its common border with Sweden, the approach of winter prompted the Board to rethink the supply and evacuation corridors. The winter snowfall made the border crossing a risky venture, as couriers left tracks easily spotted by Nazi patrols.³⁹ Concern over the safety of the routes became more pressing because of the success the Board experienced during the summer of 1944 with bringing refugees out of Norway and into Sweden through the same corridors used to funnel in supplies. In the fall of 1944, the Board experimented with using sea routes to transfer both supplies and refugees. The routes proved highly effective and boats from the halted Baltic rescue program were transferred to the operation; by January 1945, six boats were in continual use.⁴⁰ The use of the sea routes and Sweden's patrolling of escape corridors allowed a greater number of refugees to be evacuated.⁴¹ Eventually, the Norwegian evacuations by sea became as dangerous as the Baltic operations owing to increased Nazi patrol activity in Norwegian coastal waters following the opening of a Soviet offensive in northern Norway in October 1944.⁴²

In spite of some successes, the limitations of the Board's Norwegian network were demonstrated in November 1944. The condition of the Norwegian civilian population began to deteriorate, especially in the region around Narvik, as the 'scorched earth' policy practiced by the retreating Germans jeopardized the food supply. Direct assistance through the Board's network proved impossible owing to the distance involved – the network simply did not stretch that far north into Norway. Consequently, reliable underground groups in the northern areas were identified by OSS and furnished with Norwegian currency in order to help relieve the situation.⁴³

The Board also engaged in another Norwegian relief program that Olsen characterized as 'dangerously illegal'.⁴⁴ Claus Westring, the Swedish Consul General in Oslo, who was actively involved in Swedish relief efforts, served as an intermediary between the Board and local Norwegian groups involved in rescue and relief operations. Arrangements were made for funds transferred from the United States to be turned over to a member of the Swedish Foreign Office, who subsequently made available to Westring an equal amount in Norwegian kronor. Westring then worked with the Central

Relief Committee of the Lutheran Church in Norway to identify and provide aid to especially needy cases.⁶⁵ Funds were also made available to sympathetic officials in the Norwegian Legation in Stockholm to support Norwegian Home Front groups.

In a manner similar to the Baltic rescue program, the OSS provided the Board with the information needed to launch its relief program in Norway. Intelligence from OSS/Stockholm helped the Board locate reliable individuals and groups in need of immediate relief, while also developing and securing travel routes in order to do so.

IMPLICATIONS OF THE WRB-OSS PARTNERSHIP

The activities of the War Refugee Board in Sweden demonstrate that the Board received assistance from the OSS from its inception until the end of the war. In fact, the valuable assistance provided by the OSS accounts for the moderate success of the programs instituted by Olsen. Had OSS/Stockholm not provided Olsen with assistance, the Board's ability to conduct rescue and relief programs from Sweden would have been severely hampered because it did not possess the needed contacts or experience to operate effectively in the northern tier of Europe. The WRB-OSS partnership also suggests that any all-encompassing condemnation of the OSS's response to the Holocaust should be reconsidered. In fact, the partnership serves as one demonstration of the application of intelligence to address the Holocaust and its victims.

The Board's efforts also greatly benefited from Sweden's increasingly Allied-friendly policies and interest in humanitarian activities. Sweden gave the Board access to restricted areas of its Baltic coastline, patrolled the escape corridors used by the Board, and lent general support to the Board's programs thereby limiting bureaucratic and physical obstacles.

One issue that remains murky, because of the nature of intelligence records, is the extent to which the OSS benefited from its partnership with the Board. Executive Order 9417 required the OSS to assist the Board in its efforts; however, Donovan's statement to Tikander suggests he believed that the OSS could benefit from supporting the Board's activities. Even before the Board's Stockholm operations began in earnest, OSS recognized fleeing Baltic refugees as a potential intelligence source. A June 1944 report to the Joint Chiefs of Staff on OSS activities in Sweden states: 'Information has also been received, largely from refugees, on German military preparations in the Eastern Baltic. As the Russians have advanced, the flow of persons, from Estonia particularly, to Finland and Sweden, has been accelerated and constitutes an excellent opportunity for interrogation and for sub-agents who operate under cover as refugees.'⁶⁶ Olsen's Baltic rescue project would

have provided OSS with an opportunity to interview refugees and serve as a convenient cover. Similiar benefits could have also been garnered from the Norwegian relief program. The extent to which the refugees were used and the reliability of the intelligence they supplied require further exploration. At the very minimum, it is safe to say that participating with the Board's work provided the OSS with an opportunity to expand its sources of human intelligence.

Significantly, the WRB-OSS partnership demonstrates the limitations that existed in rescuing and providing relief to Holocaust victims. The creation of the Board and the appointment of the special representatives in early 1944 came at a time when the Allies possessed the initiative in the war, and a time at which they were in a position logistically to consider providing direct aid to Holocaust victims. Many scholars argue that the War Refugee Board served as an empty gesture and that the Allies should have used a bold military display to put Hitler on notice as to the immorality of his enterprise. The Board's efforts in Sweden demonstrate some of the subtle and stealthy strategies available to provide direct assistance. Its activities, however, only exemplify one of the central problems of responding to the Holocaust: in spite of Germany's deteriorating position, Hitler's devotion to the Final Solution never wavered and the simple logistics of mounting rescue and relief operations remained formidable.

NOTES

I would like to thank Richard Breitman, Wesley K. Wark, and Sara E. Wilson for their thoughtful criticisms of various drafts of this work.

1. Letter, Olsen to Pehle, 12 June 1944. Franklin D. Roosevelt Presidential Library (FDRPL), War Refugee Board Records (WRB), Box 72, Folder: Sweden. With the young woman acting as a liaison to the Latvian-Jewish refugee community in Sweden, Olsen compiled a partial list - organized by family, occupation, and age - of the Jews in Latvia killed by the Nazis.
2. The response of the United States to the Holocaust and the creation of the Board is a source of much controversy. Henry Feingold, Monty Penkower, and David Wyman argue that anti-Semitic currents in the Roosevelt administration and the American public delayed and prevented an adequate response by the American government to the Final Solution. As Wyman notes, 'The War Refugee Board, which the President then established to save Jews and other victims of the Nazis, received little power, almost no cooperation from Roosevelt and his administration, and grossly inadequate government funding' (xiv). Richard Breitman and Alan Kraut offer a less polemic approach to the Board's creation. They acknowledge that currents of anti-Semitism ran in both the Roosevelt administration and the public, but also contextualize American response to the Holocaust within the demands presented by a world war. See David S. Wyman, *The Abandonment of the Jews: America and the Holocaust, 1941-45* (NY: Pantheon Books 1984); Richard Breitman and Alan M. Kraut, *American Refugee Policy and European Jewry, 1933-45* (Bloomington: U. of Indiana Press 1987); Henry L. Feingold, *The Politics of Rescue: The Roosevelt Administration and the Holocaust, 1938-1945* (New Brunswick, NJ: Rutgers UP 1970); and Monty N. Penkower, *The Jews Were Expendable: Free World Diplomacy and the Holocaust* (Chicago: U. of Illinois Press 1983).

3. JCS Directive 15511/D, 27 Oct. 1943. Cited in OSS London War Diaries, Introductory Survey to Secret Intelligence, National Archives (NA), Record Group (RG) 226, M-1623, Roll 4, Vol. I, pp. 6-7. Historical writing on the OSS has been largely episodic and focused on a particular theatre. The best general work on the OSS remains Bradley F. Smith's *The Shadow Warriors: OSS and the Origins of the CIA* (NY: Basic Books 1983).
4. Wyman, *Abandonment of the Jews* (note 2).
5. Ibid. pp. 314, 411.
6. Draft memo, 20 April 1944. FDRL, WRB, Box 50, Folder: Cooperation with other agencies, OSS.
7. A comprehensive history of the War Refugee Board has yet to be written. The best source documenting the scope of the Board's programs is the unofficial and unpublished 'History of the War Refugee Board' available at the FDR Library.
8. Olsen's code number was 799 and his code name was 'Crispin.' His arrival in Stockholm is confirmed in Telegram, Taylor to Washington, 21 Dec. 1943. NA, RG 226, Entry 134, Box 144, Folder 974. Prior to being posted to the American Legation in Stockholm, Olsen worked in the European Funds Control Division at the Treasury Department, where he established a relationship with John Pehle, the Board's first director. After the war, Olsen was posted to The Hague.
9. For examples of Olsen's activities for OSS see NA, RG 226, Entry 134, Boxes 303 and 304.
10. JCS Memo 258, 'Activities of the Office of Strategic Services in Theatres of Operation,' 28 June 1944. NA, RG 226, M-1642, Roll 8. Kermit Roosevelt, *The Secret Report of the OSS*, Vol. II (War Dept, 1976) pp. 259-63.
11. Ibid. OSS London War Diaries, Introductory Survey to Secret Intelligence, Roll 4; Special Operations - Scandinavia, Roll 9. NA, RG 226, M-1623. Memo, Lesser to Pehle, 9 June 1944. FDRL, WRB, Box 50, Folder: Cooperation with other agencies, OSS. Also see NA, RG 226, Entry 134, Box 144, Folders 972 and 974.
12. OSS Dispatch, Donovan (908) to Tikander (155), 7 March 1944. NA, ibid., Folder 972.
13. Ibid., 16 March 1944, Folder 974.
14. OSS Dispatch, For Olsen (799) via Tikander (155), 7 March 1944. Ibid., Folder 972.
15. Telegram, Hull to Johnson, 28 March 1944; Telegram, State to Johnson, 30 March 1944. FDRL, WRB, Box 30, Folder: Representatives and Special Attachés - Appointments. OSS Dispatch, Alcorn to Olsen, 24 March 1944. NA, RG 226, Entry 134, Box 144, Folder 973. Olsen's official appointment to the Board began as a 90-day-trial period, at the conclusion of which he had to evaluate whether or not he could fulfill his responsibilities to OSS, the Legation, and the Board.
16. OSS Dispatch, Tikander (155) to Garbo, 13 March 1944. NA, RG 226, Entry 134, Box 144, Folder 974.
17. During the war, Sweden became a haven for refugees owing to its neutral status and increasingly liberal admission policy. Ordinarily strict admission requirements were waived to supply the labor needed for Sweden's wartime economy and in response to harsh Nazi occupation policies. Beginning in 1943, Sweden attempted to aid groups targeted by Nazi extermination campaigns, including assisting with the evacuation of Danish Jewry in 1943. While concerned about Holocaust victims and refugees, national self-interest prevented Sweden from engaging in any actions that would jeopardize its neutral status. OSS Research and Analysis Report No. 3376, Recent Swedish Policy and Action with Regard to the Admission and Expulsion of Refugees, 13 Sept. 1945. Library of Congress. For more information on Sweden and the Holocaust see Steven Koblik, *The Stones Cry Out: Sweden's Response to the Persecution of the Jews*, 1933-45 (NY: Holocaust Library 1988) and Paul Levine's dissertation, 'From Indifference to Activism: Swedish Diplomacy and the Holocaust, 1938-1944' (U. of Upsala, 1996).
18. Johnson's interest in aiding victims of the Holocaust pre-dates the creation of the Board. In 1943, he worked with the Swedish government on an unsuccessful attempt to secure the release of 20,000 Jewish children from Germany and provide them with a safe haven in Sweden. Richard Breitman, 'American Rescue Activities in Sweden', *Holocaust and Genocide Studies* 7/2 (Fall 1993) pp. 202-15.

19. Under the Trading of the Enemy Act, agencies of the US government were expressly prohibited from aiding the local economies of German occupied countries; however, the War Refugee Board was granted an exclusion in order to conduct rescue and relief operations. Telegram, Hull to Johnson, 28 March 1944. FDRL, WRB, Box 30, Folder: Representatives and Special Attachés, Appointments.
20. Report, Operations of the War Refugee Board from Sweden, 20 Nov. 1944. FDRL, WRB, Box 72, Folder: Sweden, Iver Olsen's Reports, Vol. I.
21. Telegram, Johnson to State, 29 April 1944; Telegram, Johnson to State, 16 May 1944; Telegram, Johnson to State, 22 May 1944. NA, RG 59, Central Decimal File (CDF) 840.48 Refugees, John Hiden and Patrick Salmon, *The Baltic Nations and Europe in the Twentieth Century* (NY: Longman 1991) p. 118.
22. As note 20.
23. 'History of the War Refugee Board' (note 7) p. 84. Telegram, State to Johnson, 24 May 1944; 5 June 1944; Telegram, Johnson to State, 7 June 1944; Telegram, Johnson to State, 29 April 1944; Telegram, Johnson to State, 16 May 1944; Telegram, Johnson to State, 22 May 1944. NA, RG 59, CDF, 840.48 Refugees. The Board provided \$50,000 to finance the operations.
24. 'History of the War Refugee Board' (note 7) p. 83.
25. As note 20. Letter, Olsen to Pehle, 10 Aug. 1944. FDRL, WRB, Box 72, File: Sweden.
26. OSS London War Diaries, Roll 4, Introductory Survey to Secret Intelligence; Roll 9, Special Operations - Scandinavia. NA, RG 226, M-16233. Also see NA, RG 226, Entry 134, Box 144, Folders 972 and 974.
27. As note 24.
28. Letter, Olsen to Pehle (note 24).
29. Telegram, Olsen to WRB, 11 Aug. 1944. NA, RG 165, Entry 475, Box 853.
30. Telegram, Johnson to State, 8 Aug. 1944. Ibid.
31. As note 20.
32. Ibid.
33. A discussion of the scope and evolution of the negotiations can be found in the author's 'Negotiating the Boundary of Unconditional Surrender: The War Refugee Board in Sweden and Nazi Proposals to Ransom Jews, 1944-45', *Holocaust and Genocide Studies* 10/1, (Spring 1996) pp. 52-77.
34. Telegram, Johnson to State, 3 July 1944. FDRL, WRB, Box 70, Folder: German Proposals through Sweden.
35. Telegram, Johnson to State, 27 June 1944. NA, RG 59, CDF 740.0019 European War (EW)/6-2744.
36. As note 34.
37. For a sample of the confusion over Klaus' name see OSS Dispatch, Tikander to Washington, 12 July 1944. NA, RG 226, Entry 134, Box 304, Folder: (5) Stockholm, May-July 1944.
38. As note 34. Interrogation report on Peter Bruno Kleist, 7 Feb. 1946, para. 11. NA, RG 226, Entry 125, Box 29, Folder 407.
39. Telegram, Johnson to State, 28 June 1944. FDRL, WRB, Box 70, Folder: German Proposals through Sweden, FDRL.
40. Telegram, British Embassy to State Dept, 18 July 1944. FDRL, WRB, Box 70, Folder: German Proposals through Sweden.
41. Memo, Towell to Lesser, 31 July 1944. FDRL, WRB, Box 50, Folder: Cooperation with other agencies - OSS. Telegram, Taylor to OSS, 16 Oct. 1944. NA, RG 226, Entry 134, Box 304, Folder: Stockholm, Aug.-Oct. 1944. Unknown to the Americans at the time, the letter suggested that the Soviet Legation contact Kleist in order to discuss a possible separate peace. Soviet Minister Alexandra Kollantai rebuffed Kleist, informing that the Soviets did not want to receive communications from Germans. OSS/Stockholm was unable to discover the contents of the letter, but Johnson later learned its substance in Oct. 1944 from Erik Boheman, Secretary General for the Swedish Ministry of Foreign Affairs.
42. OSS Flash Reports for 6 June 1944, 11 June 1944, and 12 June 1944; Report #SQ-1426. NA, RG 226, Entry 125, Box 26, Folder 360.
43. OSS Dispatch, Taylor to OSS, 6 July 1944; OSS Dispatch, Taylor to OSS, 12 July 1994. NA,

- RG 226, Entry 134, Box 303, Folder: Stockholm IN, Oct. 1943-July 1944.
44. Telegram, Johnson to State, 27 Sept. 1944. FDRL, WRB, Box 70, Folder: German Proposals through Sweden. In 1994 there were 4.2 Swedish kroner to the US dollar. Leni Yahil, *The Holocaust: the Fate of European Jewry* (NY: OUP 1990) p.662.
45. Telegram, Taylor to OSS, 16 Oct. 1944. NA, RG 226, Entry 134, Box 304, Folder: Stockholm, Aug. 1944-Oct. 1944.
46. Telegram, Taylor to OSS, 12 July 1944. Ibid., Folder: Stockholm, May-July 1944.
47. Telegram, Johnson to State, 7 March 1945. FDRL, WRB, Box 72, Folder: German Proposals through Sweden
48. Ibid. Olsen's meeting with Hesse is documented in Telegram, Johnson to State, 9 March 1995. NA, RG 59, CDF 740.00119 EW/3-945, Confidential File, Reel 214. From 1935-39, Hesse was the representative of the German News Agency (DNB) and the press attaché in London. From 1940 to 1945, he was the German Foreign Office's adviser on British affairs. See Fritz Hesse, *Hitler and the English* (Norwich, UK: Allan Wingate 1954), pp.-ii.
49. OSS Dispatch, Taylor to OSS, 5 May 1944. NA, RG 226, Entry 134, Box 304, Folder (5) Stockholm, May-June 1944.
50. Telegram, State to Johnson, 13 March 1945. FDRL, WRB, Box 70, Folder: German Proposals through Sweden.
51. Telegram, Johnson to State, 7 March 1945; Telegram, State to Johnson, 13 March 1945; Telegram, Johnson to State, 28 March 1945. FDRL, WRB, Box 70, Folder: German Proposals through Sweden. Telegram, Johnson to State, 11 April 1945. NA, RG 59, CDF 740.00119 EW/4-1145, Confidential File, Reel 216.
52. Tore Gjelsvik, *Norwegian Resistance, 1940-45* (Montreal: McGill-Queen's UP 1979) pp.ix-x.
53. Richard Petrow, *The Bitter Years: The Invasion and Occupation of Denmark and Norway, April 1940-May 1945* (NY: Morrow 1974) pp.99-117. Petrow notes that Quisling's own anti-Semitism and desire to earn favor in Hitler's eyes prompted eager compliance with Final Solution directives. By the end of 1943, all of the Jews deported were dead from mistreatment, hunger, or sickness. Of the 760 Norwegian Jews deported to Germany, only 24 (3 per cent) survived the war.
54. Roosevelt, pp.259-63. OSS London War Diaries, Introductory Survey to Secret Intelligence, Roll 4; Special Operations - Scandinavia, Roll 8. NA, RG 226, M-1623.
55. Final Report of Activities of War Refugee Board from Sweden, Olsen to O'Dwyer, 15 June 1945; Report, Operations of the War Refugee Board from Sweden, 20 Nov. 1944. FDRL, WRB, Box 72, Folder: Iver Olsen's Reports, Vol.1.
56. Telegram, Johnson to State, 31 May 1944; Telegram, Johnson to State, 17 July 1944; Telegram, Johnson to State, 19 Aug. 1944. NA, RG 59, CDF 840.48 Refugees.
57. As an example of the Board's relief efforts in Norway, in Feb. 1945, 1,350 relief packages were sent containing 18,000 kg of foodstuffs, 2,700 kg of clothing, and 470 pairs of shoes. Through underground channels, an additional 10,000 kg of foodstuffs and 300 pairs of shoes were sent. Interestingly enough, medicine and tobacco were also frequently included in relief packages. Telegram, Johnson to State, 7 Feb. 1945. NA, RG 59, CDF 840.48 Refugees / 2-0745. Final Report of Activities of War Refugee Board from Sweden (note 55).
58. Telegram, Johnson to State, 19 Aug. 1944. NA, RG 59, CDF 840.48 Refugees / 8-1944. The Board was informed that 10,000 youths were hiding out in the forests surrounding Oslo, but the number was closer to 4,500. See Gjelsvik (note 52) pp.130, 156-7.
59. Report, Operations of the War Refugee Board from Sweden (note 55).
60. Telegram, Johnson to State, 19 Aug. 1944. NA, RG 59, CDF 840.48 Refugees / 8-1944. Final Report of Activities of War Refugee Board from Sweden (note 55)
61. Telegram, Johnson to State, 25 Oct. 1944. NA, RG 59, CDF 840.48 Refugees / 10-2544. Telegram, Johnson to State, 11 Nov. 1944. Ibid. 11-1144.
62. Wayne S. Cole, *Norway and the United States, 1905-1955: Two Democracies in Peace and War* (Ames: Iowa State UP 1989) p.107.
63. Telegram, Johnson to State, 20 Nov. 1944; Telegram, Johnson to State, 22 Nov. 1944. NA, RG 59, CDF 840.48 Refugees. Petrow (note 53) p.339.
64. Report, Operations of the War Refugee Board from Sweden (note 55).

65. Telegram, Johnson to State, 19 May 1944; Telegram, Johnson to State, 31 May 1944. NA, RG 59, CDF 840.48 Refugees.
66. JCS Memo 258, 'Activities of the Office of Strategic Services in Theatres of Operation', 28 June 1944, Appendix B, p. 10. NA, RG 226, M-1642, Roll 8.

1997-11-05

UTRIKESDEPARTEMENTET

För: Hallqvist/EC

Avd.	Grupp	Mål
P	2	Eu 1

EC

BRÅDSKANDE

Wallenberg-ärendet

Ditt e-mail med utkast utrikesministerns brev Primakov re Wallenberg.

1. Jag tror att det kan vara lämpligt veta att brevet får större effekt om det markeras "Personal". Vi kan skriva på det här.
2. Jag utgår från att syftet med brevet inte är att förta verkan av statsministerns framställning direkt och personligen till Jeltsin under överläggningarna i Stockholm den 2 december. Med det av Er föreslagna förfarandet ökar sannolikheten att han bara läser upp en av MID förberedd sprachregelung.
3. Man bör betänka att Primakov/MID inte har något inflytande över de ryska säkerhetsorgan där ev. ytterligare information i Wallenbergfallet kan döljas. Endast Jeltsin har detta.
4. Formuleringen "But as long as ... not give up our joint efforts", skall väl tolkas så att det hos båda sidor måste finnas beredskap att på något sätt fortsätta arbetet även efter det att arbetsgruppen publicerat sin rapport. Men den är inte glasklar. Om brevet alltså kan ändras, borde meningen förtydligas så att man inte

får intrycket att den gemensamma arbetsgruppen skall fortsätta sitt arbete för evärdlig tid.

Hirdman

SVERIGES AMBASSAD
MOSKVA

Sid. 1 (2)

1997-11-04

Aambs Stefan Gullgren

UTRIKESDEPARTEMENTET

För: EC (Hallqvist)

Kopia: EI (Olson), rekryfax amb Riga

11 10 10 10
P 2 Eu¹
EC

Re Raoul Wallenberg

cc-mail Olson-Gullgren, 971104

1. I anledning av förfrågan i ovancit kan vi meddela att Berger kommer att mötas av ambassadbil vid ankomsten till Sjeremetievo 2 fredagen 7 november kl 14.25 med KLM 287. Vi kommer dock att behöva debitera henne USD 30 för transporten.

von Dardel har tidigare preliminärt meddelat att även han kommer att anlända till Moskva 7 november. Tacksam så snart som möjligt erfara exakt ankomst-tid samt flightnummer så att vi kan ordna transport även för honom.

Hallqvist och Olson kommer att mötas av ambassadbil vid ankomsten till Moskva tisdagen 11 november kl 17.35 med SK 730. Magnusson kommer att mötas av ambassadbil vid ankomsten till Sjeremetievo 1 samma dag kl 22.30 från Riga.

2. Såvitt vi förstår kommer den svenska sidan under mötet med arbetsgruppen preliminärt bestå av följande personer:

Ambassadör Hans Magnusson
Ambassadör Martin Hallqvist
Professor Guy von Dardel
Ambassadråd Lage Olson
Aambs Stefan Gullgren
ober.expert Susanne Berger

Tacksam snarast besked i det fall något ytterligare namn skulle tillkomma.

3. Beträffande Olsons fråga i ovancit om en svensk version av den aide-mémoire på ryska som överlämnades till den ryska sidan 9 oktober föreligger det som Du vet ingen svensk version som är exakt identisk med den slutliga ryska texten. (De sista justeringarna i den ryska texten gjordes ju strax före överlämnandet till ryssarna.) Den svenska text som bifogades Ert kryfax 247 torde dock i allt väsentligt överensstämma med den slutliga ryska versionen.

4. Vi har via MID framfört önskemålen om separata möten i anslutning till arbetsgruppsmötet med Bakatin, Grusjko, Kopelanskij, Solovov och Pitovranov. Från ambassadens sida kommer vi därtill att försöka ordna möten för Magnusson med Roginskij samt ytterligare en person enligt tidigare framfört önskemål. Tacksam erfara om Magnusson därutöver önskar sammanträffa med Alexander Jakovlev - möjligen kan finnas tid härför sent på eftermiddagen 13 nov.

HIRDMAN

1997-11-05

UTRIKESDEPARTEMENTET

För: Hallqvist/EC

Avd.	Grupp	Mål
P	2	Eu 1

EC

BRÅDSKANDE

Wallenberg-ärendet

Ditt e-mail med utkast utrikesministerns brev Primakov re Wallenberg.

1. Jag tror att det kan vara lämpligt veta att brevet får större effekt om det markeras "Personal". Vi kan skriva på det här.
2. Jag utgår från att syftet med brevet inte är att förta verkan av statsministerns framställning direkt och personligen till Jeltsin, under överläggningarna i Stockholm den 2 december. Med det av Er föreslagna förfarandet ökar sannolikheten att han bara läser upp en av MID förberedd sprachregelung.
3. Man bör betänka att Primakov/MID inte har något inflytande över de ryska säkerhetsorgan där ev. ytterligare information i Wallenbergfallet kan döljas. Endast Jeltsin har detta.
4. Formuleringen "But as long as ... not give up our joint efforts", skall väl tolkas så att det hos båda sidor måste finnas beredskap att på något sätt fortsätta arbetet även efter det att arbetsgruppen publicerat sin rapport. Men den är inte glasklar. Om brevet alltså kan ändras, borde meningen förtydligas så att man inte

får intrycket att den gemensamma arbetsgruppen skall fortsätta sitt arbete för evärdlig tid.

Hirdman

REGERINGSKANSLIET
Utrikesdepartementet

309/021
Promemoria

1997-11-05

Delges:

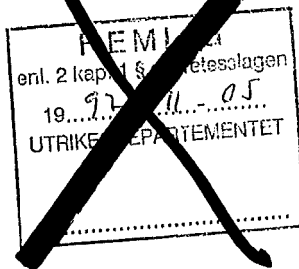
B. Fredriksson, ARK

M. Hallqvist, EC

L. Olson, ESEK

Amb Bonn

97-11-05
97-11-05

HEMLIG

Genomgång av RW-arkivet; Tyskland

Ministerrådet Eberhard Schuppius vid tyska ambassaden ringde mig igår eftermiddag angående offentliggörandet av dokument i RW-arkivet med bäring på Tyskland (jfr min PM 1997-10-09).

Han sade att AA inte hade något emot publicering av de dokument jag låtit Schuppius ta del av den 9 oktober i år. Man ville dock föreslå strykande av namnet på den ungerska AVO-avhopparen Karoly Remeni (hbr Eckerberg-Schori 1987-10-23). Jag upplyste Schuppius att det var vår avsikt att avhemliga det vittnesmål Remeni lämnat 1984 i München eftersom han inte längre skyddades av svensk sekretesslagstiftning. Schuppius sade sig ha förståelse härför.

SJ

Sven Julin

SVERIGES AMBASSAD
MOSKVA

Sid. 1 (2)

1997-11-06

Aambs Stefan Gullgren

B R Å D S K A N D E

UTRIKESDEPARTEMENTET

För: EC (Hallqvist)

Kopia: EI (Olson), rekryfax amb Riga

P 2 Eu¹
EC

Re Raoul Wallenberg

cc-mail Olson-Gullgren, 97-11-05

1. Huruvida Susan Mesinai bör eller inte bör delta i nästa veckas arbetsgruppsmöte undandrar sig ambassadens bedömning. Det måste vara en fråga för departementet i samråd med Hans Magnusson i dennes egenskap av svensk ordförande i arbetsgruppen.

2. Vid kontakter med ambassaden har Susanne Berger uttryckt önskemål om att utnyttja sin Moskva-vistelse till att i Mesinais ställe fortsätta undersökningarna av persondossierer hos Nikisjkin om tillfälle härtill gives måndag 10 och tisdag 11 november. Berger har i samråd med Mesinai på vår begäran sammanställt en prioriterad lista om ett tjugotal dossierer. Vi har från vår sida antytt beredskap att undersöka om det är möjligt för Berger att få tillträde på så kort varsel - ett problem i sammanhanget är dock att Ryssland är stängt imorgon 7 november för helgdag.

Tacksam erfara departementets bedömning av läget i denna del. Vi tror för vår del att i det fall Berger nu skulle få möjlighet att studera ett visst antal dossierer under nästa vecka, det kommer att bli svårt att övertyga den ryska sidan om behovet av att även Mesinai bereds möjlighet att studera samma dokument vid ett senare tillfälle, om hon så skulle önska. Ett framförande av Bergers önskemål

torde m a o vara beroende av att hon och Mesinai är överens på denna punkt. Det synes påkallat att departementet kontaktar Mesinai för att klara ut frågan.

3. Resultatet av denna kontakt torde också ge svar på huruvida Mesinai trots allt bör genomföra sitt uppskjutna Moskva-besök redan i november. Från vår sida kan vi bara upprepa att vi ej uppfattat att det föreligger några principiella hinder från rysk sida för en fortsättning av dossierundersökningarna, dock med de förbehåll som tidigare framförts. Samtidigt kan man ju tämligen lätt föreställa sig hur den ryska sidan kommer uppfatta förvirringen bland de oberoende experterna om vem som skall göra vad och när.

Som vi tidigare har påpekat vid ett flertal tillfällen riskerar ryssarnas, som man får förmoda, sjunkande förtroende för de oberoende experterna att "spilla över" på den svenska sidan som helhet eftersom vi ju ger experterna vår officiella och uttryckliga uppbackning. Vi förstår svårigheterna med att söka samordna de oberoende experternas verksamhet men de senaste turerna illustrerar ju tämligen tydligt vilka "kostnader" som uppkommer när så ej sker.

HIRDMAN

SVERIGES AMBASSAD
MOSKVA

Aambs Stefan Gullgren

TELEFAX

1997-11-07

Sid. 1 (5)

Nr 393 ✓

INK UTRIKESDEPT		
1997-11-07		
1 VT	P	2
		Eu

BRÅDSKANDE

UTRIKESDEPARTEMENTET

Till: EC (Hallqvist)

Kopia: EI (Olson), tacksam refax amb Riga

EC

Delges:

Kabs
von Dardel

Carl Persson

Berger

exp. 97-11-10

**Re Raoul Wallenberg - ryska svar i anledning av
svensk aide-mémoire**

(1 bil.)

Ambassaden får härmed översända ryska svar, i form av ett brev från bitr. avdelningschefen i MID, Konstantin Kosatjov, i anledning av den aide-mémoire i Raoul Wallenberg-ärendet som överlämnades till den ryska sidan 9 oktober i år. Ambassadens översättning bifogas.

HIRDMAN

Postadress
Ulitsa Mosfilmovskaja 60
119 590 MOSKVA

Besöksadress
Ulitsa Mosfilmovskaja 60

Telefon
(095) 956 12 00
(503) 956 12 00

Telefax
(095) 956 12 02
(095) 956 12 03 (viseringsavd)
(095) 956 12 04 (handelsavd)

Telex
64-413 410

SVERIGES AMBASSAD
Moskva
Magnus Dahnberg

ÖVERSÄTTNING
1997-11-07

Översättning från ryska

**RYSKA FEDERATIONENS
UTRIKESMINISTERIUM**

1997-11-07 Nr 2561-2ed

MINISTER LARS FREDÉN
SVERIGES AMBASSAD I
RYSKA FEDERATIONEN

Bäste herr Fredén,

På uppdrag av den ryska delen av den bilaterala arbetsgruppen i Raoul Wallenberg-ärendet får jag informera Er om resultatet av behandlingen av aide-memoaren från Sveriges utrikesdepartement av den 2 oktober 1997:

1. Kopiering av korten över fångarna i Vladimirfängelset är möjlig, men endast på villkor att proceduren för bearbetning av materialet i förväg överenskomms med den ryska sidan. Förslag i frågan kommer att framställas av den ryska sidan vid arbetsgruppens förestående möte den 12-13 november.

2. Den ryska sidan är beredd att för kännedom tillhandahålla praktiskt taget allt material som anges i listan från den 22 september 1997, och ge uttömmande kommentarer rörande de dossierer, till vilka tillträde av någon anledning inte är möjligt. Genomgång av materialet kan genomföras av Susan Messinai under hennes förestående besök i Moskva på uppdrag av den bilaterala arbetsgruppen.

3. Den ryska delen av arbetsgruppen har inget att invända mot att svenska företrädare arbetar på ryska psykiatriska kliniker, och är vid behov beredd att stödja en hänvändelse om detta från svensk sida till det ryska hälsovårdsministeriet, som dessa sjukvårdsinrättningar sorterar under.

4. TsChIDK tillhör de öppna arkiven, till vilket tillträde för oberoende forskare regleras i gällande rysk lagstiftning. Den i aide-memoaren nämnda fond nr 451 har redan genomgått av den oberoende forskaren V. P. Galitsin, och den svenska sidan har hans arbetsrapport.

5. Den ryska sidan försäkrar, att det i chifferkorrespondensen mellan utrikesministeriet och ambassaden i Stockholm under hela den undersökta perioden inte finns några som helst nya uppgifter rörande Raoul Wallenbergs öde, som arbetsgruppen inte redan känner till.

6. Samtal mellan representanter för den svenska delen av arbetsgruppen och I. Prelin och G. Sokolov ägde rum den 9 oktober 1997.

7. Den ryska delen av arbetsgruppen undersöker möjligheten att arrangera möten med Bakatin, Grusjko, Kopeljanskij, Solovov och Pitovranov i anslutning till arbetsgruppens möte den 12-13 november.

Jag får anhålla om att denna information meddelas medordföranden i arbetsgruppen Hans Magnusson och övriga medlemmar i arbetsgruppens svenska del.

Med vänlig hälsning

/namnteckning/

K. KOSATJOV

MEDORDFÖRANDE I ARBETSGRUPPEN

TF STÄLLFÖRETRÄDANDE CHEF

FÖR ANDRA EUROPEISKA AVDELNINGEN

RYSSLANDS UTRIKESMINISTERIUM

FROM : MFA RF

PHONE NO. : 244 14 80

Nov. 07 1997 02:03PM P1

06

**МИНИСТЕРСТВО
ИНОСТРАННЫХ ДЕЛ
РОССИЙСКОЙ ФЕДЕРАЦИИ**

121200, г. Москва Г-200,
Смоленская-Сенная площадь, дом 32/34
Телефон 244-16-06

7.11.97 № 2561-2eg

На № _____ от _____

**СОВЕТНИКУ-ПОСЛАНИКУ
ПОСОЛЬСТВА ШВЕЦИИ В
РОССИЙСКОЙ ФЕДЕРАЦИИ
Л.ФРЕДЕНУ**

Уважаемый господин Фреден,

По поручению российской части двусторонней рабочей группы по делу Р.Валленберга информирую Вас о результатах рассмотрения памятной записки Министерства иностранных дел Швеции от 2 октября 1997 года:

1. Копирование карточек заключенных Владимирской тюрьмы возможно, однако только при условии предварительного согласования с российской стороной процедуры обработки материалов. Соответствующие предложения российской стороны по данному вопросу будут изложены на предстоящем 12-13 ноября заседании рабочей группы.

2. Российская сторона готова предоставить для ознакомления практически все имеющиеся в наличии материалы, указанные в списке от 22 сентября 1997 года, и дать исчерпывающие комментарии по тем делам, доступ к которым по каким-то причинам невозможен. По поручению двусторонней рабочей группы проверку материалов может произвести С.Месинаи в ходе ее предстоящего посещения Москвы.

3. Российская часть рабочей группы не имеет возражений против работы шведских представителей в психиатрических клиниках России и в случае необходимости будет готова

FROM : MFA RF

PHONE NO. : 244 14 80

Nov. 07 1997 02:03PM PZ

2

поддержать соответствующее обращение шведской стороны к Министерству здравоохранения России, в ведении которого находятся указанные лечебные заведения.

4. ЦХИДК относится к категории открытых архивов, доступ к которым независимых исследователей регулируется действующим законодательством Российской Федерации. Упомянутый в памятной записке фонд № 451 уже просматривался независимым исследователем В.П.Галицким, шведская сторона имеет отчет о его работе.

5. Российская сторона заверяет, что в шифрпереписке МИД с Посольством в Стокгольме за весь исследуемый период не содержится никаких новых сведений в отношении судьбы Р.Валленберга, уже не известных рабочей группе.

6. Беседы представителей шведской части рабочей группы с И.Прелиным и Г.Соколовым состоялись 9 октября 1997 года.

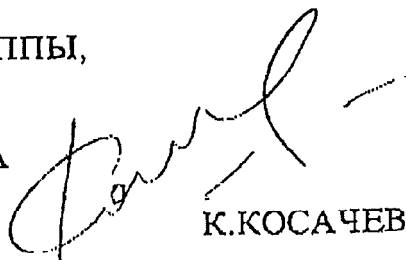
7. Российская часть рабочей группы прорабатывает возможность организации встреч с Бакатиным, Грушко, Копелянским, Солововым и Питоврановым в связи с проведением заседания рабочей группы 12-13 ноября.

8. Комментарии по вопросу об акте об уничтожении «особых» дел Лубянской тюрьмы в 1955 году будут даны в ходе заседания рабочей группы 12-13 ноября.

Просьба довести эту информацию до сведения сопредседателя рабочей группы Х.Магнуссона и других членов шведской части рабочей группы.

С уважением

СОПРЕДСЕДАТЕЛЬ РАБОЧЕЙ ГРУППЫ,
ВРИО ЗАМЕСТИТЕЛЯ
ДИРЕКТОРА ВТОРОГО
ЕВРОПЕЙСКОГО ДЕПАРТАМЕНТА
МИД РОССИИ

К.КОСАЧЕВ

1997-11-07

Utrikesdepartementet

Enheten för Central- och Östeuropa
Martin Hallqvist
Telefon 405 - 3236

Amb Moskva

amb Riga

P

2

EU

97/1107/MA

BRÅDSKANDE

Från Hallqvist

97-11-05

Re brev till utrikesminister Primakov

Till detta har vi följande preliminära kommentarer från
tjänstemannanivå.

1. Bra förslag skriva "personal"
2. Vi utgår ifrån att Jeltsin so wie so förses med talepunkter från MID.
Detta brev skall naturligtvis inte förtä verkan av statsministerns
framställan, utan tvärtom, i förväg indikera hur viktig vi anser att frågan
är.
3. Vi vet naturligtvis att utrikesministern inte har det inflytande Du talar
om, men vi agerar ändå som om vi utgick ifrån att han hade det. Jag tror
inte att det skadar vår sak.
4. Se vår nya formulering.
5. Vi har skärpt formuleringen beträffande förväntningen av vad som
skall komma ut av Jeltsin-besöket. Vi fann formuleringen "some news"
alltför svag.
6. Vår förhoppning är att på något sätt kunna kommunicera innehållet
till kabinetssekreteraren i helgen.

1997-11-07

7. Nytt brevutkast närsluts.

Cabinet

Kop t:

kabs

L Olson, EI-ESEK

REGERINGSKANSLIET

Stockholm 4 November 1997

Minister for Foreign Affairs

His Excellency
Mister Yevgeny Primakov
Minister of Foreign Affairs of
the Russian Federation
MOSCOW

Dear Yevgeny,

Last summer - July 17 - you wrote me a letter, which made a profound impression on me. It gave us some hope that we would finally get to know the truth about Raoul Wallenberg, and what actually happened to him. Your letter was promising, since in it, you revealed strong personal interest and concern for the case.

Many people before us have been deeply moved by what Wallenberg achieved in Hungary during the war, and been puzzled by his disappearance from Budapest, when, after years of suffering, the world was already beginning to see the end of World War II.

Interest in the legendary Swedish diplomat Raoul Wallenberg has only increased over the years - in the rest of the world also. New books about him are being published, not just in Sweden, and new statues are being raised in his honour in country after country.

Your letter was written on July 17, and you pointed out that it was exactly fifty years since he presumably died. The fact that your statement was vague indicated that you share our conviction that it has not been proved that Raoul Wallenberg indeed died on that very day, fifty years ago. The necessary proof has not been found despite hard and impressive work by Russian archive experts and others.

Still, as long as what happened is not a proven fact, we should continue the search. Your commitment in the letter to co-operate further, is something that we deeply appreciate and take seriously. Your words have given new energy to the working group on the fate of Raoul Wallenberg. The group will meet again in Moscow on November 12-13.

Postal Address
SE-103 39 STOCKHOLM
SWEDEN

Telephone
+46 8 405 10 00

E-mail: ud@foreign.ministry.se
X.400: S=UD; O=Foreign; P=Ministry; A=SIL; C=SE

Visitors' address
Fredsgatan 4-6

Fax
+46 8 723 11 76

Telex
105 90 MINFOR S

I indeed hope that all efforts are now being made, and that something significantly new can be presented at least in connection with the historical state visit to Sweden by your President, Boris Yeltsin, December 2-4 this year. I also hope that the Russian side agrees with the working concept presented in our aide mémoire of October 9 this year.

Once the joint working group has presented its report, we should, depending on the findings of the joint working group, see how to best pursue the further quest on the fate of Raoul Wallenberg.

It is easy to some to see this as a historical question, and to leave it to the historians. But as long as the truth has not been fully established, as long as there is even much less than a one percent chance that Mr. Wallenberg could still be alive, we should not give up our joint efforts.

If we give up now, future generations will judge us. Their verdict will be based on the findings of historians, whose task is to analyse, how it actually was, and what in fact happened.

Yevgeny, I count on your personal involvement, as well as on the co-operation of those of your countrymen who may be in a position to find out the truth about the fate of Raoul Wallenberg. He was a Swedish citizen, but, he is also regarded as a citizen of the world. His name will never fall into oblivion.

Yours sincerely,

Lena Hjelm-Wallén

REGERINGSKANSLIET
Utrikesdepartementet

311/023 P 2 EU I
Promemoria

1997-11-07

Delges:

Kabs

B. Fredriksson, ARK

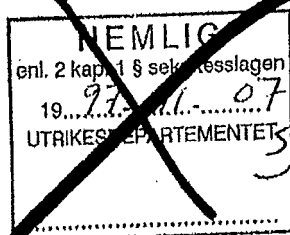
M. Hallqvist, EC

L. Olson, ESEK

B. Lyrvall, London

H. Magnusson, Riga

Amb Moskva

HEMLIG

Genomgång av RW-arkivet; Gordijevskijs vittnesmål

Tillsammans med Björn Lyrvall, Londonambassaden, mottogs jag igår av

byggnad för lunch och samtal om hanteringen av Oleg Gordijevskijs vittnesmål i samband med att vi offentliggör det mesta som tidigare varit hemligstämplat i RW-arkivet. Det hela tog knappt två timmar och ägde rum i behaglig stämning. Påfallande var hur våra värdar under lunchen talade fritt och engagerat om den nya roll inom Whitehall och organets nya öppenhet i förhållande till det förgångna.

Samtalet om G:s vittnesmål var ganska lätt avklarat.

Själva sakinnehållet i G:s vittnesmål kom vi överens om att lämna intakt. Såvitt nu kan överblickas blir strykningarna inte många eller särskilt långa. Vi avtalade efter kontakt med FCO skulle återkomma till Lyrvall med sina precisa förslag till strykningar.

skulle närmast resa bort på två veckor, därefter skulle det hela gå relativt snabbt.

1997-11-07

skulle orientera sin svenska motpart om innehållet i detta samtal. Jag upplyste att jag tidigare i år talat med den tjänsteman som jag hade att göra med 1986 för att informera om vad som var på gång.

Det kan noteras att enligt : var G. fortfarande "hatad" i Ryssland för sitt förräderi; om han för dit var det tveksamt om han skulle komma tillbaka levande enligt .

Sven Julin

Avsändningsort

EC/Amb Hallqvist, am

Ärende

Brev till utr.min Primakov

Datum

1997-11-10

Avd

P

Grupp

2

Mål

Enl

Adress

B R Å D S K A N D E

Ambassaden MOSKVA

Text

Från EC/Hallqvist

Re brev till utrikesminister Primakov

Vårt 971107/

W Ni bör idag översända den text ni erhöll med ovanciterade,
med ändring sista raden till "is meeting again" i stället för
"will meet".

Först onsdag morgon får vi originalet med underteckning och
sänder det sedan med första lägenhet.

CABINET

r Magnusson will have to continue the questioning and probing further in in each case depending on the reponses received:

1. Why was RW under the jurisdiction of the German Department, i.e., Kartashov's section?
2. Why was RW being considered as a Nazi colaborator?
3. Why were Swiss diplomats Meyer and Feller found innocent of these charges and RW was not?
4. Was RW considered by his interrogators as a diplomat? If yes, why? If not, why?
5. On what basis was it considered that RW was an Abwehr agent? Why was the connection drawn specifically with Abwehr and not with other departments of German intelligence, such as AMT IV (with whom he had contact in order to save Jews), AMT VI (where capitalist industrial interests might warrant such a connection), or AMT mil (of which he most likely had some contact in Budapest to save Jews)?
6. Who else would you describe as "Abwehr agents" among those arrested? (to give us a grouping)
7. Does "Abwehr" imply a direct working relationship with Gefrorener or anyone else? If so, for how long and what was the presumed goal?
8. Since from January, 1945, until August, 1945, the USSR was shifting its position from neutral relations with Japan to belligerent status and since Fascist Germany was allied with Japan, was Kartashov's section, the IV Directorate, probing connections between various individuals stationed in the Balkans and in the Far East?
9. Does this apply to RW as well as to Willi Roedel? (who was arrested after returning from Japan). Are these connections related to the supplying of critical matertial to or from Japan? To aeronautics or submarines? Were these connections related to radio contact with Japan out of Hungary or Rumania? Were these connections related to intelligence gathering against the USSR?

10. If you do not know the answer to this latter set of questions, who does?

(b) The following pertains to a direct quotation of Susan Mesinai's with the request that it be transmitted to Hans Magnusson verbatim:

Regarding the German, Jewish, and Polish questions in which I have done extensive research, it is imperative that I be in the room, especially as relates to Gefrorener to whom Mr. Kopelyansky was kind enough to make reference. Also regarding any connections with Allied intelligence in neutral countries and in Italy, to which Mr. Kopelyansky --to the best of my knowledge--has not made reference. Also regarding questions of assets.

(I believe that Susan is stating here that because she has done extensive research in these areas, she is equipped to be able to continue the line of questioning better than anyone else, and that these are important areas to be approached but not without her participation.)

I hope that this will be helpful.

With best wishes,

Marvin Makinen

Marvin W. Makinen
Department of Biochemistry & Molecular Biology
The University of Chicago
Cummings Life Science Center
920 E. 58th Street
Chicago, Illinois 60637

Tel: 773/702-1080
FAX: 773/702-0439
e-mail: m-makinen@uchicago.edu

011-7095-956-1202

November 11, 1997

FACSIMILE TO:

Mr. Hans Magnusson
Mr. Stefan Gullgren

(P.T. Moskva)

8 PAGES

URGENT P2 En1

a.a. / 16

FROM: Susan Mesinai

I send you in haste the completed proposed Aide-Memoire which I have coordinated with Marvin and Susanne. I left a space at the top of page one so that if it passes your inspection, your secretary can simply copy it onto Swedish Legation stationery without requiring more typing.

I would like to point out something very important about this particular investigation. While on the one hand the Ministry of Health is by far and away the most cooperative in trying to reunite the missing with their families, in this particular case (as in any surviving elderly) you are dealing with them as the most likely responsible party in the present. Most of the facilities passed from the MVD to the Ministry of Health in 1988 (for one reason). Therefore, the embarrassment could potentially fall in their lap -- assuming success which I would like to assume.

It is therefore very important that you emphasize at once that this will be a highly discreet investigation. I told you once of a similar case that ended well. The fact that I know of it is a miracle we will not discuss. The point is that if there is, or was until recently, a Patient X out there who might be Raoul.... we can have no hope that this will be resolved unless the work is hermetically sealed from the beginning. I will start the ball rolling by saying that from my point of view, while I will work very hard, I am prepared to walk away with lips sealed as if it never happened. Or as if there is no resolution.

I say this because I have been actively involved in finding people and I am totally against it being the world's business unless the family and the two Governments involved agree. This is the only way. In a sense this is different than our searches at Vladimir, etc. which are more historic -- albeit equally related to a paper trail.

In short, there is more hope here and more sensitivity. Please use your exquisite diplomat skills in this direction. Guy will give you full support.

Best and thanks for the understanding.

Susan
Susan Ellen Mesinai

Please copy for Guy and Susanne

This constitutes a formal request by the Government of Sweden to Dr. Tatiana B. Dmitrieva, Minister of Health of the Federation of Russia, to enable us to complete a number of investigations into the fate of Raoul Wallenberg which rely upon medical or related social service records and forensic techniques.

This work will complement other research being performed presently under the auspices of the MVD and FSB and being conducted by Dr. Marvin W. Makinen and Ms. Susan Mesinai on behalf of the Government of Sweden. It will also pave the way for the completion of efforts by the Independent Psychiatric Association on behalf of Dr. Guy von Dardel, Wallenberg's half-brother. By including Mr. Anatoly Prokopenko, former Director of the Special Archives and Dr. Emanuel Grushansky as part of the working team, this will also interface earlier projects with efforts on the part of the Yakovlev Committee for the Rehabilitation of Victims of Repression related to the Wallenberg case.

As Dr. Dmitrieva, in her capacity as Director of the Serbsky National Research Center for Social and Forensic Psychiatry, has worked cooperatively with Ms. Susan Mesinai of the ARK Project on behalf of the Government of Sweden, she is well informed of the tools, methods and findings in this case. We trust that we can once again rely upon Dr. Dmitrieva's insight, direction and support to bring this particular side of the investigation to fruition.

SOURCES OF THE SIGHTINGS

While some sightings which have spurred this research came from prisoners/patients in medical wards or clinics, the majority have come from health care personnel. These include medical doctors from the West who have had contact with Soviet colleagues and Russian doctors now in the West. The most directly valuable, however, have come from respected physicians and health care attendants still active in Russia. The motivation of this particular profession has consistently prompted invaluable cooperation with a foreign family's search for their disappeared loved one. In particular, it has led to the reunion of two dual nationals, held anonymously, with their American families. It is our hope that this will be the case here.

GOAL OF THE WORK

The goal of this work is to make full use of the medically related sightings of Raoul Wallenberg through the resources available through the Ministry of Health. It should be emphasized that this work will be conducted with utmost discretion -- not only to respect the patient's 'rights of privacy' but to insure that a positive identification of PATIENT X as Raoul Wallenberg will make it possible to return that person, or body, into the safe-keeping of his family without endangering

further hardships and suffering due to media or other outside involvement.

Results of this work will be presented in a report to the Minister of Health as well as the Swedish and Russian side of the Working Group. With access, full time effort and the proper support, we would hope to complete this work by May 31, 1998.

I. THE QUESTION OF SPECIAL PRISONERS/DIPLOMATS

As Ms. Mesinai and/or the ARK Project has already done research in a number of psychiatric facilities and asylums related to missing foreign prisoners, one primary avenue of research was suggested by the directors of these facilities themselves. All refer to a period in the 80s when not only records of special prisoners were removed, but the patients themselves were transferred elsewhere. As this diminishing group were now quite aged, one may presume that they were placed in asylums(internat), pensions (palati) or hospices for the infirmed and handicapped throughout the former USSR.

Special reference has been made to the "diplomats." Each director, without any prompting stated that the "diplomats" were sent either to Kazan or Blaghoveshensk (both of whom have had sightings of Wallenberg at different times). Evidently the existence of this group as a category -- though not by individual name -- was known throughout the directorship of the system. As Raoul Wallenberg was a diplomat, it is critical that the records related to this group be retrieved and examined. We presume this group to be limited in number and therefore more readily analyzable. Presuming that individuals in this -- or other special prisoner groups -- exist under a pseudonym, index letter or number -- we would like to access the following information regarding those in this category:

Name of Hospital. Location. Director or Contact Person:
Name of Patient and/or Index
File Number
Fingerprints, Photographs or other Identification
Date of Birth
Date of Arrest
Sentence, if any
Previous Facility and Arrival Date
Subsequent Facility and Departure Date
Relevant Diagnosis
Special Medical Treatment
Name of Attendant Personnel or Fellow Patients for Interviews
Date of Death
Cause of Death
Burial Place
Art Work, if any

We would like to point out how this particular area of research can provide a bridge to resolving

similar cases of a prominent nature, discreetly and to the credit of the present Government.

II. COMPLETION OF WORK BY GEOGRAPHIC REGIONS.

MOSCOW REGION - PSYCHIATRIC

The primary sighting under investigation is the claim of Dr. Svartz, Swedish physician who claimed through in discussion with Soviet cardiologist, Myasnikov and two other doctors she was informed that Raoul Wallenberg was being held in a hospital in the Moscow Region and "was not in very good shape." This reports dates from the early Sixties but was the subject of much debate for several years following and has never been investigated in-depth. Subsequent sightings relate to either an elderly Swede or claims of actually seeing Raoul Wallenberg into the Eighties. In addition, we are requesting access to classified files of an academic nature on a need to know basis and, within the facilities in question, secondary source materials and the opportunity to interview physicians and health care attendants, both active within the system and retired.

Susan Mesinai of the ARK Project would like to complete her work with the archival staff of the Serbsky National Research Centre which began in 1995. This systematic study of Serbsky's patients was being conducted by in-house archivists who were to screen the files of patient being brought to Serbsky for treatment to target any who might be Raoul Wallenberg. Follow-up efforts were then conducted to find patients who met a substantial number of criteria -- as in the case of Andrey Andreyovitch Crispin. While the archivists may have completed their study, Ms. Mesinai has not had the opportunity to review their findings past the year 1947 -- i.e. the subsequent years are the most critical. It is especially important to review files of 'special prisoners' or indexed prisoners for one who might be Wallenberg.

A second aspect of the work being conducted through the auspices of the Serbsky Institute, in cooperation with Deputy Director Elena Shukhina, involved outreach to other psychiatric facilities known to have received prominent foreign prisoners or psychiatric patients from Vladimir, particularly during the presumed 25-year sentence. This outreach would begin with, but not be limited to Special Hospital Number 5 in Troitskoye, where the ARK Project discovered Victor Hamilton (Fouzi Hindaly) in May of 1992. As the records of special prisoners are known to have been removed from the special facilities in the Eighties, this work will mainly entail work with prisoner cards, registry, personal files and interviews with personnel -- retired and ongoing,

Thirdly, there have been a few consistent reports from of a Swede in strict isolation in a Moscow hospital/training hospital facility as well as subsequent, and equally consistent reports of him receiving treatment in outpatient facilities in the Moscow region. These must be checked. We would request to discuss these sightings with a representative of the Ministry of Health and to proceed with the optimal strategy.

In addition, the team would like to review the Card File of other more open psychiatric facilities in Moscow proper to determine any patients who might be Wallenberg. Ms. Mesinai would like the opportunity to review collections of patient art work in these facilities or any repository to

help her identify work of Raoul Wallenberg who was himself an artist. This is important forensic data to be analyzed by a professional related to the ARK Project.

Ms. Susanne Berger would request access to the special, still classified reports of chief medical personnel on file with the Academy of Medicine, Dr. Valentin Pokrovsky, President. This work will be reviewed with the help of Mr. Anatoly Prokopenko and an appointed medical doctor or psychiatrist. Additional such reports may be on file with the Academy of Sciences. The names of those files requested will be presented subsequently, on a need to know basis.

VLADIMIR REGION

This portion of the medical research will provide supplementary information for the proposed investigation of cell occupancy in Corpus II, the medical block of Vladimir Prison where Wallenberg has been most frequently sighted since his death or disappearance date of July 17, 1947. This investigation is being led by Dr. Marvin W. Makinen of the University of Chicago, Professor of Biochemistry & Molecular Biology, a medical doctor and Guggenheim Fellow. Dr. Makinen is also a former prisoner of Vladimir with direct knowledge of the prison and its medical corpus who was himself informed of the presence of a prisoner "van den berg" by another prisoner.

In addition to medical information which may be of value in identifying long term isolation, the assistance of the Ministry of Health would enable us to follow up on reports of Raoul Wallenberg's presence in that prison/region. This would entail:

- o Review of medical and/or transport records to try to identify those prisoners being sent for psychiatric treatment from Vladimir to facilities such as Kazan, Special Hospital Number 5, Serbsky, etc. or being brought into Vladimir from such facilities.
- o Review of records of psychiatric treatment of prisoners in Vladimir by local professionals.
- o Identification of doctors, dentists and other medical professionals working at Vladimir Prison during the presumed sentence period and encouragement from the Ministry of Health to participate in interviews.
- o Review of medical records related to prisoners said to have been witnesses to Raoul Wallenberg while receiving care at Vladimir, to identify the exact time and place of their treatment in order to identify other patients present at that time, who might be Wallenberg.
- o Review of medical records in specific times to identify patients with a certain diagnosis to try to identify any who might be Wallenberg.
- o Review of Vladimir records to determine facilities where infirmed or elderly prisoners are retired -- whether internats, palati, hospices for the crippled or infirmed, home or church care -- and the right to review the records of such facilities regarding incoming prisoners

or others. In case of appropriate prisoners who are deceased, the right to gain more information on their case through social services.

- o Follow-up review of death registries.

MEDICAL SIGHTINGS IN OTHER PRISONS AND CAMPS (1949-1955).

Statement of witnesses who met Wallenberg in the medical corpus at Vladimir correspond with sightings in other prisons -- Verchne-Uralsk; Bratsk to Magadan; Magnitogorsk. The symptoms in these unrelated events are identical and would indicate a progressive illness, surgery related to same, with subsequent relapses. This provides an opportunity to establish a paper trail, particularly if the surgery can be identified by reviewing incoming registries to determine who was operated on at that time for that diagnosis and under what name, file number and so on.

HOSPITALS REVIEWED BY THE INDEPENDENT PSYCHIATRIC ASSOCIATION

This group, under the direction of Dr. Yuri Savchenko, conducted systematic research at a number of facilities in the Federation of Russia -- including the Kaliningrad region, Orel Oblast, St. Petersburg, Moscow, with efforts to obtain access to Kazan. The work performed by the IPA under a grant from Tetra-Laval, and the auspices of the Office of Humanitarian and Global Affairs of the Foreign Ministry of Russia, remains inconclusive pending more concrete data.

KAZAN

Independent of the general procedure related to the "diplomati" sent to Kazan, mentioned in Item I above, there have been repeated sightings of Raoul Wallenberg in a hospital or psychiatric facility in this city over time. The first of these dates from the early 60s and was attributed to Antonas Bogdanos, a long-term prisoner/patient of the psychiatric system, who reportedly stated that he had been held in another facility with Wallenberg. Both were sent to Kazan. This sighting very recently was confirmed by a health care professional. A third sighting described an 'elderly Swede' being held in said facility in the past decade.

As Vladimir records confirm that psychiatric patients were often sent directly to Kazan during the period corresponding to the Bogdanos/contemporary doctor's sighting, it is essential that these records be opened and reviewed immediately. By like token, research in Special Hospital Number 5 (known to have held diplomats and other prominent persons in the early 60s) should be reviewed for cases sent from there to Kazan and vice-versa.

However, this is not a substitute for gaining direct access to the records of the various institutions in Kazan and for the opportunity to conduct in-depth interviews with retired and current personnel. The ARK Project, the Independent Psychiatric Association and the Yakovlev Commission have

all tried to obtain this access without any success. This denial has been protested in the international psychiatric community. It is unfortunate that the facilities of Kazan are allowed to give a bad name to the cooperative spirit evidenced in the rest of the medical system, eager to rid itself of the practices and reputations of the past.

We ask that Dr. Dmitrieva, in her capacity as Minister of Health, prevail upon the authorities in Kazan to cooperate with this search for humanitarian reasons.

SMOLENSK STRICT REGIME PSYCHIATRIC HOSPITAL

The ARK Project made repeated trips to the Smolensk Strict Regime Psychiatric Hospital in 1992 to research a report of the presence of an American pilot by the name of Robert Reynolds. Chief Physician Mikhail Mikhailovich Fyodorov was most cooperative during that time in providing an opportunity for next-of-kin, Jane Reynolds Howard and her daughter, Carolyn Reynolds to meet with personnel, patients, to review records and to speak with retired personnel.

Since that time, however, a patient by the name of Aleksandr Budilov twice sent letters to the American Ambassador claiming knowledge of both Wallenberg and a French art dealer. When these reports were investigated by the American Task Force Russia into the fate of prisoners-of-war, it was learned that Budilov had died in July 1993, having hung himself.

Given that we believe Budilov to have been known to us and given the clear and objective nature of his information-gathering and reporting abilities within the prison system, we would like to request that Dr. Guy von Dardel and his colleagues be given the same opportunity as Mrs. Reynolds to meet with the hospital staff, retired personnel, and particularly patients whom we would point out or identify through photograph. As Budilov died in Sychovka, we would request access to his file and any personal possessions for clue to possible sources of Wallenberg related information.

BLAGOVESHENSK

We would like to request appropriate access to retired personnel who worked at the Blagoveshensk Psychiatric Hospital (reported closed in 1988) to investigate a sighting from a medical doctor related to that facility during the past decade. In addition, we need access to the records for that facility and the records of other psychiatric facilities, reportedly all forwarded to the Ministry of Internal Affairs (MVD) archives in Blagoveshensk. Given that these are of a classified nature, we would expect them to be reviewed by Russian authorities with oversight in conjunction with members of the team listed below.

III. OUTREACH THROUGH THE PROFESSIONAL SERVICES.

We would welcome the opportunity to prepare a description of PATIENT X to be circulated through the Health and Social Services systems. This description will not name the elderly patient

in question as Wallenberg, but will focus on a number of identifying characteristics. We would ask the Minister of Health to give this effort her endorsement, to encourage personnel to evaluate whether or not they know of such a patient who matches this description in whole or in part.

We would particularly like to target internat or facilities for the "infirm."

IV. DNA AND DEATH RECORDS

If future findings support such an inquiry, we will request access to death records of a certain time and place and cooperation in conducting a forensic autopsy and/or DNA analysis to determine if PATIENT X can be identified as Raoul Wallenberg. This we would request to be conducted by the Physicians for Human Rights who have had much international experience in similar matters. This is an international group of forensic pathologists who would perform their task in conjunction with forensic experts from the Federation of Russia. Recommended physician: Dr. Robert Kirschner of the University of Chicago.

PROPOSED TEAM

The team proposed to conduct this research on behalf of Dr. Guy von Dardel and the Government of Sweden and in conjunction with the Ministry of Health will consist of the following:

Susan Ellen Mesinai, Director, ARK PROJECT/Freedom Channel. *Coordinator*
Dr. Marvin W. Makinen, University of Chicago, Medical Doctor
Susanne Berger, Wallenberg researcher

Anatoly Prokopenko, former Head, Special Archives, Federation of Russia
Dr. Emanuel Grushansky
Independent Psychiatric Association (for completion of research)
One liaison medical person to work full-time in conjunction with Ms. Mesinai (to be named and subject to the approval of the Ministry of Health)

We wish to express our thanks to Dr. Dmitrieva for any help which she can render us in completing our investigation, whether as Minister of Health or in her ongoing capacity as Director of the Serbsky National Research Centre for Social and Forensic Medicine.

2)

Questions

- 1) How did K+S prepare for interrogations with prisoners (and particularly with German prisoners of war)? Was there a special "routine", i.e. planning of certain number of interrogations; purpose of each interrogation, etc. Is there (to begin with) a basic set of questions?
- 2) With whom did K+S consult in these preparations? To whom did they turn with special questions, i.e. in particular areas of expertise such as military + intell. questions; economic + financial inquiries, etc.?
- 3) What documentary material did K+S have access to in these preparatory stages (and later on); specific details would be helpful, such as "smooth" interrogation (field) reports; captured German records, etc.
- 4) Who prepared this documentary material? (Even if you know the answers to these questions it could be interesting to let K go over them anyway, to see what he says)
- 5) What was Svestchuk's (the interrogator whom RW is supposed to have said that he was a "knave man") area of expertise?
- 6) Does K+S know names of prisoners interviewed by Svestchuk?
- 7) Was K+S ever asked to prepare any evidence/documentary material for any trials of prisoners whom they interviewed? If so, in what cases? How was the procedure handled, step by step.
- 8) In K+S's estimation - why was RW arrested and what was he guilty of? Why, in their opinion, was and is RW's case so "complicated"?
- 9) What is K's definition of a German collaborator (at the time)?
- 10) The cases of Meier and Keller - how were their cases evaluated? What established their "innocence" as opposed to RW's "guilt"?

For P:

He stated in an interview with a Swedish journalist that the Gov. leadership would not have ordered the execution of RW but that RW's death must have been the inadvertent result of an interrogation gone wrong. Could you get him to elaborate on that statement a bit?

Perhaps we can discuss the work of various Jewish rescue organizations in Budapest / Hungary / Eastern Europe in general terms.

In Switzerland an article has just appeared which shows that quite a few German Nazi officials escaped prosecution with financial aid of the Joint.

Aside from serving as a "front" for American / British Intelligence, was there also the question of German collaboration?

The problem with putting questions to G, S + P is that the most interesting material would be rather detailed, such as questions about RW's plans for Jewish rehabilitation of Jewish property, contacts to German officials, institutions etc.

SVERIGES AMBASSAD
MOSKVA

Sid. 1 (6)

1997-11-12

Handl:
Hirdman/Fredén/Gullgren

UTRIKESDEPARTEMENTET

För: Sven Julin (DOK)

Kopia: Kabs, Hallqvist (EC), Lage Olson (EI/ESEK),
amb Riga

Avd.	Grupp	Mål
P	2	Eu!

Re RW-dokument - ev undantag från offentliggörande

Hbrev Julin-Gullgren 97-09-10

P R I M O Vår genomgång av de dokument som över-
sänts för vår bedömning har tagit sin utgångspunkt
i dels departementsledningens önskan om maximal
öppenhet, dels våra bedömningar av vilka konsek-
venser frisläppande av ett visst dokument kan komma
att få för de fortsatta efterforskningarna i RW-
ärendet, dels ock möjligheterna för denna ambassad
att även i fortsättningen kunna föra förtroende-
fulla samtal med ryska företrädare i olika frågor.
Som en följd härav vill ambassaden på *principiella*
grunder avråda från att offentliggöra bl a upp-
teckningar från i tiden närliggande samtal med höga
ryska befattningshavare. Denna princip bör gälla
även i de (enstaka) fall uppteckningarna *till sitt*
innehåll kan förefalla vara av mindre känslig
natur.

Vi kan efter vår genomgång konstatera att ett fler-
tal av dokumenten sannolikt kan offentliggöras utan
större men. I ett antal fall förordar vi dock att
delar av texten i handlingarna maskeras. I några få
fall anser vi att dokumentet ifråga helt bör undan-
tas från offentliggörande.

Trots de undantag och övermålningar som vi sålunda
förordar, vill vi i detta sammanhang upprepa vad vi
tidigare framhållit (vårt kryfax 229, 97-04-26),
nämligen att vi på svensk sida måste räkna med att

*Handl: Hirdman/Fredén/Gullgren
21/11
Kabs, Hallqvist, Lage Olson, Riga
a a 5*

betala ett pris för denna övning som helhet. Att överhuvudtaget släppa så färskt material som det här är fråga om torde vara främmande för rysk mentalitet. Det torde i sig inverka menligt på FSB:s och MVD:s benägenhet att samarbeta i denna fråga - även om denna benägenhet även i dagsläget är tämligen måttlig. Vi antar dock att huvudskälet till strävan efter maximal öppenhet avseende Wallenberghandlingarna är trycket från svensk och annan västlig offentlighet och att ryska reaktioner härpå därvid väger lättare.

S E C U N D O

- Moskva-ambassadens

1991-09-04

Bakatin, som fortfarande måste räknas till våra vänner, kommer visserligen väl ut i denna text. Oaktat detta är det ambassadens bestämda uppfattning att uppteckningar från denna typ av samtal - med höga ryska befattningshavare och i tiden närliggande - ej bör offentliggöras på principiella grunder då det riskerar att skada våra möjligheter att föra liknande förtroendefulla samtal med ryska företrädare i framtiden.

I fall av offentliggörande bör åtminstone passagera om de f d förhørsledarna Solovov och Grisjajev maskeras.

- PM UD 1991-09-06

Dokumentet torde kunna offentliggöras, med undantag av parenteser i andra stycket på sidan 5, om Vinogradov och Uspenskiy. Båda är alltjämt i aktiv tjänst och Vinogradov är därtill fortfarande en nyckelperson i RW-ärendet.

- Moskva-ambassadens

1991-06-04

Ambassaden anser att handlingen på principiella grunder ej bör offentliggöras, av skäl som ovan angivits beträffande denna typ av dokument.

- PM UD 1991-05-29

Dokumentet torde kunna offentliggöras med undantag från markerade passager på sidan 5 och 7 (se kopia av dokumentet). Huruvida det som i PM anges om vad Kohl skall ha sagt bör släppas, ankommer inte på ambassaden att bedöma. De interna svenska övervägandena i övrigt torde så här dags kunna betraktas som överspelade.

- Hbrev Magnusson-Hallqvist 1991-05-24

Ambassaden anser att dokumentet av hänsyn till den polske generalkonsuln ej bör offentliggöras.

- Skr 84 från Moskva-ambassaden 1991-05-16

Ambassaden anser att dokumentet på principiella grunder (se ovan) ej bör offentliggöras. Det kan inte uteslutas att ett frisläppande av en så färsk samtalsuppteckning kan få följder för de ryska säkerhetsorganens beredvillighet att framgent samarbeta med ambassaden (låt vara att samarbetssviljan inte heller för närvarande är överväldigande).

Om dokumentet ändå skulle komma att offentliggöras bör i alla händelser passagera om Solovov och Grisjajev på sidan 6 maskeras.

- Moskva-ambassadens 1991-05-17

Dokumentet torde kunna offentliggöras enligt ambassadens bedömning.

- UD:s ch 791 till Moskva-ambassaden 1991-04-29 och ambassadens svar (datum kan ej utläsas)

Dokumentet torde kunna offentliggöras enligt ambassadens bedömning.

- från Moskva-ambassaden 1991-04-24

Dokumentet torde möjligen kunna offentliggöras, dock med tveksamhet. Passagera om Solovov och Grusjajev (under SECUNDO) bör i alla händelser maskeras. Vinogradov var med vid mötet men refereras inte. Den KGB-ledning som samtalen fördes med finns inte mer. Uppteckningen bidrar till att kasta ljus över förväntningarna på båda sidor inför arbetsgruppens bildande. Den sovjetiska (senare ryska) skepsisen mot experter utifrån kommer förmodligen redan här klart i dagen.

- från Moskva-ambassaden 1991-02-01

Ambassaden anser att dokumentet ej bör offentliggöras, av hänsyn till Birstein och Roginskij. Deras överväganden har endast indirekt bäring på RW-ärendet och bör därför ej utlämnas till allmänheten.

- från Moskva-ambassaden 1991-01-23

Ambassaden anser att dokumentet ej bör offentliggöras, av hänsyn till Birstein.

- Hbrev Magusson-Hallqvist 1990-11-21

Enligt ambassadens bedömning bör endast första och sista styckena samt bilagan offentliggöras. Offentliggörande av anmärkningarna om Birsteins och Roginskijs motiv för att medverka i RW-utredningen kan vara till skada för våra arbetsrelationer till dessa personer. Kremenetskijs bedömningar om KGB bör ej offentliggöras, av hänsyn till denne.

- / från Moskva-ambassaden 1991-08-26

Enligt ambassadens bedömning torde dokumentet kunna offentliggöras.

- PM Hallqvist 1990-08-31

Enligt ambassadens bedömning torde dokumentet kunna offentliggöras.

- Hbrev Lyrvall-Hallqvist 1990-08-30

Ambassaden anser att dokumentet ej bör offentliggöras, av samma skäl som ovan anförts avseende bl a skr 84 1991-05-16. Hänsyn bör även visas utomstående som t ex Roginskij.

- / från Moskva-ambassaden 1990-03-07

Ambassaden anser att dokumentet ej bör offentliggöras, av skäl som ovan angivits beträffande denna typ av samtalsuppteckning.

- / från Moskva-ambassaden 1990-01-31

Ambassaden anser att handlingen ej bör offentliggöras, av skäl som ovan angivits beträffande denna typ av samtalsuppteckning. Adamisjin är dessutom fortfarande in circulation, f n som minister för OSS-frågor i den ryska regeringen.

- PM Hallqvist 1989-12-19

Ambassaden anser att handlingen ej bör offentliggöras då den återger svenska överväganden som fortfarande är relevanta. I alla händelser måste punkt 15 (om vad Tatarintsev har sagt) maskeras. Det ligger knappast i svenskt intresse att offentliggöra ett yttrande av den nuvarande ministern vid ryska ambassaden i Stockholm som han med säkerhet kommer att kritiseras för av de sina. Även det i punkt 15 åberopade bör följaktligen undantas från offentliggörande.

- Hbrev Berner-Örn 1989-11-16

Ambassaden anser att handlingen ej bör offentliggöras. Själva skrivelsen innehåller svenska överväganden om förhållandena mellan olika ryska myndigheter, om än från en tämligen avlägsen tid. Bilagan, vars sammanhang med skr f ö är oklar, är också tveksam - hänsyn bör visas uppgiftslämnaren Meltjakov.

- PM Hallqvist 1989-10-30

Enligt ambassadens bedömning torde handlingen kunna offentliggöras. Adamisjin nämns visserligen men hans roll framstår här snarare som gloriös än perniciös.

- från Moskva-ambassaden 1990-10-20

Ambassaden anser att handlingen ej bör offentliggöras, av skäl som ovan angivits beträffande samtalsuppteckningar/-referat av denna karaktär.

- PM Hallqvist 1989-08-25

Enligt ambassadens bedömning torde handlingen kunna offentliggöras.

- Hbrev Berner-Örn 1989-06-19

Ambassaden anser att handlingen ej bör offentliggöras, dels p g a hänvisningen till Magnussons "särskilde kontakt", dels då den innehåller svenska överväganden som fortfarande är av relevans.

- från Moskva-ambassaden 1989-06-15

Ambassaden anser att handlingen ej bör offentliggöras, av skäl som ovan angivits beträffande denna typ av samtalsuppteckning. Telegrammet innehåller därtill vissa svenska överväganden och bedömningar, bl a om Adamisjin.

- från Moskva-ambassaden 1990-03-08

Undantas från offentliggörande.

- PM Olsson 1989-01-30

Handlingen torde kunna offentliggöras med undantag för markerat stycke på sidan 1 (se kopia av dokumentet).

- Hbrev Julin-Wöhler 1989-01-30

Handlingen bör ej offentliggöras, av hänsyn till diplomaten Gratjov.

- **Washington-Moskva 1988-11-02**

Handlingen bör ej offentliggöras, av skäl som ovan angivits beträffande samtalsreferat av denna typ.

Ch från ESK-del Wien 1988-09-16

Handlingen torde kunna offentliggöras.

- **Brev Schori-Eckerberg 1984-02-20**

Handlingen torde kunna offentliggöras, dock med undantag från markerade avsnitt på sidan 2 och 3 (se kopia av dokumentet).

- **från Moskva-ambassaden 1979-09-05**

Handlingen torde kunna offentliggöras. Varken Zemskov eller Farafonov är längre i tjänst och det kan vara nyttigt att den atmosfär i vilken svenska diplomater då arbetade med RW-ärendet på detta sätt får sin belysning.

T E R T I O Vi vill ånyo framföra vår bedömning att offentliggörande av handlingarna om möjligt bör uppskjutas till efter publiceringen av RW-arbetsgruppens rapport. Den finns en annars en risk att rysk irritation över publiceringen kan få negativa följder för möjligheterna att nå bästa möjliga resultat under den avslutande fasen av arbetet inom arbetsgruppen.

Q U A R T O Handlingarna kommer att återsändas till departementet med nästa lägenhet.

FREDÉN

SVERIGES AMBASSAD
BUDAPEST

1997-11-07

INK. UTRIKESDEP.		
DNR 311/001		
1997 -11- 14		
AVD.	GR.	MÅL.
P	2	EU 1

Ambassadör Martin Hallqvist

Utrikesdepartementet

KOP LG
AG MH a.a.
Lag O. Ho
M

Wallenberg

1 bil

Broder,

Bifogade brev har inkommit från en numer pensionerad präst, László Szenes, som vill lämna ett bidrag i Wallenberg-ärendet. Szenes' teori är att Wallenberg skulle ha kunnat omkomma i stridstumultet i trakten av Debrecen/Hajduszoboszló. I vårt svar till Szenes har vi också påpekat att denna teori redan är vederlagd.

*Hjärtliga hälsningar
Din trogna Sören Lundvall*
Sören Lundvall

Adress
Ajtósi Dürer sor 27 A
1146 BUDAPEST

Telefon
+36 1 352 2804

Fax
+36 1 352 2807

Telex
225647

1997-11-07

S. Lundvall

Översättning - Some hints to the Wallenberg case

Från en bekant fick jag i dagarna veta att i nummer 6 av Uj Magyarország den 6 oktober 1997 kan man på första sidan bl a läsa att "den svenske diplomaten begav sig från huvudstaden till Debrecen men inte kom fram dit."

Denna dag sammanföll med en vid den tiden inträffande personlig familjehändelse, varvid det kan antagas att en eldstrid ägde rum på landsvägen mellan Debrecen och Hajduszoboszló, som sovjetiska soldater i uniform utkämpade.

Nämnda datum innebär bara att jag då stod i begrepp att följande dag besöka mina föräldrar, som bodde långt från mig. Jag bodde i Debrecen, där jag var den reformerta kyrkans pastor men p g a krigssituationen besökte jag inte mina föräldrar; den sovjetiska armén hade tre månader tidigare ockuperat Debrecen. Jag hade en mycket redlig ung medhjälpare, Kálmán Sulyok, som var hjälppastor, som den dagen inte infann sig vid den vanliga tiden utan först mot kvällen. Han berättade att på förmiddagen hade på mycket dålig ungerska en rumänsk officer, som satt i ett militärfordon på gatan, frågat honom om körriktningen till Hajduszoboszló. Sulyok svarade honom beredvilligt men officeren trodde att Sulyok sannolikt vilseledde honom i sitt svar varför han med kraft drog in Sulyok i bilen bredvid honom och beordrade honom att visa vägen.

Avståndet mellan Hajduszoboszló och Debrecen är bara 20 km. När de var tillräckligt nära Hajduszoboszló blev de framför sig på vägen uppmärksamma på en eldstrid omkring ett fordon. Detta förvånade den rumänske officeren, som synbarligen blev mycket rädd och sade något om att de själva också befann sig inom skotthåll. Därför drog han ut Sulyok från bilen och visade med handen att de måste ta skydd i diket intill landsvägen.

Det tog tid innan skottlossningen upphörde. De ville inte ge intryck av att de var ögonvittnen. De vände tillbaka men officeren placerade inte Sulyok bredvid

sig själv utan vinkade åt honom att till fots återvända till Debrecen.

Platsen för eldstriden kan sannolikt uppskattas till några kilometer från Hajduszoboszló. Beträffande Raul Wallenbergs försvinnande - vilket skedde för många år sedan - skulle det enligt min mening vara värt att fråga de äldsta personerna, som då bodde på bondgårdarna eller som ofta färdades på landsvägen mot Debrecen, om någon ny grav kom upp någonstans i närheten av landsvägent tre månader efter krigshändelsernas slut eller senare och var en sådan skulle kunna finnas eller synas.

Ögonvittnet Kálmán Sulyok fick några år senare ett stipendium i teologi i Schweiz men återvände därifrån inte hem utan begav sig till USA där han slog sig ned som pastor.

1953 berövade man mig arbetet som pastor i Debrecen och kom för tre år på grund av tvångsförläggning till en liten by. Bland sådana förhållanden var det inte tillrådligt att brevväxla med utlandet någon längre tid. Någon gång mot slutet av 70-talet fick jag Kálmán Sulyoks amerikanska adress varvid jag genast skrev till honom. Naturligtvis inte om den nu nämnda episoden ty vi har otaliga andra kyrkliga frågor av gemensamt intresse. Sulyok besvarade genast mitt brev, men han hade blivit gammal något för tidigt. Han gav intryck av en invalidiserad människa. Jag vet inte om han fortfarande lever. Jag kan inte skriva till honom ty jag hittar inte hans adress. Om denna dock skulle vara nödvändig kan med stor sannolikhet den reformerta kyrkans utländska avdelning upplysa om denna.

Dess adress är: Reformatus Zsinati Iroda Kulugyi Osztálya, 1146 Budapest, Abonyi utca 21, postadress 1440 Budapest 70, Postafiók 5.

Själv är jag pensionär i Alsógöd. Om det är nödvändigt att kontakta mig står jag naturligtvis till förfogande. Jag talar engelska, franska och tyska. Mitt namn, adress och telefonnummer står under min underskrift.

Alsógöd den 7 november 1997. Med högaktning

László Szenes

2131 Alsógöd, Beke utja 42
telefon /27/ 331 -565

To: Lage Olson
EI/ESEK
X

From: Susanne Berger
Höfstraße 28
D-30163 Hannover
0049 511 62 90 17

2 Pages Lage Olson

320/00166
1997-11-17

4053280

Date: November 16, 1997

P | 2 | EW

Dear Mr. Olson,

From the analysis of the SAPO files it has emerged that there is apparently another Foreign prisoner, aside from Paul Steinberg, who was in Vladimir prison in the 1950's and for whom there exists no registration card. His name is BERCZES, ELEMER; born July 4 1918 in Budapest, Hungary. The organization of former Hungarian prisoners in the Soviet Union in Budapest has confirmed that Berczes was imprisoned in Vladimir until December 1955, when he was released directly to Budapest. I have passed this information on to both Marvin and Susan so they can follow-up. The interesting thing is that Berczes' mother's name is Margit GEIGER and his father is listed under K. GEIGER (remember the Kalman Geiger document in the CIA files? Geiger is of course a common name but one should perhaps check it further. I have requested additional information from Budapest.

As concerns the prisoner Steinberg or Sternberg, a man by the name of Steinberg is mentioned in one of de Latry's statements. de Latry states that he sat with both (Kyril) Osmak and a Paul Steinberg, "a Gestapo man". I know Steinberg also appears in Cumins's testimony and it is curious that no card was found for him. There exists a registry in Berlin of all Gestapo officers, which includes pictures in many instances. I will try to obtain this picture. It would be interesting to see if Steinberg holds any resemblance to RVW or if Larina would recognize his photograph. This does not exclude the possibility that both Steinberg and RVW sat in the cell she describes consecutively and that in her mind two persons have perhaps melted into one figure. I still think any information we can get about Steinberg will be helpful.

I have written to Marvin to clarify my concerns about the Vladimir investigation. I want to stress here that I am not questioning in any way the central importance of the inquiry. I rather feel that the way the inquiry is set up it offers some loopholes which could prove fateful later on during the analysis part of the project. For one, I believe we need to prepare ourselves for the fact that results will be interpreted very differently from the Russian and the Swedish side. I am not talking about obvious results, such as a prisoner isolated for a long time in a cell. Here one could easily insist on further information and the reasons would be quite clear. Other results could be quite contentious. If the analysis shows, for instance, an empty cell next to the one Brügger was in when he supposedly had contact with a Swedish prisoner; or just a number of empty cells, are we really prepared to argue that an empty cell is a definite indication of an isolated or secret prisoner? I feel it would be quite tempting for the Russians to say 'well, there was an empty cell, what do you want?' We should also already now stress that if all cells are accounted for this does not mean that we have to end our inquiry in Vladimir or other inquiries in other prisons. As Marvin stated in his project description - this only means that RVW was apparently not in Corpus II. And here we have to wonder if we should make the statement as categorically as this, because can we be sure that our data entry and the data themselves are 100 percent correct? Do we know that the information on the cards is correct (concerning cell occupany)? Do we know that cell numbers always changed consecutively? (Other changes in cell numbers do not matter because one always compares cell occupants in one cell at one time, not over different years) Obviously, we hope that it does not come to a situation where there is doubt about follow-up but I think it would not hurt to be prepared for the worst-case scenario.

Delges:

van Dandel
Carl Pettersson
Magnusson, Riga
Håkqvist, EC 2
Olson, EI-ESEK

Fredriksson, A-ARK
Backman, A-ARK
Amb. Moskva
exp. 97-11-17

A.A.

1/2

44742001

Next I would like to take up the issue of the Jeltsin visit. What are the current plans on the Swedish side to take up the RW issue? I believe it could be useful to have the von Dardel family meet Jeltsin (or Primakov) so that he can hear personally what the remaining problems are.

There is also the question of press coverage on the issue. I intend to write something on the case which is to appear during the visit but I have not fully made up my mind what this will be. On thing I am considering is to present a list of the ten most important outstanding questions issues in the RW case. In light of the latest developments I would say that recent developments have been very positive (both on the Russian and the Swedish sides) and that there appears now the possibility to progress in the Vladimir question and our inquiries in other areas. We hope that this trend continues. At the same time we are faced with serious obstacles, such as the provisions in Russian law which prevent direct review of important material. Here Jeltsin could perhaps make an important contribution by facilitating release of materials from the Presidential Archives (and others) and by prevailing upon the security services to make their documentation available, since there is a prevailing sense among experts that more information on the case remains in Russian (security) archives. This underscores the point that it is certainly possible to learn the truth about what happened - contrary to some ideas that essential information has perhaps been lost. (Although, documents were undoubtedly destroyed in the case) Another concern is the amount of time it takes to deal with requests presented in the Working Group.

I think it would be good if some mechanism could be found to speed up proceedings (One example is the request of the Swedish side to check the material on Valdemar Langlet. The request had been delivered well before our meeting and yet all we could accomplish now was that Vinogradov took down the spelling of the name once again. I will of course make no mention of this example since it concerns specific Working Group business) Please let me know if you have any suggestions or concerns on the issue of press coverage etc. Perhaps you could let me know which issues should be emphasized from your perspective at this time. My intention is to write a piece that emphasizes the need for effective collaboration, the currently positive developments after long periods of stagnation and the need for further developing this more open approach.

To close, a word about my "hobby" - the Wennerström-Wallenberg exchange question. Just to humor me, is it possible to find out where the letters are which Svingel wrote to Danielsson (which Carl Persson refers to in his book but which he apparently did not turn over to you)? Where can I find Backlund's correspondence with the Foreign Office in this matter? Are his letters contained in the files of the Swedish Consulate in Berlin? And who had the title 'byrache' in the Foreign Office in 1966? Was this Hichens-Berström in his capacity as head of the Political Department? Or is 'byrache' a reference to Otto Danielsson? You know, one thing I wonder about is if Svingel lied about the whole thing, why would he have made it so hard on himself? Why would he have included all of the very strong remarks by the contactman which cast doubt on RW's survival after 1947? If his goal was a diplomatic passport then he could have offered a story that was easier to swallow. Even if this thing was just a game by the KGB, as Mr. Magnusson says, I want to know more about the 'why' and the 'how'. Do you have any idea if Mr. Frederikson has made any progress on the questions I had sent to him and Mr. Backmann?

I will be in Stockholm from November 24 until December 5 to review the additional SÄPO material and other files.

I am planning to see Jan Loyda on November 20 - I am grateful for all suggestions and questions.

Best wishes

Susanne

2/2

1997-11-17

P 2 Eu¹

Amb RIGA

För ambassadören från Julin c/o Exp Lejonet

/Lip 97/11/17 /ME

Re offentliggörande av RW-dokument

Inför möte hos kabinetssekreteraren fredagen den 14/2 vore jag tacksam för Dina kommentarer och synpunkter på primo och tertio i Moskvaambassadens laterat 1997-11-12. Av särskilt intresse är den lämpligaste tidpunkten för offentliggörande nu när vitboken tycks bli ytterligare fördröjd. Här måste vi ju också ta hänsyn till att det gäller ett ärende som enligt tryckfrihetsförordningen ska handläggas skyndsamt.

Läget är f.n. att vi inom den närmaste framtiden förhoppningsvis kommer fram till den punkt där det blir anledning att ta slutgiltig ställning till vad som ska undantas resp publiceras. Därefter återstår ett ganska omfattande arbete med avmaskningar o.dyl. samt överförande till CD-ROM. Detta skulle kunna vara färdigt omkring februari 1998.

CABINET

(EC)

P. 2 Eu'

Bruxelles le 18 juillet 1997

INK. REPR. I
BRYSSEL

1997-07-22

LETTRE OUVERTE

UD/EC/Hallqvist
19971117
Delges för kännedom
till:
Nina Lagergren
Guy von Dardel

A Monsieur Victor TCHERNOMYRDINE
Premier Ministre de Russie

Hôtel STANHOPE
Fax 5121708

INK. UD

~~2004-08-23~~
1997-11-17

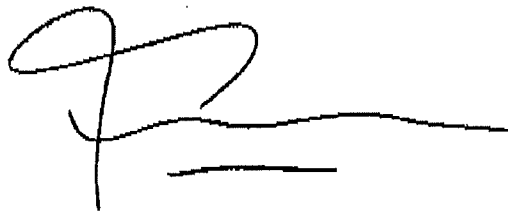
Monsieur le Premier Ministre,

Vérité sur le destin du diplomate Raoul WALLENBERG.

Consciente des valeurs que défendent tous les pays du Conseil de l'Europe, la
Russie se doit de clarifier complètement le cas du diplomate suédois
Monsieur Raoul WALLENBERG, aujourd'hui âgé de 84 ans.

Monsieur le Premier Ministre, dites-nous la vérité.

Dans l'espoir que vous voudrez bien accueillir notre requête, je vous prie
d'agréer l'expression de ma plus haute considération.

Simone LUCKI
Avocat - Docteur en Droit
Président du Comité Belge pour Raoul WALLENBERG
Secrétaire Général de la Commission Internationale
d'Enquête sur le sort de Raoul WALLENBERG.

Simone LUCKI
Avocat
Rue Dautzenberg, 50 (Bte 3)
B - 1050 BRUXELLES
Tél. : 640 10 03 Fax : 647 21 30

Bruxelles le 18 juillet 1997

TRES URGENT

Par fax 2985009
Suite à mon contact du 17 courant avec Madame Roger

A Monsieur Jacques SANTER
Président de la Commission Européenne

Monsieur le Président,

Votre entretien de ce vendredi 18 juillet 1997 à 10h15 avec le Premier Ministre russe

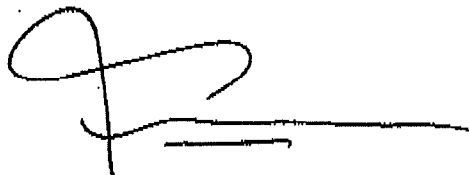
Il est particulièrement opportun pour l'Union Européenne d'insister auprès de la Russie pour que les Droits de l'Homme soient respectés.

Le cas du diplomate suédois WALLENBERG est le meilleur test pour éprouver la sincérité des autorités russes dans ce domaine.

Rappelons que Monsieur Raoul WALLENBERG a été honoré du Prix Européen des Droits de l'Homme du Conseil de l'Europe: à ce titre, il est normal de s'enquérir de son sort, d'autant plus que les autorités russes n'ont pas encore révélé la vérité.

Puis-je vous demander d'aborder cette question lors de vos entretiens de ce matin avec le Premier Ministre Monsieur Viator TCHERNOMYRDINE ?

Je vous prie, Monsieur le Président, d'agréer l'expression de mon respect profond.

Simone LUCKI
Avocat
Président du Comité Belge pour Raoul WALLENBERG
Secrétaire Général de la Commission Internationale
d'Enquête sur le sort de Raoul WALLENBERG.

DELGIVNING
EXP LEJONET/JULIN
UMK
BMK

AVD	GR	MÅL
P	2	Eu ¹

AMBASSADEN OTTAWA

1997-11-18

UD STOCKHOLM

TILL: AMBASSADÖR SVEN JULIN, EXP LEJONET.

RE FRISLÄPPANDE AV RAOUL WALLENBERGDOKUMENT.

FORTS.

RE FRISLÄPPANDE AV RAOUL WALLENBERGDOKUMENT.

VI HAR PÅMINT OM ÄRENDET, OCH IDAG ERHÖLL VI
MUNTTLIGT BESKED OM ATT KANADENSARNA INTE RESER NÅGRA
INVÄNDNINGAR. SKRIFTLIG BEKRÄFTELSE ÖVERLÄMNAS I
MORGON F V B TILL DIG.

STÅHL

SVERIGES AMBASSAD
RIGA

Sid 1 (1)

1997-11-20

Handläggare: H Magnusson

UTRIKESDEPARTEMENTET

Ärd.	Grupp	Mål
?	2	Eu ¹

BRÅDSKANDE

Re offentliggörande av RW-dokument

Till: Julin c/o Exp Lejonet
Kopia: kabs, amb Moskva

Jag delar helt Moskvaambassadens synpunkter i primo resp. tertio. Om vi kan vänta med offentliggörande till i samband med rapportens publicering vore detta starkt att föredra. Kan man inte motivera dröjsmål med publicering just med hänsyn till förbindelserna till främmande makt? Jag tror f ö att de oberoende experterna knutna till arbetsgruppen skulle nöja sig om de kunde få möjlighet att se materialet t v, om detta skulle låta sig göras. Jag menar också att de är beredda att respektera krav på konfidentialitet och även att de skulle kunna övertala Matas att låta ansökan vara vilande.

MAGNUSSON

SVERIGES AMBASSAD
RIGA

Sid 1 (2)

1997-11-20

Handläggare: H Magnusson

UTRIKESDEPARTEMENTET

Avd.	Grupp	Mål
P.	2	Eu ¹

(EC)

Re Raoul Wallenberg

Till: EC(Hallqvist)
Kopia: kabs

Vill inkomma med följande tankar om hur Wallenbergärendet skulle kunna tas upp med president Jeltsin. Först kanske några inledande ord om Raoul Wallenbergs stora insatser i Budapest och det stora internationella engagemanget för hans öde. Därefter bör slås fast att vi, trots avsevärda ansträngningar från den rysk-svenska arbetsgruppen i sex års tid, inte lyckats få fram några slutgiltiga uppgifter om Raoul Wallenbergs öde. Vi är medvetna om att president Jeltsin personligen givit instruktioner i frågan.

Den ryska sidan i arbetsgruppen nyligen har på ett i huvudsak konstruktivt sätt reagerat på svenska förslag om kompletterande undersökningar. Det är dock långtifrån säkert att man ens under dessa kommer att påträffa några avgörande bevis; kanske har de förstörts.

Det är därför viktigt att frågan inte avförs utan att båda sidor ställer sig öppna även till framtida undersökningar.

En reflexion vi från svensk sida gjort under de senaste åren är att det tycks ha blivit successivt svårare att få tillträde till de ryska arkiv som är

aktuella, p g a ny lagstiftning. Behovet av sådan lagstiftning, anpassad till Rysslands behov, är generellt sett förståelig, men det är olyckligt om den leder till att det blir svårare för historiker och andra att direkt i arkiven forska om gulagsystemet och Stalintidens repression. Givetvis är detta först och främst en fråga intern diskussion i Ryssland, men den väcker betydande internationellt intresse, inte minst i Raoul Wallenbergärendet. Hur ser Ni på denna fråga?

MAGNUSSON

SVERIGES AMBASSAD
MOSKVA

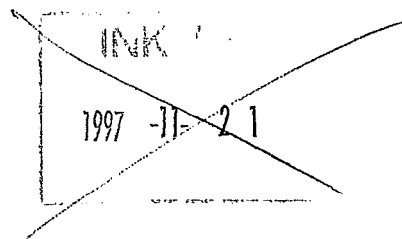
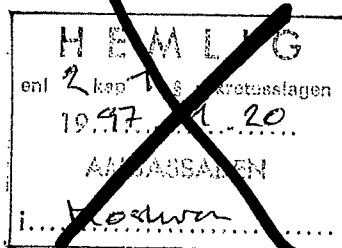
1997-11-20

324/001
1997 -11- 21

*Bilagorna till
Sven Julin a.s.g*

Ambassadören
Sven Julin, UD-DOK

P 2 EW1

RW-dokument

Hbrev Julin-Gullgren 1997-09-10
(& bil.)

Broder,

Jag får härmed återsända de RW-dokument som ambassaden erhöll för yttrande i september i år. Jag beklagar att vår genomgång har dragit ut på tiden men vi ansåg det angeläget att vara grundliga. Dessutom har ambassaden varit ovanligt hårt arbetsbelastad denna höst. Dokumenten har granskats av ambassadören, Lars Fredén och mig själv - våra kommentarer bör Du ha fått del av i annan ordning.

Bästa hälsningar,

Stefan Gullgren
Stefan Gullgren

Postadress
Ulitsa Mosfilmovskaja 60
119 590 MOSKVA

Besöksadress
Ulitsa Mosfilmovskaja 60

Telefon
(095) 956 12 00
(503) 956 12 00

Telefax
(095) 956 12 02
(095) 956 12 03 (viseringsavd)
(095) 956 12 04 (handelsavd)

Telex
64-413 410

UMK/CS

971222

Okr 42

handl. M Hallqvist av 5

W Jan Eliasson

324/003

1997 -11- 21

P 2. EUI

Professor Guy von Dardel

Hem: 45 Route de Peney-Dessus;

CH-1242 Satigny Tel & Fax: 41-22-753 1619

Kontor: CERN, CH-1211 Genève 23

CH-1242 Satigny, 971120.

Er referens:

Min referens: Eliasson 971120.

Kabinettsekreteraren Jan Eliasson
Utrikesdepartementet

Beträffar: RW

Broder,

Jag skriver Dig med anledning av den senaste utvecklingen i RW-ärendet, särskilt under det sista mötet inom arbetsgruppen i Moskva, som jag kom tillbaka från i söndags, och där Du säkert fått rapporter från Martin och Hans. Jag tror att Du är överens med mig om att det verkar som det antligen lossnat också på ryskt håll och att det nu gäller att utnyttja detta maximalt för att nå resultat. Problemet är att denna gynnsamma utveckling samtidigt ställer stora krav på oss alla, men särskilt kanske på oss oberoende experter - på vår sida Marvin Mäkinen, Susan Mesina, Susanna Berger, min hustru Matti och jag själv.

Naturligtvis underskattar jag inte heller de insatser som kommer att krävas för UD:s verksamhet, därtill med Yeltsin-besöket om ett par veckor med allt vad det innebär. Det kommer givetvis också att vara av största vikt för resultatet av RW-arbetet.

När det gäller sakfrågorna får Du säkert de upplysningar Du behöver från Hans och Martin som fortlöpande håller kontakt med oss. De viktigaste uppgifter vi 'oberoende experter' tar på oss är:

Marvin Mäkinen:

en betydligt utvidgad registrering och analys av fångkortet i Vladimirtängelset mot vad vi kunde göra vid vårt första besök år 1990 under vad vi efterhand

kallar 'Bakats gyllene dagar'. Avsikten är att göra en omfattande analys av principerna för de sovjetisk myndigheternas placering av fångarna i cellerna, särskilt i cellerna i fängelsesjukhuset omgivning. Genom denna analys räknar vi med att kunna reda ut vilka fångar som faller inom kategorien "särskilt viktiga fångar", vilka som kan misstänkas vara "cellspioner" och principerna för deras placering i celler tillsammans. Vi bör också kunna klara ut om fångarna fått fingerade namn, eller t. o. m. hållits anonymt. Slutligen vill vi jämföra med de upplysningar som ges av de många vittnesmålen från just Vladimirtängelset, många efter 17 juli 1947! Ryssarnas ovilja att låta oss göra dessa undersökningar och de hinder de länge lagt i vår väg kanske kan ses som antydning att vi är på rätt väg!

3 av 5

Susan Mesinai, vår andra amerikanska medarbetare, har under en följd av år ägnat sig åt bl. a. undersökningar i sjukhus och psykiatriska anstalter, bl. a. i kontakt med nuvarande hälsovårds ministern Dmitrieva. Som bekant användes dessa under sovjettiden och delvis fortfarande i viss utsträckning som slutna anstalter för förvaring av politiska fångar.

Hon har också tagit viktiga initiativ och självständiga uppgifter i Vladimir fängelset.

Susanna Berger som Du träffat flera gånger, har särskilt ägnat sig åt studier i arkiv, bl. a. i UD:s, SÄPO:s, och de militära underrättelseorganens arkiv, där RW-akterna nyligen avhemligats genom regeringsbeslut och som kan innehålla upplysningar om RW, om hans verksamhet och hans öde. Hon är absolut ovärderlig för vår verksamhet genom sin stora kompetens och sin enorma energi och arbetsförmåga, och sina språkkunskaper.

Utöver dessa internationella medarbetare ha vi också anlitat ryska oberoende experter, särskilt från människorättsorganisation Memorial.

Naturligtvis kommer jag också själv att delta i arbetet så långt mina krafter räcker.

Jag tror att vi med dessa medarbetare och naturligtvis med de ordinare svenska medlemmarna av arbetsgruppen och med Moskvaambassadens personal står så väl rustade som man kan begära för de undersökningar som nu efter över 50 år äntligen blir av. Men bättre sent än aldrig!

Som Du kanske redan misstänkt, vill jag framförallt ta upp med Dig vårt behov av ekonomiskt stöd, för att göra detta program möjligt. Vi diskuterade redan den frågan vid vårt besök i september men genom den senaste utvecklingen har frågan blivit akut. Vi har varit tacksamma för det stöd som UD kunnat erbjuda, särskilt för resekostnader, men vad vi nu står inför är sex månader på heltid för 4 personer + resekostnader. Grovt uppskattat rör det sig om ca 200,000 \$!

Hittills har vår del av arbetet 'finansierats' med mina privata, beskattade pensionsinkomster, och med avkastningen av RW:s privata förmögenhet. Det har givetvis varit en svår belastning - Raoul tillhörde sannerligen inte de rika Wallenbergarna. Som Du kanske vet har RW inte officiellt dödförklarats, eftersom det skulle kunna betraktas som en slutpunkt för efterforskningarna. Men den omfattning av arbetet som vi nu står inför går det inte längre för mig utan stöd utifrån!

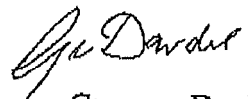
Vi har inte heller fått någon respons från andra tänkbara bidragsgivare, som annars gärna skyltar med sina bidrag för forskning eller vid invigning av monument och minnesmärken till ära för RW.

Det är också naturligt att jag vänder mig genom Dig till UD och svenska regeringen, som båda har en tung skuld att betala för årtionden av upprörande vanskötsel, misstag och offrande av RW på bekvämlighetens altare. Detta naturligtvis inte ett fördömande av UD:s agerande under hela det gångna halvsekllet, det fanns naturligtvis lysande undantag, men ändå. Se i övrigt min artikel i DN i somras. Det låter kanske bittert och är det också.

Nu har vi emellertid en chans att genom ett rejält samarbete mellan UD och oss på den ena sidan och ryssarna på den andra få veta sanningen om RW:s öde. Möjligen kommer Yeltsin att komma med en present i form av nya uppgifter om RW:s öde, vilka de nu kan vara och om de kan betraktas som avgörande. Jag kan inte tänka mig att de skulle göra de efterforskningar vi planerar onödiga!

4 av 5

Med hjärtliga hälsningar

Guy von Dardel
Professor emeritus

5 av 5

Professor Guy von Dardel

Hem: 45 Route de Peney-Dessus;

CH-1242 Satigny Tel & Fax: 41+22-753 1619

Kontor: CERN, CH-1211 Genève 23

CH - 1242 Satigny, 971120 .

Er referens:

Min referens: Eliasson 971120

Kabinettsekreteraren Jan Eliasson
Utrikesdepartementet

Beträffar: RW

Broder,

Utan direkt samband med mitt tidigare brev, men dock relevant vill jag ta upp frågan om Claes Cronstedts och Wallenberg Föreningens RW-stiftelse, där vi ju båda ingår som stiftare, Du dessutom i styrelsen. Du intar därigenom en nyckelposition och jag ser Dig som en garanti att även stiftarna skall kunna göra sin stämma hörd när det gäller fondens användning. Jag har i och för sig ingenting emot att RW:s namn hedras, samtidigt som det använts för att bringa in pengar för olika säkert mycket behjärtansvärda ändamål, däribland även forskning - dock inte för att klarlägga hans eget öde. Jag har också länge tvekat, om jag skulle våga gå in som stiftare och därmed också avstå från varje inflytande på stiftelsens utformning, men slutligen dock gjort det, mycket under inflytande av att jag ser Din roll att representera stiftarnas åsikter i styrelsen. Jag tror inte att jag kommer att bli besviken!

Jag skulle gärna vilja höra Din reaktion och hur Du ser på Stiftelsen och dess program.

Jag vet inte om Stiftelsen redan har fått in några medel. Om så vore fallet kanske det skulle kunna garantera att forskning efter RW:s öde kan föras vidare tills vi har visshet, eller till dess vi resignerar oss till att inget mer finns att göra. Jag tror att det vore ett "minnesmärke beständigare än marmor" för Raoul Wallenberg!

Du kanske kan tala med Claes Cronstedt om dessa synpunkter på stiftelsen?

Med hjärtliga hälsningar,

Guy von Dardel

KALMA AB

Etablerad 1974

TELEFAX**Till/To fax nr****723 1176****Till/To****UD****Attention****Ambassadör Karl-Erik Norrman****Från/From****Viktor Epstein****Datum/Date****1997-11-24****Sidant/Pages****2 + 1****Fax nr/Fax****+46 8 656 56 94****E-mail****viktor@kalma.se**

INK. UTRIKESDEP.		
DNR	328/001	
1997 -11- 21		
AVD.	GR.	MÅL
P	9	EU I

Raoul Wallenberg - oratorium projektet**Bäste Karl Erik!**

Med detta fax återkommer jag till vårt synnerligen trevliga samtal fredagen den 21/11-97. Först en beskrivning av rubricerade projekt med en "tak"- budget för kostnaderna såsom de inblandade har bedömt det i skrivande stund. Bilägger också professor Boris Borisovs CV och några ord om Robert Neufelds och min egen bakgrund. Vad jag förstod av vårt samtal så har Du läst (och har tillgängligt) rapporter om Romeo & Julia körens framträdande bl a i Kroatien och Sarajevo från Dina kollegor Sune Danielsson (22/8-96) och Erik Pierre. I början på nästa vecka kommer jag enligt vår överkommelse att ringa till Dig för ett första sammanträffande angående utformningen av en ansökan för att realisera projektet Raoul Wallenberg Oratorium.

Project: Raoul Wallenberg Memory through Music Oratorio

This is a short description of the project just now under intensive and very creative production by the composer Professor Boris Borisov, Vilnius, and libretto writer Robert Neufeld, Stockholm (business consultant and author). Benoit Malmberg, the conductor and leader of Romeo & Julia Choir, has approved the project.

We have also preliminary informed attorney Mr Claes Cronstedt, Chairman of The Raoul Wallenberg Foundation in Stockholm, Sweden, in order to get his approval and blessing.

Background of project

As you know the problem is very hot just now because of the discussions about how Sweden was involved in the Nazi's stealing of the Jewish gold. Investigations are going on in USA as well as in Sweden concerning the role that the family Wallenberg and their companies played during Second World War. At the same time US Finance Department was supporting Raoul Wallenberg in his effort to save Hungarian Jews. In Lithuania the anti-Semitic movement has again increased which inspired Professor Borisov to make his utmost to honour Raoul Wallenbergs Memory.

Adress	Telefon	Fax	Bank	Bankgiro	Postgiro	Reg nr
Gammelgårdsgränd 19 112 64 Stockholm	+46 8 656 64 64	+46 8 656 56 94	SE-banken Box 2062 183 02 Täby	160-6458	55 312-3	556041-2966

Project content

The theme of the project is to honour the memory of Raoul Wallenberg's heroic work in Budapest. The famous jewish professor in composition at Vilnius Musical Academy, Boris Borisov, is composing an oratorio and the libretto is written by Robert Neufeld, an ex-hungarian jew living in Stockholm since he escaped from Hungary 1956. Mr Borisov is also Chairman of the Jewish Community in Vilnius to which the Baltic Jewish Forum in Stockholm sends clothes, money, ambulance and handicap equipment in order to help the old-age jewish people and people rescued from holocaust to a better life.

Performer of the project

The famous Romeo & Julia Choir at the Royal Dramatic Theatre in Stockholm was in April this year invited to a special tour in Lithuania and had four performances in Vilnius and Siauliai. The Choir had a big success with standing enthusiastic applause by the spectators at each concert. Professor Boris Borisov was their happy host for this tour and got a very positive touch by their performances. He immediately decided to devote his planned Raoul Wallenberg Oratorio to be performed by the Romeo & Julia Choir.

Beside performances in Sweden, Hungary and Lithuania we would like the Choir to be invited to USA and Israel by some very prestigious organisations related to Raoul Wallenberg.

My own role is as a coordinator of this musical project which is going to be first performed at The International Shalom Music Festival planned to be presented in beginning of June 1998 in Vilnius.

Avvaktar en förnyad kontakt

Med vänlig hälsning

Viktor Epstein

Retired Training Director & Mining Engineer; since I entered pension scheme I have been using my fluent knowledge in Russian language. During five years I have been conducting seminars in Market & Enterprise Economy and Improving working Environment in the Baltic states as well as in Russia.

Budget för projektet (prel).

Romeo & Julia körens instudering (16 personer inkl Benoit Malmberg) under max (?) en månad, till detta kommer kostnader för iscensättning, ljussättning, dräkter, repetitioner för sex personer i musikensemblen fram till och med premiären. Framräknat av Benoit Malmberg totalt **SEK 400 000,-**

Arvode för Kompositören och Librettoförfattaren

SEK 180 000,- utan royaltty för de första femtio uppförandena.

Arvode för projektledning **SEK 60 000,-**

Ersättning för körens resor och uppehålle till Vilnius i Juni 1998

SEK 60 000,-

TOTALT SEK 700 000,-

Adress	Telefon	Fax	Bank	Bankgiro	Postgiro	Reg nr
Gammelgårdsgård 19 112 64 Stockholm	+46 8 656 64 64	+46 8 656 56 94	SE-banken Box 2062 183 02 Täby	160-6458	55 312-3	556041-2966

C u r r i c u l u m v i t a e

Full name: Boris Borisov

Date of birth: 1 August 1937

Nationality: Jewish

Address: 34-10 Traidenio str., Vilnius 2004, Lithuania

Telephone: 351 718

Telefax: 261 834

Graduated from Lithuanian Academy of Music (Department of Piano-1961, Department of Composition - 1973).

1961-1973 - pianist -soloist, accompanist (more than 500 concerts), teacher of Piano.

1973-1985 - teacher in Lithuanian Academy of Music.

1985-now - professor of Lithuanian Academy of Music (instrumentation, piano).

Member of Lithuanian Composers Union, Merited Art Worker of Lithuania. Four State awards for compositions. Published 78 articles in Lithuanian newspapers and magazines on music culture, musical reviews. Lectures on Lithuanian music art.

Vice-chairman of Vilnius Jewish Community, Chairman of J.Heifetz fund, Head of Jewish Culture Centre in Vilnius.

.Compositions

I String Quartet (1973), Quintet for wind instruments (1973), Sonata for Viola and Piano (1974), Sonata for Cello solo (1974), Music for Cello and string orchestra (1974), Frescos for organ (1974), I Symphony (1974), Sonata for Corno and Piano (1975), Trio-poem for Violino, Cello and Piano (1976), Partita-buffa for Piano (1976), Ouverture for Symphonic orchestra (1976), Patetic Concerto for organ (1977), Concerto for Cello and Symphonic orchestra (1977), II Symphony (1977), "Contrasts" for string Quartet (1977), III Symphony (1978), Quartet for Violino, Viola, Cello and Piano (1979), IV Symphony "Memory" (1979), "Masks" for Flauto, Violino, Cello and Piano (1980), V Symphony (1981), "Land of Friendship", Oratorium for Baritone, mixed choir, symphonic orchestra (1982), Opera "Match-making" (1982), VI Symphony (1983), "Requiem XX", Symphony for mixed choir and organ (1983), "Colours", cantata for Soprano and string orchestra (1984), II String Quartet (1985), "In the Music-land", musical (1985), VII Symphony (1985), "Ginoco per quattro" for Flauto, Oboe, Cello and Piano (1986), VIII Symphony (1987), Concerto for Violino and symphonic orchestra (1987), Sonata for Piano (1987), IX Symphony (1989), X Symphony "Sinfonia Stretta" (1990), III String Quartet (1992), many pieces for Piano, songs, music for jazz band, musical tales for children. All compositions were performed and recorded by Lithuanian Radio and Television, many of them are published.

Swedish American
Museum Center

PIK-INF/Norrman/ad
1998-01-12

cc T Rosander, AME

Exp 980112, ad

INK. UTGIVNING
DNR 327/001

1997 -11- 24

AVD.

GR.

P 2 Eu'

U NM: ✓

AL: al

FAX

To: Ambassador Karl-Erik Norrman
Fax nr.: 8 723 11 76

PIK-info x

From: Kerstin Lane
Fax nr.: 773 728 8870

Date: November 22, 1997

Bäste Karl-Erik,

Förstår att du undrar vad som händer med Wallenberg statyn. På museet har vi nu öppnat andra våningen och därmed också Raoul Wallenberg rummet. Detta är ett osökt tillfälle att få kommitteen att träffas vilket jag nu håller på att ordna.

För ett tag sedan skickade du mig information om en kör som kommer till Chicago och som skall uppträda för Raoul Wallenberg-föreningens medlemmar. Detta är en utbrytar grupp från den ursprungliga kommitteen, en grupp som jag intevill ha något att göra med. Det är en mycket lång historia.

Det är den ursprungliga kommittén som möjligen kan få ihop pengarna till statyn. Antalet judiska medlemmar är där mycket stort. Jag låter dig veta så snart vi träffats, möjligen kommer det inte att hända förrän efter jul.

Annars är allt väl här. Press och TV kör hårt med oss just nu. Det är otroligt vad Sverige blir intressant just till jul. Vi tackar inte nej men den 14 december vill vi nog inte se en Lucia till förrän nästa år.

Med bästa hälsningar

Kerstin Lane

REGERINGSKANSLIET

328/003

ARKIVEXEMPLAR

P2 Eu!

Stockholm, 24 November 1997 P 2 EuI

Ministry for Foreign Affairs

*Administrationsenheten/Arkivet
Daniel Backman
Telephone +46 8 405 5502*

Ms Susan Mesinai
123 Bankstreet
NY 10014
New York

CD-ROM discs concering Raoul Wallenberg

Dear Ms Mesinai,

Following your conversation with Mr Olson, please find enclosed a collection of CD-ROM discs concering Raoul Wallenberg.

Yours sincerely

DB

Daniel Backman
Senior Administrative Officer

Ifylles av postexp

Avsant med				Avs datum	Sign
☐ sv kurir	☐ utl kurir	☒ luftpost	☐ vanlig post	971124	DB

REGERINGSKANSLIET

328/607
1997-11-24

Eu¹
P 2 Eu

Utrikesdepartementet

Administrationsenheten/Arkivet
Daniel Backman
Telefon 08 - 405 5502

Susanne Berger
Fax 49-511 62 90 17
Hannover

Documents concerning Raoul Wallenberg

Dear Mrs Berger,

Despite extensive researches in our archives and journals for the period between 1965 to 1967 I have not found any documents concerning an offer from the Soviet side to exchange Stig Wennerström .

The special Wallenberg-dossier (P 2 EuI) was created in Mars 1945. Before that almost all documents concerning the Wallenberg case were put in dossier HP 21 Eu, HP 80 Ea and P 2 Eu. The Ministry of Foreign Affairs has delivered all of these dossiers, except P 2 Eu and P 2 EuI, to the National Archives. Missing telegrams should be kept in either HP 21 Eu or HP 80 Ea. If you are to be sure to find all documents in this matter I recommend you also to look in the Ministry's journals from this period which are kept at the National Archives.

There is especially one dossier, B 4 Eu, that are relevant for your third question about prisoners of war. This dossier is also kept at the National Archives.

Yours sincerely

Daniel Backman
Senior Administrative Officer

EXP/971124/DK

Department of Foreign Affairs
and International Trade

CANADA

NOV 20 1997

Ministère des Affaires étrangères
et du Commerce international

1997-11-21

Nr 74:4 ✓

Överlämnas av ambassaden i Ottawa till Utri-
kesdepartementet med hänvisning till hbr
Julin-Ståhl, 971001. ✓

För Jan Ståhl

Elisabeth Groll Lindell
Elisabeth Groll Lindell

125 Sussex Drive
Ottawa, Ontario
K1A 0G2

File: 10-12-1-GEN1/AC-1078

November 18, 1997

JIP-2425

His Excellency Jan Ståhl
Ambassador
Embassy of Sweden
377 Dalhousie Street
Ottawa, Ontario
K1N 9N8

INK. UTRIKESDEP.		
DNR		
1997 -11- 25		
Avd.	Gr	
P	2	Eu'

Excellency:

Re: Documents in Swedish Archives

M
I refer to our telephone conversation of this morning and to your letter of October 23, 1997 concerning Raoul Wallenberg. As requested, this Department has reviewed the documents forwarded with your letter, and I wish to advise you that the Department has no objection to their public disclosure. The documents are enclosed for your reference.

I apologize for the delay in responding to your request. If we can be of further assistance to you, please let me know.

Yours sincerely,

Daniel Daley
Daniel Daley
Director
Access to Information and
Privacy Protection Division

Enclosure

*OK J.C. till
B. Fredriksson, A-ARK
H. Hallqvist, EC
L. Olson, ESEK*

Exp 97-12-10 SJ

LG

MH orig. rum.

YF

REGERINGSKANSLIET

TELEFAX

Sid. 1 (2)

1997-11-25

P 2 Eu'

Utrikesdepartementet

Informationsbyrån (PIK-INF)
Ambassadör Karl-Erik Norrman
Telefon 08 - 405 5704

Ambassaden Vilnius Dnr 99 ✓

Ev. Wallenberg-skulptur vid ambassaden i Vilnius

(1 bil.)

För Stellan Ottosson

Översänder ett elpostmeddelande för kännedom.

Cabinet

kl 11.00/ad

Postadress
103 39 STOCKHOLM
Besöksadress
Gustav Adolfs Torg 1

Telefon
08 - 405 10 00
Telefax
08 - 723 11 76

E-post: ud@foreign.ministry.se
X.400: S=UD; O=Foreign; P=Ministry; A=SIL; C=SE
Telex
105 90 MINFOR S

Exp 971125 kl 11.00 / af

Author: Karl-Erik (UD) Norrman at (Pk)UD-1

Date: 1997-11-24 17.50

Priority: Low

TO: Greger (UD) Widgren at (Pk)UD-5, Annika (UD) Söder, Lars (UD) Grundberg at (Pk)UD-3

Subject: Vilnius

Greger,

Jag har av arkitekten Jan Flank, som ritar nya Vilnius-ambassaden uppmärksamats på möjligheten att på ambassadens gård sätta upp Skulptören Willy Gordons Wallenberg-skulptur. Ur ett Sverige-bildsperspektiv vill jag varmt rekommendera ett sådant projekt. skälen är följande:

1. Raoul Wallenberg är en av våra främsta symboler för humanitet och medmänsklighet - värden som vi gärna vill framhålla, inte minst i våra kontakter med de nya demokratierna i EC-länderna.
2. Skulpturen är fantastisk och gripande och finns redan, d.v.s den skulle kunna levereras i god tid före en ambassadinvigning.
3. Willy Gordon är inte endast en av Sveriges främsta skulptörer. Hans far var litauisk jude och var - om jag minns rätt - "kantor" i synagogan i Vilnius!
4. Gordons Wallenbergstaty är redan på modellstadiet ganska välkänd och omskriven. Den är ev. aktuell för uppförande i Stockholm och/eller i Chicago. Men det skulle sitta fint om den först uppfördes i Vilnius!

Skickar kopia av detta till Stellan Ottosson.

Hälsn

Karl-Erik

SVERIGES AMBASSAD
VILNIUS

PIK-INF/Diedrichs
Fax nr 102 1997-11-28 tit

T E L E F A X

Sid 1 (1)

Datum	Dnr	Dossierbet
1997-11-26	265	P 2 E W

AD:

UTRIKESDEPARTEMENTET

Re Wallenbergsskulptur vid ambassaden i Vilnius
Fax 99 U, 971125

För amb. Karl-Erik Norrman, PIK. Kopior EC
(Grundberg) och A (Widgren)

Tack för mycket intressant idé om Gordon-skulptur till ambassaden. Vi driver, som Du kanske vet, tanken att det borde finnas någon form av konst på den fina ambassadgården.

Jag antar att det redan publicerats bilder av Gordons modell, men i så fall har jag inte lagt märke till dem. Har Du en bild, så kunde Du kanske faxa oss en kopia?

Litauen och judar är ju ett ämne som väckt en hel del kontroverser inom och utanför Litauen. Så en del människor kommer nog att knyta uppförandet av en Wallenbergsstatyn till den diskussionen. Men vi ser inte detta som ett skäl mot Din idé.

Vi är alltså mycket positiva förutsatt att statyn ser så ut att den passar in i miljön.

- - -

För övrigt anser vi att nästa kulturattaché bör placeras i Vilnius. Vi anser oss till och med ha mycket goda skäl för saken. Vad anser Du? Och när avgörs saken? (förlåt dödssynden att blanda två ärenden i samma fax)

Ottosson

REGERINGSKANSLIET

330/001
ARKIVEXEMPLAR

Stockholm, 26 November 1997 P 2 Eu¹

Ministry for Foreign Affairs

Administrationsenheten/Arkivet
Daniel Backman
Telephone +46 8 405 5502

Professor Marvin Makinen
Department of Biochemistry &
Molecular Biology
University of Chicago
City Front Plaza Drive 450
Chicago 606 11
5508 Illinois

ARK

CD-ROM discs concerning Raoul Wallenberg

Dear Professor Makinen,

Following your correspondence with Mr Olson, please find enclosed a collection of CD-ROM discs concerning Raoul Wallenberg.

Yours truly

DB

Daniel Backman
Senior Administrative Officer

Ifylles av postexp

Avsant med				Avs datum	Sign
☐ sv kurir	☐ utl kurir	☒ luftpost	☐ vanlig post	97426	DB

FAX COVER SHEET

P 2 EU 1
 INKOM UD
 1997 -11- 27

DATE November 25, 1997FAX # 011-468-723 1176TOTAL # OF PAGES (including cover sheet) 3

TO: ^X Lape Olson ^{EJEL}	^X Amb. Martin Hallquist
Foreign Ministry	"
Stockholm	"

From: Susan Mesina per conversation
between Lape Olson and
Martin Hakinen

Notes: To Round Out the Picture

I LOOK FORWARD TO RECEIVING YOUR
 CALL AS EARLY IN THE MORNING AS
 YOU CAN BECAUSE IT IS THE DAY BEFORE

THANKSGIVING
 HERE, IF LEAVING

FOR ANY PROBLEMS WITH TRANSMISSION OF THIS FAX
 PLEASE CONTACT HUDSON COPY CENTER

Phone: (212) 255-6652
 Fax: (212) 627-5191

STILL MUCH TO DO.

Please Note: The document and any of the following pages are solely intended for the named addressee and, may contain private information. The use or dissemination of them by anyone other than the addressee is prohibited. If you have received this Fax in error please let us know.

WOULD REMAIN THE SAME. IT IS ALSO VERY IMPORTANT TO ME THAT THOSE PRESENT BE DEFINED WEEK BY WEEK, EXACTLY AS I DID BEFORE WITH THE ADDITION OF GUY FOR THE TOLSTOY-KUTUZOW FILE. IF IT IS OPEN ENDED, IT WILL BECOME MORE OF A PARTY AND MUCH MORE EXPENSIVE. I AM TRYING TO CARVE OUT THE MOST EFFECTIVE COURSE, THE MOST CONCENTRATED AND TO STAY WITHIN BUDGET.

I would also prefer to wait because I think that the more the authorities see on paper up front, before we even get there -- the more possible feedback, the more choice they have, the more negativity is behind us. They can choose the date for presenting the 'choice files' which suits them in that time frame. And they can give me the list of those files which no longer exist so I can be planning my way around that hole in the map.

IF WE DO WAIT FOR JANUARY, I WOULDN'T WANT THE RUSSIAN SIDE TO FEEL INSULTED BY THE DELAY. BUT I THINK THAT THE YELTSIN VISIT PROVIDES A VERY TRUE REASON TO POSTPONE WHEN THIS INVESTIGATION ENHANCES RATHER THAN CONFLICTS. PLEASE BE SURE AND LET MR. VINOGRADOV AND MR. NIKISHKIN KNOW HOW MUCH WE APPRECIATE THE INVITATION AND THEIR PREPAREDNESS.

The other benefit as has been discussed in the past few hours transatlantic is, as I said above, that we can do it all in one effort and let the files go back.

The final benefit is that I will have prepared a form upon which all notes will be taken. These will be xeroxed for the Russian-Swedish Working Group as we go along, so instead of scraps of papers you will have something clearcut and presentable to look at and understand for yourselves. In short, I can use a little more time.

BUT I DO NOT WANT THIS CONSTRUED AS ANOTHER CHANGE ON MY PART ALONE. IT SHOULD BE UNDERSTOOD THAT WE ARE WORKING TOGETHER FOR OPTIMUM.

(All the best -
Susan)

011-7095-956-1202

November 25, 1997

FACSIMILE TO: Stefan Gullgren
Second Secretary - Swedish Embassy, Moscow

FROM: Susan Mesina

PRIORITY PLEASE

2 PAGES

Dear Stefan:

As you no doubt have heard by now, there is some consideration on the part of your people as to whether or not it would be best to postpone this until January. As this will be decided in the next few hours (our sleeptime), I thought it best to let you know that I appreciate your telling me that the Yeltsin visit, with translation and other duties on both sides, would slow things down a bit -- as is most understandable. Our reaction is as much in appreciation of your honesty and your work load as it reflects our own needs to get the work done effectively.

Marvin and I both feel that, even as we have made every effort to rise to the request of Ambassador Magnusson that we come "in late November, early December", if there are these delays or if our effort is conflicting with the primary focus, it would be best all around if we be permitted to wait until January. The primary benefit is that I can stick with the files until they are done, however long, and even move into the medical research if that has been given the green light.

I have looked at the calendar and see that January 6th, Russian Orthodox Christmas I believe, is a Tuesday. Does this mean that the country is closed down for that whole week? Or only for that day? If the latter and if we decide to go for January I would arrive just before their Christmas, that Sunday or Monday, and we would repeat the same pattern I described in my proposal: January 7,8, and 9th being as December 3,4,5th was described. Marvin would then work with me for the two weeks starting the 12th. The weekend between the two weeks would still be optional and so on. I bring this to your attention now in case you have already turned the translation over to Svetlana -- or are about to.....All she has to do is change the dates.

If the country is closed down that whole week (January 5 - 9), then Marvin and I will begin together on the 12th. It would be ideal if our "in-take" session could be the Friday before so that all the formalities are taken care of and we can just roll up our sleeves. In that case also, the order of the files requested would be changed to match Marvin's presence in Russia. I would stay on after he has left to deal with the less compelling material. (Basically the order would be the same as December 8 - 19, then I would do the section of files from December 3,4,5 and all others after Marvin was gone).

IN ANY CASE I WOULD REQUEST THAT YOU NOT EDIT DOWN MY PROPOSAL TOO MUCH. OBVIOUSLY THE JANUARY WORK PERIOD WOULD ELIMINATE THE QUESTIONS AROUND THE 'CONDITION OF TIME' BUT THE OTHER CONDITIONS

Delges:

Magnusson, Riga
Lundvik, EC
von Dardel
Carl Persson
Wahlbäck, IAG
Olson, EU
Amb. Moskva

exp. 00-03-

inf. 1997-11-27

329/023

1997-11-27

~~2000-01-24~~

P 2 EU

Stockholm den 25 nov 1997

Arkivchef Berndt Fredriksson
UD
Box 16121
103 23 Stockholm

Raoul Wallenberg/Nanna Svartz

På anmaning av Agda Rössel översänds bifogade kompletterande handlingar rörande Nanna Svartz samtal med kolleger i Moskva januari 1961 för ev vidare befordran till akt.

Handlingarna ger följande information:

a/ de enda tryckta uppgifterna om den andre ryske kollegan, som deltog i samtalet. Professor Svartz hade alltså träffat professor Danyszewskij i Sverige 1936.

b/ rättelse av namnuppgift som professor Svartz gett professor v Dardel i november 1979 i ett samtal. Den som där kallades Petrov var i verkligheten professor Dimitri Pletnev känd från Stalinrättegångarna i slutet av 1930-talet. Jag har även påvisat att Pletnevs syster var gift Rappe i Lund.

Dessutom medsänds kopia av min skrivelse till Regeringen

Med bästa hälsningar

Gunvor Svartz-Malmberg
Värtavägen 30
115 53 Stockholm
tel 08- 660 10 31 el 520 310 72
E-post gusva@algonet.se

Bilagor:

Handskrivna anteckningar/ GSM 1976

Ur Rapport 1934-36/Ligue Internationale contre le Rhumatisme
Ur Comités et membres, 5ième Congrès International contre le Rhumatisme.

Ur Conquest Robert. Den stora terrorn. Stalins skräckvälde under 30-talet. Stockholm: Prisma 1971.

Ur Sveriges Adelskalender 1933

GSM skrivelse till Regeringen

Kopia till ambassadör Agda Rössel

Nationalausschüssen Einzelmitglieder aufzufordern, an diesen Zusammenkünften mit beratender Stimme teilzunehmen.
Paris, Oktober 1932.

Anläßlich des Schreibens des Vorsitzenden Dr. R. FORRESCUE Fox in London, an die Vorstandsmitglieder der Liga, wird dem Ligenvorstand der Antrag unterbreitet, daß dieser berechtigt ist, Mitglieder, die für unlautere Reklamezwecke usw. ihre Ligamitgliedschaft mißbräulich benutzen, von der Mitgliedliste zu streichen.
Moscou, Mai 1934.

Die Besuche bei dem Internationalen Bureau in Amsterdam hielten trotz schwieriger Wirtschaftsverhältnisse in vielen Ländern an, wenn sie auch nicht so zahlreich wie in früheren Jahren waren. Da die Sprachfrage auf den internationalen Kongressen noch immer ein schwieriges Problem bleibt, werden in kurzem diesbezügliche Anträge gestellt werden.

Ligue Internationale contre le Rhumatisme (Founded by the I.S.M.H.)

HEADQUARTERS: Holland, Amsterdam, Keizersgracht 489
Incorporated by Royal decree of March 19th, 1930, No. 52

SHORT REPORT BY THE HONORARY SECRETARY AND DIRECTOR OF THE INTERNATIONAL ADVISORY BUREAU (MAY 1934—JULY 1936)

Point 1. National Committees.

First a short statement in connection with some questions about the foundation date of the Ligue Internationale contre le Rhumatisme and the National Committees.

(Enclosure 1).

Foundation of the International Committee on Rheumatism (I. S. M. H.) 1925, 20 April at Paris.

Foundation of the Ligue Internationale contre Rhumatisme on 15 and 17 October 1928 at Devonshi Hospital, Buxton and Pumpthouse, Bath.

NATIONAL COMMITTEES:

Year of Foundation.	Country.
1925 14 December	Austria
1926	U. S. A.
1926	Belgium
1926	Denmark
1926 23 October	Holland
1926	Sweden
1926	Switzerland
1927 February	Czecho-Slovakia
1927 28 January	Germany
1928 27 March	France
1928 26 February	Hungary
1928 October	Italy
1928	Norway
1928	Russia
1928	Poland

from the jury's report see following short report.

During the Fourth International Rheumatic Congress at Moscow the Soviet Government had offered the Council of the Ligue Int. c.l. Rhumatisme two prizes, of a thousand gold roubles each for the best work on a clinico-scientific and a social-medical basis. The jury was constituted as follows: Dr. VAN BREEMEN, Amsterdam, President; Prof. KONCHALOVSKY, (Moscow), Prof. DANISCHEWSKY (Moscow), Prof. INGVAR (Lund).

In the meetings of the jury held in the University clinic at Moscow on 15th and 16th December, 1935, under the presidency of Dr. VAN BREEMEN, it was decided, at the suggestion of the jury members from the Soviet Union, to declare the works sent in by Soviet Russia hors concours for this once, as the prizes were given by the Russian Government.

The prize for the best social-medical work was not awarded, while the studies sent in from Soviet Russia, and especially those of Prof. DANISCHEWSKY of Moscow, dominated so strongly that other work could hardly be considered.

The works on a clinical and scientific basis handed in by the Russians, especially those of Prof. TARALAUF, also merit special mention.

It was finally decided to divide the two prizes into four prizes of 500 gold roubles each, and after long discussions they were awarded to:

Doz. Dr. G. KAHLMEYER (Stockholm), Doz. Dr. M. P. WEIL (Paris), Doz. Dr. ERNST FREUND (Vienna), und Dr. B. SCHLESINGER (London).

Of the work done in the Rheumatic field in the last decade, but not sent in for judgment, that of Prof. KLINGE (Leipzig/Münster) deserves very special attention. He has supplied an exceptionally important foundation for closer scientific research.

Special mention should also be made of the work by: BAUER (U.S.A.), BROGSTER (Berlin), BURR (Bath), WARREN CROWE (London), A. FISCHER (Budapest, formerly Aachen), TIMBERLIER (London), GRÄFF

Point 9. Bureau d'Hygiène of the League of Nations at Geneva.

(Hamburg), KREBS (Aachen), KÖHLER (Bad Elster), FRIEDRICH VON MÜLLER (Munich), WALTER MÜLLE (Königsberg), NICHOLS WENDEL and STAINSBY (New York), OSGOOD (Boston), PEMBERTON (Philadelphia), PAYR (Leipzig), POMMER (Innsbruck), POYNTON (England), RIGLER and WETTERBY (U.S.A.), SCHULHOF and PAP (Hungary), STOCKMAN (Glasgow), SWIFT (New-York), UMBER (Berlin), WEISSENBACH et FRANÇON, FORESTIER (France).

Among the works received, 65 altogether, those by KLING (U.S.A.), BUCKLEY (England), CHINI (Rome), SCOTT (London), EDSTRÖM (Lund), SINGER (Vienna) and some others were serious rivals for a prize.

The Soviet Government was requested by the Jury to place some more prizes at the disposal of the Council of the Ligue Internationale contre le Rhumatisme after the lapse of three years.

The Russian Government is seriously considering offering the same amount for a new prize to be awarded three years hence.

Dr. N. M. JOSEPHUS JITTA, Dutch delegate to the Bureau d'Hygiène of the League of Nations at Geneva turned to the International Bureau of the Ligue in connection with a commission from the above bureau. As a result the following studies were offered to the Bureau in Geneva:

(Enclosure 10).

Dr. B. SCHLESINGER at London and Prof. R. PEMBERTON at Philadelphia: "Causes and prevention of rheumatism of Children";

Dr. MATHIEU-PIERRE WEIL at Paris: "Que peut faire la clinique pour prévenir autant que possible l'invalité découlant du rhumatisme";

Prof. Dr. G. KAHLMEYER at Stockholm; "The prevention of permanent invalidity and the care of the invalid, from a medical-social standpoint";

Prof. Dr. G. DANISCHEWSKY at Moscow: "The influence of the occupation in rheumatic diseases";

**CINQUIÈME CONGRÈS INTERNATIONAL
CONTRE LE RHUMATISME**

**FIFTH INTERNATIONAL RHEUMATIC CONGRESS
FÜNFTER INTERNATIONALER RHEUMAKONGRESS
LUND-STOCKHOLM 3-8 SEPT. 1936**

COMITÉS ET MEMBRES

**COMMITTEES AND MEMBERS
KOMITEES UND MITGLIEDER**

Sandström, Carl, Överläkare, St. Eriks Sjukhus, Stockholm.
 Schnell, Ragnar, Doktor, Asö Sjukhus, Stockholm.
 Sisefsky, M., Doktor, Bürger Jarisgatan 44, Stockholm.
 Sjöwall, Alf, Doktor, Lasarettet, Lund.
 Sjöwall, Helge, Med. Dr., Docent, Lasarettet, Lund.
 Skiöld, Nils, Doktor, Olofsgatan 18, Stockholm.
 Stenport, Kurt, Överläkare, Vanförestalten, Hålsingborg.
 Stenström, Thor, Överläkare, Hålsingborg.
 Strömbäck, Gustaf, Doktor, Lund.
 Fru Strömbäck.
 Sundelin, Fredrik, Överläkare, Nynäshamn.
 Svartz, Nanna, Docent, Brahegatan 27, Stockholm.
 Thunberg, Torsten, Professor, Lund.
 Törngren, Pehr-Henric, Doktor, Strandvägen 5 a, Stockholm.
 Waldenström, Jan, Uppsala.
 Wallman-Carlsson, Curt, Doktor, Lasarettet, Lund.
 Welin, Sölve, Doktor, Lasarettet, Lund.
 Fru Welin.
 Wersén, A., Doktor, Gustav Adolfstorg 14, Stockholm.
 Westergren, Alf, Docent, Eriksbergsgatan 12, Stockholm.
 Widmark, Erik, Professor, Lund.
 Wikner, Ernst, Doktor, Humlegårdsgatan 19, Stockholm.
 Willert, Bengt, Med. kand., Lund.
 Wulff, Helge, Doktor, Lasarettet, Lund.
 Zeal, W. O., Direktör, Kungsholmsgatan 31, Stockholm.
 Östberg, Otto, Docent, Lund.
 Fru Östberg.

SUISSE

Doebeli, Hermann, Doktor, Thalwil bei Zürich.
 Frau Doebeli.
 Doerr, Robert, Professor, Peterplatz 10, Basel.
 Nadiq, Albert, Doktor, Val Sinestra, Engadine.
 Frau Nadiq.

TSCHECOSLOVAQUIE

Bloneck, F., Doktor, Pstrosce 7, Praha XII Ve.
 Frau Bloneck.

Cmunt, Edv., Professor, Italska 2, Praha II.
 Fehér, François, Doktor, Irene-Teplice-les-Bains.
 Lenocho, Dozent, Trenčianske-Teplice.
 Prusik, B., Professor, Jugoslavska 31, Praha XII.
 Reichart, Doktor, Pistany.
 Schindler, Walthar, Doktor, Richard Wagnerstrasse 23, Tepitz-Schönan.
 Schmidt, Ladislaus, Doktor, Pistany.
 Frau Schmidt.
 Teisinger, Doktor, Podoli Premyslova 348, Prag.

TURQUIE

Laqueur, August, Professor, Yenisehir, Konur Sokagi 7, Ankara.

U. R. S. S.

Alpern, Doktor, Baratschy per n:o 8 W 161, Kharkov.
 Danischewsky, G., Professor, 9, Boulevard Novinsky, Moskva.
 Madane Danischewsky.
 Gelman, I., Professor, Kirovskaia owl. 25ka 107, Moskva.
 Konchalowski, M., Professor, 6g B. Molchanovska, Moskva 24.
 Madane Konchalowski.
 Lemberg, Professor, Pouchkinskaja 78, Institut de Radiologie, Kharkov.
 Levin, Doktor, Moskva.
 Pewsner, M., Professor, Dolgii Pereulok II, Moskva.
 Pletnew, Dimitri, Professor, Bolschoj Lewschinsky Pereulok 10, Moskva.
 Madane Pletnew.
 Baronne Hélène Rappe.
 Mademoiselle Tatiana Rappe.
 Rochline, Professor, Directeur de la 2ème Section Diagnost. de l'Institut de Radiologie de l'Etat, Leningrad.
 Strajesko, N., Professor, Rue Korolenko 48a, logt 5, Kiev.
 Talalajeff, V. T., Professor, Malaya Molchanavska 8 Kw. 8, Moskva 6g.

ROBERT CONQUEST

Den stora terrorn

Stalins skräckvälde under 30-talet

Stockholms stadsbibliotek	EH
Knnad Ex.	1

BOKFÖRLAGET PRISMA STOCKHOLM

det mest tragiska fallet under alla de stora rättegångarna. Professor Dmitri Plenev, en 66-årig hjärtspecialist, hade länge åtnjutit anseende såsom Rysslands främste läkare, en prydning för sin kär. Om vi bortser från den enkle förbrytaren Arnold var Plenev den förste åtalade som hämtats utanför statsmaskineriet, utanför det politiska livet och stod inför rätten och erkände. Han var en representant för de tyska massorna utanför partiet vilkas lidanden under utrensningarna i övrigt förblev lidanden i det fördolda.

När Jeziov fann att en bekännelse från Levin ensam inte skulle göra tillräckligt starkt intryck, började han intressera sig för Gorkijs andre läkare. Men Plenev hade före revolutionen tillhört det liberala kadettpartiet. Det fanns inga möjligheter att angripa honom för brott mot den kommunistiska moralen. Han hade också efter revolutionen undvikit all befattning med politik. Därför gick det inte att utöva politisk utpressning mot honom.

De medel Jeziov valde var vidriga även med hans eget mått. Beslutet att satsa på läkarmorden måste ha fattats strax efter det att han övertagit Jagodas befattning. En provocatör från NKVD, en ung kvinna vars vanliga uppgift var att kompromettera utlänningar, skickades som patient till Plenev. Efter några konsultationer bekyllde hon honom för att ha försökt våldta henne två år tidigare.¹¹⁷ I december 1936 började hon dyka upp vid hans bostad och irritera hans dotter och hushållerska. Han anmälde detta för polisen.¹¹⁸

Hos polisen lätsades man utreda hans klagomål men lysnade i stället på henne och började utreda våldtäktsförskottet. Plenev våldade till vänner och kolleger om hjälp. Han hade Ordjonikidze som patient¹¹⁹ – det uppges rent av att han var i Ordjonikidzes hem vid tidpunkten för "självmonder".¹²⁰ Så sent som den 5 mars skall han ha trott att hjälpen var på väg.¹²¹

Men så var inte fallet. Den 8 juni publicerade Pravda – ett undantag från tidningens vanliga princip att inte befatta sig med enstaka brott – under den sensationella rubriken "Professor var våldtäktsman och sändis" en trefjärdedels spalt lång artikel om saken. Professor Plenev hade – enligt artikeln – kastat sig över den kvinnliga patienten "B" den 17 juli 1934 och blött henne illa i bröstet. Hon hade fått ett men av detta som Plenev, trots att han inte var specialist på sjukdomar i bröstet, försökt bota. När han inte lyckades med detta och kvinnan hängde efter honom, gick han till polisen som började utreda saken. Den 17 januari hade hon skrivit ett brev till honom som enligt Pravda var ett "skakande mänskligt dokument".

Var förbannad, du som skändat min kropp! Var förbannad, du sändis som släppt dina perverterade drifter lösa mot mig! Måtte skam och vanära drabba dig, måtte sorg och fruktan, tårar och ångest bli din lott liksom de blivit min sedan du, skurk till professor, valde

mig till offer för din förvirrda sexualitet och brottsliga perversitet. Jag förbannar dig.

B.

Dagen efter det att artikeln publicerats var tidningarna fulla av referat från möten där rader av läkarorganisationer fördömde honom – sällskapet för praktiserande läkare i Moskva, läkarförbundet och andra. Dagen därpå kom liknande protester från motsvarande organisationer i Kiev, Tula, Sverdlovsk osv. – alla fördömde den skurkaktige läkaren som var en skamfläck för den sovjetiska läkarkåren.

Plevnev dömdes vid en rättegång som hölls den 17-18 juli 1937 till två års fängelse. I pressen uppgavs det att han hade erkänt. Sålunda satt han tillintetgjord och vanärad, fördömd av sina kolleger, befunden skyldig till ett skamligt brott, i en cell i Lubianka "där en ännu större olycka väntade honom".¹²²

Utfågad av Vysjinskij bekände han nu sin roll i mordet på Kuibysjev och Gorkij. Han talade om "fruktansvärda hotelser (uttalade av Jagoda) mot mig och min familj".¹²³

Hans försvarsadvokat Kommodov pekade på hans lysande bana som läkare. Därefter började Vysjinskij korsförhöra och drog fram våldtäktsfallet:

Vysjinskij: Hur många år sade ni att ni varit läkare?

Plevnev: Fyrtio.

Vysjinskij: Anser ni er läkarheder vara obefläckad?

Plevnev: Ja.

Vysjinskij: Utan tvekan?

Plevnev: Ja, det tycker jag.

Vysjinskij: Ni har aldrig under dessa fyrtio år begått något brott i samband med er yrkesutövning?

Plevnev: Ni tänker på en bestämd sak.

Vysjinskij: Jag ställer frågan till er därför att ni säger att er läkarheder varit obefläckad i fyrtio år.

Plevnev: Ja, men eftersom jag förnekade...

Vysjinskij: Anser ni att domen mot er för ett brott som ni mycket väl erinrar er, en förbrytelse mot en ung kvinnlig patient, är en fläck på er yrkesheder?

Plevnev: Domen, ja...

Vysjinskij: Är den domen en fläck på ert rykte eller ej?

Plevnev: Ja.

Vysjinskij: Det har alltså under dessa fyrtio år hänt att ni förgått er?

Plevnev: Ja.

Vysjinskij: Erkände ni er skyldig till något?

Plevnev: Jag kan inte påstå att jag inte erkände mig skyldig till något.

Till Caroleen

Originalis titel: The Great Terror. Stalin's Purge of the Thirties

Till svenska av Lennart Edberg

Omslag av Dan Jonsson

© Robert Conquest 1968

Ej tidigare utgiven på svenska

Hallandspostens boktryckeri ab, Halmstad 1971

108/42501/71

ne en viss anledning att fästa sig vid omständigheten att han erkände två mord men nekade till två.

I fallet Menzjinskij har vi dessutom att ta hänsyn till att Kazakov på slutet tog tillbaka det väsentliga i sitt erkännande. Detta förefaller vara avgörande. Menzjinskij mördades tämigen säkert *inte* av sina läkare. (Han kan naturligtvis ha blivit mördad på något annat sätt.)

Vad Pesjkov berättar verkar hela historien om mordet på honom vara omöjlig. Jagoda yttrade också: "Jag finner det mordet meningslöst." Att Pesjkova var Jagodas älskarinna kan knappast anses vara ett mordmotiv. Han hade inga planer på att gifta sig med henne – han var redan gift och gjorde under de följande tre åren inga försök att möda sin fru eller skilja sig från henne. Själva mordmetoden verkar allt annat än övertygande.

I fallen Kuibysjev och Gorkij däremot – de två mord som Jagoda genast erkände – hade Stalin starka och angelägna politiska mordmotiv.

Detta bevisar inte att han lät möda dem. I Kuibysjers fall kan vi bara erinra om att han nu nämns som en av de tre huvudmordständerna i politbyrå mot Stalins utrensningar och att Stalin ombesörjde de övriga två huvudmordständernas död (Kirov och Ordzjonikidze) – den senares i form av en påstådd hjärtattack. Därför finns det skäl att inte tro alltför blint på Kuibysjers "hjärtattack".

Däremot har vi inga positiva mordbevis. Vi kan säkert friklänna läkarna. I hans fall skulle deras insats ha bestått i att de undan för undan undergrävt hans hälsa, lämnade honom utan vård och lät honom gå till sitt arbete som vanligt. Som ett sätt att möda verkar den metoden alltför passiv och osäker. Det förefaller högst troligt att Kuibysjev, om han mördades, inte blev mördad av läkarna.

Gorkijs död är intressantast och viktigast. Vad det gällde i hans fall var att en sjuk man, om han lyckades leva några månader till, skulle kunna sätta käppar i hjulen för Stalins planer på en rättegång i augusti 1936. Ett uppskov kunde leda till att effektivt motstånd hann resas i politbyrå och centralkommittén. Men hur skulle man kunna tysta Gorkij utan att väcka internationell skandal genom att arresteras honom? Som Vysjinskij – i ett helt annat uppsåt – uttryckte saken i sitt avslutande tal:

Hur kunde man i vårt land, under de förhållanden som råder i sovjetstaten, hindra Gorkij från att utöva politisk verksamhet, annat än genom att beröva honom livet?¹²⁷

Men det förefaller mycket osannolikt att Pletnev var skyldig. Hans allmänna anseende talar mot det. De metoder NKVD begagnade mot honom 1936-1937 tyder på att man försökte krossa och kompromettera en oskyldig person. Och åtminstone i Gorkijs fall verkar det föga troligt att Levin skulle ha kunnat ge den oriktiga behandling det talas om utan att Pletnev kände till och godkände den.

Det troligaste alternativet är att Gorkij blev mördad av någon eller några andra än Pletnev och Levin.

Den socialdemokratiska journalisten Brigitte Gerland, som befann sig i ett av Vorkutalägren från 1948 till 1953, har skildrat sin bekantskap där med dr Pletnev. Han var då 80 år fyllda och tjänstgjorde som lägerläkare.¹²⁸ Hon säger att hans straff på 25 år reducerats till 10 år men att han trots detta inte frigivits. Pletnev berättade för henne att Gorkij fysiskt tillfrisknat tämigen väl från sin hjärtsjukdom men att han var mentalt nere och ville flyta från Ryssland tillbaka till Italien. Han hade dött av en enkel orsak. Någon hade gett honom en ask förgiftade praliner och han och två manliga sjukvårdare, som han bjöd, dog efter en kort stund. En omedelbar obduktion avslöjade att pralinerna verkligen varit förgiftade. Läkarna höll tyst (och något som talar för att denna version kan vara riktig är att det säkert skulle vara lättare att övertala några läkare utanför partiet att – både för landets och för den dödes skull – skriva under en falsk dödsattest än att förmå dem att begå mord).

Det finns ännu inga möjligheter att kontrollera denna berättelse. Men vad dess plausibilitet beträffar kan vi erinra om att Stalins åtgärder mot Ordzjonikidze inte på något sätt antyder hänsyn till de läkare som skulle underteckna dödsattesten och att fall av förgiftning med cyankalium förekom inom NKVD – exempelvis Slutskij – varvid dödsorsaken uppgavs vara en hjärtattack.

Men en historia kan naturligtvis vara rimlig utan att vara sann. Och vi kan ingenting annat göra än referera skildringen och påpeka att den, i den mån den är sann, tycks frita samtliga läkare och följaktligen sällar deras delaktighet även i de övriga "läkarmorden" under tvivelsmål. Tilläggs bör att nyligen publicerade artiklar i Sovjetunionen om Kuibysjev inte nämner något om hur han dog.¹²⁹

Starkare indicier har emellertid kommit fram, åtminstone beträffande Gorkij. På sommaren 1963 besökte en gammal amerikansk bekant till Gorkij hans änka, Jekaterina Pesjkova, i Moskva. Om sin sons död sade hon helt lugnt att hon inte tvivlade på att den var naturlig. När besökaren anmärkte att det numera sades att även Gorkijs död varit naturlig, blev hon ytterst upprörd och utbrast:

Så förhåller det sig inte riktigt, men be mig inte tala om det! Jag kommer inte att sova på tre nätter om jag berättar det för er.¹³⁰

Detta förefaller vara ett tämigen klart besked. Läkarna Pletnev och Levin har på senare tid nämnts i positiva sammanhang.¹³¹ Det mest rimliga torde sålunda vara att anta att Stalin verkligen anstiftade mordet på Gorkij genom Jagodas förmedling men att det inte utfördes av läkarna.

Det må slutligen påpekas att Pesjkovas tydliga övertygelse att Pesjkov

Barn:

Hans Christopher, f. 1915 ²⁹/₆.

Carl Johan Melcher, f. 1918 ¹⁹/₁.

Ulla Agneta, f. 1912 ¹⁹/₁, stiftsjungfru.

- (3) *Carl Gustaf*, f. 1880 ⁶/₆, forstmästare (Stockholm).
G. 1911 ¹⁴/₁₂ m. *Ebba Sofia Ingegerd Margaretha Aschan*, f. 1889 ²⁴/₁.

- (4) *Christopher Johan*, ryttmästare, † 1927. G. 1908 m. *Hélène de Pleineff* från Ryssland, f. 1882 ²⁴/₄ (Lund).

Dotter:

Tatjana Elisabeth Maria, f. 1916 ¹²/₈, stiftsjungfru.

- (5) *Sigrid Wilhelmina*, f. 1888 ⁶/₁₀. G. 1926 ¹/₈ m. *Fritz Johannes Maz Quade*, f. 1884 ¹/₂, fil. d.r., patentadvokat. Beb. eget hus i Berlin-Zehlendorf (Tyskland).

- (6) *Emmy Ulrika (Ulla)*, f. 1892. Se här nedan.

- (7) *Adolf Fredrik*, godsägare, † 1920. G. 1:o m. friherrinnan *Anna Sofia Margareta Hermelin*, † 1892; 2:o 1914 m. *Ellen Charlotta Hallgren*, f. 1869 ²⁸/₁₂ (Drättinge, Braås).

Barn:

- (1) *Gustaf Adolf Fredrik (Gösta)*, f. 1886 ²⁰/₁, godsägare. Äg. o. beb. Mörkaskog i Småland (Braås). G. 1924 ²⁵/₄ m. *Brita Adèle Christina von Post*, f. 1902 ²⁷/₄.

Döttrar:

Ingeborg Anna Margareta, f. 1927 ⁴/₆.

Hedvig Elisabeth, f. 1929 ²²/₆.

Gunilla Helfrid Birgitta, f. 1931 ²⁶/₁.

- (2) *Carl Erik*, f. 1889 ²⁶/₇, godsägare. Äg. o. beb. Drättinge i Småland (Braås).

- (3) *Märta Margareta*, f. 1884 ¹⁴/₆. G. 1912 ⁴/₇ m. *Carl Gustaf Hallgren*, f. 1874 ²¹/₇, kamrer i Skandinaviska kreditaktb. (Stockholm).

- (4) *Helfrid Ingeborg*, f. 1887 ²⁰/₁. G. 1919 ³⁰/₇ m. *Knut Johan Theodor Parck*, f. 1882 ²⁴/₁₁, fil. d.r., rektor (Eslöv).

- (5) *Emmy Sofia*, f. 1888 ⁷/₇, stiftsjungfru. Innehar Vartorps husmoderskola. Äg. o. beb. villa Fridhem (Gamleby).

- (6) *Anna Birgitta*, f. 1891 ²⁰/₈, stiftsjungfru (Drättinge).

- (7) *Maria Margareta (Greta)*, f. 1892 ⁶/₁₂. G. 1926 ¹⁰/₆ m.

REGERINGSKANSLIET

P 2 Eu¹

Sid. 1 (1)

1997-11-27

Utrikesdepartementet

Enheten för Central- och Östeuropa
Martin Hallqvist
Telefon 405 - 3236

Ambassaden Moskv:

1568
971127/AM

Från: Hallqvist

re wallenberg

M

Raoul Wallenbergs halvsyskon har uttryckt önskemål få träffa utrikesminister Primakov i samband med statsbesöket. Framställan har av oss förmedlats via ryska ambassaden (Grundberg till Tatarintsev per tfn) . Benäget följ upp denna framställan. Vi är medvetna om att ministern fn befinner sig i Sydamerika.

cabinet

To: LAGE OLSON

UD; EI/ESEK

46 8 405 3280

P 2 Ew7

From: Susanne Berger
Höfstraße 26
D-30163 Hannover
0049 511 62 90 17 (Tel. & Fax)

Date: November 27, 1997

Nr. of pages: Cover + 4

Dear Mr. Olson,

enclosed please find the fax from November 16, as well as a draft commentary for your review. Thanks for looking it over,

Best wishes,

Susanne Berger

Delger
Kob. sehr
Hallquist, EC
Magnusson, Riga
Olson, EI/ESEK

exp. 97-11-28

a. a. / So

To: Lage Olson
E/ESEK

From: Susanna Berger
Höfstraße 26
D-30163 Hannover
0049 511 62 90 17

Date: November 16, 1997

Lage Olson

4053280

Dear Mr. Olson,

From the analysis of the SAPO files it has emerged that there is apparently another Foreign prisoner, aside from Paul Steinberg, who was in Vladimir prison in the 1950's and for whom there exists no registration card. His name is BERCZES, ELEMER; born July 4 1918 in Budapest, Hungary. The organization of former Hungarian prisoners in the Soviet Union in Budapest has confirmed that Berczes was imprisoned in Vladimir until December 1955, when he was released directly to Budapest. I have passed this information on to both Marvin and Susan so they can follow-up. The interesting thing is that Berczes' mother's name is Margit GEIGER and his father is listed under K. GEIGER (remember the Kalman Geiger document in the CIA files? Geiger is of course a common name but one should perhaps check it further. I have requested additional information from Budapest.

As concerns the prisoner Steinberg or Sternberg, a man by the name of Steinberg is mentioned in one of de Latry's statements. de Latry states that he sat with both (Kyril) Osmak and a Paul Steinberg, "a Gestapo man". I know Steinberg also appears in Cumins's testimony and it is curious that no card was found for him. There exists a registry in Berlin of all Gestapo officers, which includes pictures in many instances. I will try to obtain this picture. It would be interesting to see if Steinberg holds any resemblance to RW or if Larina would recognize his photograph. This does not exclude the possibility that both Steinberg and RW sat in the cell she describes consecutively and that in her mind two persons have perhaps melted into one figure. I still think any information we can get about Steinberg will be helpful.

I have written to Marvin to clarify my concerns about the Vladimir investigation. I want to stress here that I am not questioning in any way the central importance of the inquiry. I rather feel that the way the inquiry is set up it offers some loopholes which could prove fateful later on during the analysis part of the project. For one, I believe we need to prepare ourselves for the fact that results will be interpreted very differently from the Russian and the Swedish side. I am not talking about obvious results, such as a prisoner isolated for a long time in a cell. Here one could easily insist on further information and the reasons would be quite clear. Other results could be quite contentious. If the analysis shows, for instance, an empty cell next to the one Brügger was in when he supposedly had contact with a Swedish prisoner; or just a number of empty cells, are we really prepared to argue that an empty cell is a definite indication of an isolated or secret prisoner? I feel it would be quite tempting for the Russians to say 'well, there was an empty cell, what do you want?' We should also already now stress that if all cells are accounted for this does not mean that we have to end our inquiry in Vladimir or other inquiries in other prisons. As Marvin stated in his project description - this only means that RW was apparently not in Corpus II. And here we have to wonder if we should make the statement as categorically as this, because can we be sure that our data entry and the data themselves are 100 percent correct? Do we know that the information on the cards is correct (concerning cell occupancy)? Do we know that cell numbers always changed consecutively? (Other changes in cell numbers do not matter because one always compares cell occupants in one cell at one time, not over different years) Obviously, we hope that it does not come to a situation where there is doubt about follow-up but I think it would not hurt to be prepared for the worst-case scenario.

Next I would like to take up the issue of the Jeltsin visit. What are the current plans on the Swedish side to take up the RW issue? I believe it could be useful to have the von Dardel family meet Jeltsin (or Primakov) so that he can hear personally what the remaining problems are.

There is also the question of press coverage on the issue. I intend to write something on the case which is to appear during the visit but I have not fully made up my mind what this will be. On thing I am considering is to present a list of the ten most important outstanding questions issues in the RW case. In light of the latest developments I would say that recent developments have been very positive (both on the Russian and the Swedish sides) and that there appears now the possibility to progress in the Vladimir question and our inquiries in other areas. We hope that this trend continues. At the same time we are faced with serious obstacles, such as the provisions in Russian law which prevent direct review of important material. Here Jeltsin could perhaps make an important contribution by facilitating release of materials from the Presidential Archives (and others) and by prevailing upon the security services to make their documentation available, since there is a prevailing sense among experts that more information on the case remains in Russian (security) archives. This underscores the point that it is certainly possible to learn the truth about what happened - contrary to some ideas that essential information has perhaps been lost. (Although, documents were undoubtedly destroyed in the case) Another concern is the amount of time it takes to deal with requests presented in the Working Group.

I think it would be good if some mechanism could be found to speed up proceedings (One example is the request of the Swedish side to check the material on Valdemar Langlet. The request had been delivered well before our meeting and yet all we could accomplish now was that Vinogradov took down the spelling of the name once again. I will of course make no mention of this example since it concerns specific Working Group business)

Please let me know if you have any suggestions or concerns on the issue of press coverage etc. Perhaps you could let me know which issues should be emphasized from your perspective at this time. My intention is to write a piece that emphasizes the need for effective collaboration, the currently positive developments after long periods of stagnation and the need for further developing this more open approach.

To close, a word about my "hobby" - the Wennerström-Wallenberg exchange question. Just to humor me, is it possible to find out where the letters are which Svingel wrote to Danielsson (which Carl Persson refers to in his book but which he apparently did not turn over to you)? Where can I find Backlund's correspondence with the Foreign Office in this matter? Are his letters contained in the files of the Swedish Consulate in Berlin? And who had the title 'byrache' in the Foreign Office in 1966? Was this Hichens-Berström in his capacity as head of the Political Department? Or is 'byrache' a reference to Otto Danielsson? You know, one thing I wonder about is if Svingel lied about the whole thing, why would he have made it so hard on himself? Why would he have included all of the very strong remarks by the contactman which cast doubt on RW's survival after 1947? If his goal was a diplomatic passport then he could have offered a story that was easier to swallow. Even if this thing was just a game by the KGB, as Mr. Magnusson says, I want to know more about the 'why' and the 'how'. Do you have any idea if Mr. Frederikson has made any progress on the questions I had sent to him and Mr. Backmann?

I will be in Stockholm from November 24 until December 5 to review the additional SÄPO material and other files.

I am planning to see Jan Loyda on November 20 - I am grateful for all suggestions and questions.

Best wishes

Susanne

2/14

Draft; not for publication

FINALLY, SOME PROGRESS

There is, after all, progress to report in the Raoul Wallenberg investigation. Perhaps the best sign that the case is moving ahead is the fact that the most pressing question today is no longer whether or not the RW mystery will ever be solved, but rather when we will finally learn the truth about his fate.

That does not mean that there are no significant obstacles left to overcome. The biggest roadblocks to a resolution of the case loom as large as ever. Access to materials which could shed light on RW's captivity is still limited in most cases to Russian archivists, with no possibilities for foreign researchers to conduct essential research. Personal access is crucial: Since very few direct references to RW's fate are left in Russian archives - the most important documents were either removed or destroyed - researchers today have to piece together relevant information from other sources, like the files of RW's cellmates, transport and hospital records, etc. Unfortunately, there is a great danger that many important details in materials studied only by Russian archival staff are overlooked.

Part of the problem rests with the current provisions of Russian law which places tight restrictions on researchers and archivists alike. Expert observers have followed recent developments with some concern. Many (like Norwegian Military Historian Sven Holtsmark who is very familiar with Russian archives) see a worsening trend towards increased restrictions on collections which were open even two years ago.

Yet, there is much positive to report as well. The work of the Swedish-Russian Working Group which is currently charged with investigating the RW case has recently received a fresh boost after appearing hopelessly stalled in its efforts just a few months ago. The Swedish side has received permission to continue its analysis of the prisoner cardfile of Vladimir prison, located about 150 km east of Moscow. Among other things, representatives for the Swedish side hope to obtain important data concerning the occupancy of certain prison cells for the years in which witnesses reportedly had contact with RW.

In addition, Russian officials have given permission to let the Swedish side review about 100 prisoner files, including some interrogation reports of Raoul Wallenberg's cellmates. Other projects are under consideration and the work is scheduled to continue well into the summer of 1988.

But the biggest change has perhaps occurred in the fundamental attitude of some Russian officials towards the process of historical review in general and the RW question in particular. Quite a few have privately criticized the persistent unwillingness of some Russian governmental bodies to release further information in the case. What has emerged along with these statements is an indirect acknowledgement that more material is indeed available in the case. One of the most outspoken critics has been Anatoly Propoyenko, former head of the Special Archives in Moscow and recent author of a study on the widespread patient abuse under Soviet Psychiatry. Propoyenko has publicly criticized leaders of Russian Security and Intelligence organizations for withholding documentation which are kept secret for no other reason, he claims, but to prevent embarrassment to members of the old guard. In one of his recent articles Propoyenko describes how during one of his visits to the Russian Intelligence Archives he personally held in his hand an important file connected to the RW case. When the file had been requested for review by the Swedish-Russian Working Group some years ago, the Group was told that such a file could not be found.

Propoyenko and his colleagues feel that behavior like this reinforces the impression that old habits die hard in the new Russia. They especially worry about the harm done to the image of Russia in the world community and the effects this will have in the longterm. These officials feel that President Jeltsin has both a personal responsibility and a chance to set Russia on the right course. "I hope that President Jeltsin will personally request release of all relevant information in the RW case from the files of the Security Services and other still secret collections, such as the Presidential Archives", says Propoyenko. "At the very least we should know what happened to RW."

✓ undoubtedly

3/4

There is then clearly a growing sense that today the truth about RW's fate can and should be learned. It has infused the whole investigative process with a new sense of vigor: It has reminded all of us who are involved in researching the Wallenberg case that fifty years - while certainly a long time in the lifespan of an individual - barely register on the scale of historical research. There is more material and there are still quite a few people in the territory of the former Soviet Union who had direct contact with the RW case - so there are real possibilities which need too be pursued.

Sweden will have to continue to press its case, that it insists to learn the truth about RW as a matter of principle. At the same time Sweden needs confront its own history. It needs to scrutinize the actions and events that took place on its own territory concerning the RW case, from the origins of RW's mission to Budapest, to the curiously passive reaction by the Swedish UD to RW's disappearance, to the many missed chances to gain clarity about his fate.

Any person who feels he or she has relevant information in the RW case which may help researchers in their ongoing investigation should now come forward.

Susanne Bjo 28.11.97

414

Till

Regeringen
/Justitiedepartementet

103 33 Stockholm

Anhållan om tillträde till hemligt arkiv

Undertecknad, Gunvor Svartz-Malmberg, 1929-08-07-0820, är enda barn till professor Nanna Svartz (1890 - 1986). Jag har tagit hand om hennes efterlämnade arkiv, vilket nu delvis befinner sig i Riksarkivet. Resterande delar har jag för avsikt att - vartefter jag hunnit genomgå dem - överlämna till Riksarkivet.

Genom sin läkarverksamhet och genom vetenskapliga internationella förbindelser kom min mor i kontakt med ärenden utanför det strikt medicinska arbetet.

Vid genomgången av hennes mycket rikhaltiga arkiv har jag flera gånger frågat mig om min mor hade några speciella uppdrag under andra världskriget.

Att jag sätter följande anhållan i verket just nu har till någon del sin grund i att jag nyligen fått kännedom om att forskare som arbetar med frågan om Raoul Wallenbergs försvinnande nu begär att få se även min mors hemliga akt i Säkerhetspolisens arkiv.

Jag anhåller därför om tillstånd att få se Nanna Svartz' akt i Säkerhetspolisens arkiv.

Stockholm den 28 oktober 1997

Gunvor Svartz-Malmberg
Leg läk
Värtavägen 30
115 53 Stockholm
Tel: 08-660 10 31 el 520 310 72
E-post: gusva@algonet.se

SVERIGES AMBASSAD
BUDAPEST

1997-11-25

KOP LG
OTG MH

Ambassadören Martin Hallqvist

UTRIKESDEPARTEMENTET

Lage O: L

329/001

INKOM UD		
1997-11-28		
Avd.	Gr	Mål
P	2	Eu

(EC)

Delges:

von Dardel

Carl Persson

Magnusson, Riga

Hallqvist, EC2

Olson, EI-ESEN

Amb. Moskva

exp. 97-12-12

Wallenberg - Ludmila Prokofieva

(1 bil/30 sidor)

Broder,

Härmed insänds den senaste faxesändningen från Ludmila Prokofieva. Via Moskva-ambassaden har vi fått bekräftat att vederbörande sammanträffat med representant för Wallenberg-familjen.

Hjärtliga hälsningar

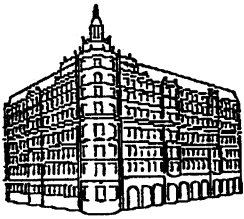
Irene Anderson

Irene Anderson

A.A. / L

HOTEL BALTSCHUG Kempinski Moskau

INK. AMB. BUDAPEST		
D. No. 380/18		
19.97 - 11 - 20		
AVD.	CEL.	MAL.
R	18	Wallenberg

Fax
Telefax

810-36-1-3522804

To: Mrs. Irena Anderson (Councilor)
An: Sued Nagykövetség, 1146 Budapest XIV,
Ajtósi Dűsor 27/a

Date: 20.11
Datum: 20.11
Time: 13:45
Uhrzeit: 13:45

From: Mrs. Prokofeva Ludmila
Von: Mrs. Prokofeva Ludmila

Room No.
Zimmer Nr.

Telecopy operator
Übermittelt durch

No. of pages incl. cover sheet
Anzahl der Seiten inkl. Deckblatt 27

Message
Text

[Handwritten signature]

Ul. Balchug 1, 113035 Moscow, Russia
Telephone: Local 095 - 230 6500
Satellite 007 - 501 - 230 9500
Fax: Local 095 - 230 6502
Satellite 007 - 501 - 230 9502
Telex: 414873 HBKMO RU

Partner of Lufthansa Miles and More

Please inform us immediately, if the transmission is incorrect or pages are missing.
Benachrichtigen Sie uns bitte sofort, wenn die Seiten unvollständig oder fehlerhaft übermittelt wurden.

Уважаемая госпожа И. Андерсон!

Прошу Вас извинить меня за резкий тон моего предыдущего письма. Примите, пожалуйста, мои извинения.

Сообщаю Вам приятную новость: 11 сентября сего года в 16:30 я была в посольстве Швеции в Москве и имела встречу с г-ном Г. Дарделом. Я очень ждала, когда г-н Г. Дардел приедет в Москву для встречи со мной, но он на сей раз прилетел опять по вопросам моего покойного папы. Я позвонила 10 сентября с. г. в посольство Швеции в г. Москве и говорила с г-ном С. Гульгриеном, который мне любезно дал номер телефона гостиницы г-на Г. Дардела. И утром 11 сентября с. г. я позвонила г-ну Г. Дарделу и попросила о встрече. Наконец, встреча состоялась, но наша беседа не состоялась! Но я была счастлива, что я имела возможность посмотреть моему дяде в глаза, то есть г-ну Г. Дарделу и вручить мою автобиографическую справку, а не посылать мою автобиографическую справку Московской почтой, как мне предложили в июле сего года в Посольстве Швеции. Но я почте не доверяю! И долгожданный момент наступил - автобиографическая справка передана брату моего покойного папы. Моя автобиографическая справка на русском языке написана мною от 17 сентября с.г. и я полагаю, господину Дарделу будет несложно перевести ее на шведский язык в Посольстве Швеции в Москве и изучить мою биографию. Я очень надеюсь, что для нашей будущей встречи г-н Дардел будет подготовлен!

Передайте, пожалуйста, г-ну С. Гульгриену, что я не посещала Посольство Швеции в г. Бонне. Первый человек, которому я объявила, что я - дочь Рауля Валленберга, был г-н Х. Ниебаум. Это произошло в начале октября 1996 года при известных для Вас обстоятельствах, приехав из Бухареста в Москву в октябре 1996 года из нашей поездки с Хорстом Ниебаумом по Румынии, откуда я вернулась совершенно больной и лечила ренит в течение месяца и занималась только своим здоровьем. Г-н Х. Ниебаум проявил свою личную инициативу, позвонив в Посольство Швеции в г. Бонне, объявив обо мне. Но я была против его желания, потому что я не была готова к этому физически и духовно, еще не исполнился год после смерти моей приемной матери (Она скончалась 29 июня 1996 года). И я его просила больше не давать никакой информации обо мне до определенного срока.

С декабря месяца 1996 года по май 1997 года в доме проводился капитальный ремонт(дом из 5 подъездов, девятиэтажный) менялись все трубы коммуникаций, пробивали все стены и полы для проводки труб, затем эти трубы сваривали электросваркой в моей маленькой квартире, восстанавливали

полы и стены, проводили молярные работы. Ремонт производился бесплатно за счет государства по старым советским законам. Но мне этот ремонт был совершенно не нужен, я должна была присутствовать дома ежедневно. Физически мне было очень трудно одной проводить ремонт в маленькой квартире. Я не знала, куда складывать мои книги и вещи, куда передвигать мебель. Ежедневно стук, грохот, пыль, грязь, запах краски - это был настоящий ад! 8 января с.г. уснул навсегда мой друг Партос (это моя собака). Партос страдал к старости артрозом задних конечностей, ему причиняло это ужасную боль. И он перестал ходить. Для меня растаться с Партосом было очень большим горем! И я опять осталась одна. И я опять думала, что мне не хватит здоровья, что просто разорвется мое сердце от физической и душевной перегрузки, и я не смогу дождаться 29 июня 1997 года. И я в начале апреля месяца пошла в посольство Швеции в г. Москве. Но, видимо, была не судьба! И я решила не менять своего плана, а пойти после годовщины смерти моей приемной матери, т.е. в июле месяце.

Господин Дардел спросил, кто моя мама, но я не знаю, кто моя мама! Я знаю только, кто мой папа! Мой покойный папа, видимо, не был откровенен со своим братом и не рассказал ему, что он имеет любимую женщину. Но г-н Дардел должен был сам догадаться, что мой папа не вел монашескую жизнь, а был здоровым, красивым мужчиной со здоровыми инстинктами и со здоровым желанием любить женщину и красивую!

Я думаю, что моя мама была балериной, во мне генетически заложено чувство пластики и ритма. Я никогда не училась танцам, а танцую почти профессионально. Я не знаю, какой национальности была моя мама: француженкой, итальянкой, еврейкой или испанкой, но во мне генетически заложено очарование француженки, темперамент итальянки, ум еврейки и гордость испанки, а по крови я - шведка.

Но я абсолютно точно знаю, что моя мама была утонченной и красивой, и прекрасной женщиной, именно такую мог полюбить мой покойный папа. Но моя мама не была высокого происхождения как мой папа, и поэтому папа держал в тайне свою любовь, чтобы никто не помешал интригами его личному счастью. Подобное поведение характерно для аристократов. Даже Его Величество Король Швеции строго держал в тайне свою любовь к своей прекрасной избраннице, к Ее Величеству Королеве Швеции, до определенного момента. Но моему отцу устроить свое личное счастье помешала война. Он был похищен и моя мама тоже. И я родилась в тюрьме. Меня отдали приемным родителям. Но я об этом уже писала, Вы знаете!

Я никогда не видела моего папу, но я знаю, мой папа смотрел на меня в тюремном лагере на реке Печора, когда я стояла у стены, а рядом со мной на полу в подвале (ступеньки

вниз) стояли две металлические клетки с крысами. Я помню сапоги в галифе (военная форма, брюки), а я очень сильно плакала, но клетки не открыли. Мой папа не разрешил сделать это. Я стараюсь об этой картине памяти забыть! Но я вспоминаю и помню об этом, для меня это очень дорогой момент памяти, что мой отец смотрел в этот момент на меня, видимо, в последний раз и не разрешил открыть клетки, чтобы его розового ангела, то есть меня, не растерзали крысы на его глазах.

От отца я генетически унаследовала прекрасные черты характера, смелость, романтичность, решительность, доброту и равнодушие к деньгам. Для моего папы деньги не являлись ценностью и целью жизни; и не потому что у него денег было очень много. Мой папа жил в возвышенном и одухотворенном мире и очень любил людей! И я никогда никому не позволю пренебрегать мною! Для меня зов крови сильнее, чем звон монет! И я официально еще раз заявляю, что я имею полное право на имя моего покойного папы! И я пришла к Вам выстраданным путем всей моей жизни, и мой папа хотел меня видеть, конечно, счастливой! Но наша судьба оказалась к нам жестокой! Я - полная сирота с рождения. Вам, к счастью, это не дано понять, что такое быть сиротой и иметь приемных родителей и быть ботрачкой всю жизнь. Но моя святая тайна давала мне душевные силы, чтобы выжить и жить в этом мире!

Мой папа всегда в моем сердце! Я хочу привести один пример: в тридцать шесть лет я сломала руку в пяти местах одновременно, мне хотели ампутировать руку или пластиной на винтах соединить переломанную кость (четыре перелома без смещения на плече и кривой осколочный перелом предплечья, но лучевой нерв не задет). И я очень серьезно решала и искала выход из создавшейся ситуации. Я думала, как мне быть, потому что с одной рукой я не стала бы жить. Я сидела у окна и думала о папе, мысленно советовалась с ним, что мне делать. Утром я попросила профессора поставить мне кости на место, пальпируя руку, и объяснив мою просьбу тем, что я люблю носить платья с декольте. И профессор со мной согласился, но предупредил, что это будет очень больно и постепенно, в несколько сеансов. Мне хирурги при пальпации разрешили кричать или петь. Я выбрала второе. Я пела и думала о моем папе, как ему было больно, когда над ним издевались в лагере Гулаг! И мы с папой победили! Я только посидела сразу при первом сеансе. Я полностью восстановила руку на 99%. И мне доктора все рентгеновские снимки отдали. И я обязательно Вам покажу эти снимки.

Я материально абсолютно необеспечена, я имею очень неудобную, тесную однокомнатную квартиру, общей площадью 30 м². При разрыве моей связи с г-ном Х. Ниебаумом я потеряла материальную поддержку. После приезда из г. Будапешта мне

пришлось опровергать заявление г-на Х. Ниебаума, что он мой спонсор. Я потратила свои последние деньги, которые я имела, на переводы и факсы, которые я делала в бизнес-центре г-цы "Метрополя". (Квитанции и счета я сохранила). Я обратилась к г-ну Х. Ниебауму в критический момент 6 ноября, когда у меня не осталось даже денег на продукты. Г-н Х. Ниебаум тотчас позвонил в отель "Балчуг", открыл счет в этом отеле и сказал, чтобы я немедленно ехала ужинать и питалась в отеле "Балчуг" и отправил мне деньги по SWIFT, которые я получила только 14 сентября сего года, обеспечив мне таким образом материальную поддержку. Г-н Х. Ниебаум бескорыстно мне помог, доказав этим поступком свою искреннюю любовь ко мне. За что я ему безгранично благодарна! Он своим поступком проявил истинную заботу обо мне. Я счастлива, что он является моим настоящим и преданным другом. Г-н Х. Ниебаум меня заверил в том, что он очень скоро начнет оформлять развод с г-жей Е. Ниебаум и официально зарегистрирует наш брак, который продолжается уже девятый год. Испытания, которым мы подверглись, были проверкой наших чувств друг к другу. Наша любовь стала еще сильнее! Я счастлива. Теперь я полностью доверяю г-ну Х. Ниебауму вести все переговоры по моему вопросу. Г-н Х. Ниебаум владеет английским, французским и немецким языками, и теперь ни у кого не будет проблемы перевода и речевого барьера.

Я г-на Ниебаума официально объявляю моим доверенным лицом с его согласия и прошу его вести все переговоры и сопровождать меня на мою презентацию в г. Стокгольм.

Еще раз напоминаю Вам и г-ну С. Гульгриену, что я владею свободно только прекрасным русским языком(литературным) и владею только примитивным разговорным немецким языком, но надеюсь, когда я буду жить постоянно в Германии, я буду владеть свободным разговорным немецким языком и не только немецким, но и английским, французским, шведским. Я способна к языкам! Но когда я буду жить материально обеспеченной жизнью и в благоприятных условиях!

Г-н С. Гульгриен меня спросил также, почему я поехала 4 августа в г. Будапешт. Ему, к сожалению, не понять моих возвышенных чувств к памяти моего покойного папы. Я ему еще раз объяснила, что я два раза была в посольстве Швеции в г. Москве в апреле, но я не имела возможности передать свою тайну непосредственно шведскому дипломату, а русскому секретарю я не доверила своей тайны. В июле месяце, когда я сообщила в отделе приема в посольстве, что я дочь Рауля Валленберга, мне предложили отправить мои данные почтой, т.е. письмом. Я ни на кого не обижаюсь в Посольстве Швеции в г. Москве. Я могла бы посетить посольство и в третий, и в четвертый раз до тех пор, пока меня бы не захотели бы выслушать, но моя святая тайна не для письма почтой! После моего второго визита в июле месяце в

посольство я приняла решение ехать в Будапешт, где работал и жил мой папа, и любил мою маму. Это решение я приняла, гуляя по моей родной Москве и любуясь доминантами Красной площади: Храмом Василия Блаженного и колокольной Ивана Великого, и советуясь с папой, как мне поступить. Мой папа, несомненно, тоже восхищался зодчеством русских мастеров - это тоже один из наших секретов с моим покойным папой. И я решила ехать в г. Будапешт, потому что мой папа был пленником в г. Москве! И я очень хотела увидеть памятник моему отцу: в скульптурном портрете во весь рост, и я очень хотела стоять рядом с папой: он в памятнике, а я живая, но мы вместе! И я очень прошу мои ритуальные поступки не обсуждать! Мой покойный папа тоже имел горячее сердце, как и я (матрица головного мозга передается. Академик Н. И. Вавилов доказал это, но который был тоже растерзан в лагере Гулаг, как мой папа.) Мой пример подтверждает доказательство академика Н.И. Вавилова. Мой папа не имел холодный расчетливый ум, иначе он не пострадал бы так страшно в жизни.

При встрече 11 ноября присутствовала также эксперт г-жа Бергер, которая сделала заключение, что нужно проводить медицинскую экспертизу после просмотра моей детской фотографии пятидесятилетней давности и фотоальбома. Я очень надеюсь и очень прошу Вас в самое ближайшее время провести медицинскую экспертизу новейшими методами. Я передала г-ну Г. Дарделу копию своего российского паспорта и метрику, выданную в 1951 году.

Я - настоящая принцесса, как главный персонаж сказок Ганса Христиана Андерсена. Я - "Золушка" и одновременно "Принцесса на горошине", я - "Гадкий утенок" и "Стойкий оловянный солдатик". Удивительно, я родилась ровно через 70 лет после смерти Г. Х. Андерсена и пришла через 50 лет к г-же Ирене Андерсон - Мирному Андерсону. Год смерти Г.Х. Андерсена (1875), а 7 и 5 - дают вместе 75. Его добрые сказки живут и сегодня, они, к сожалению, видимо, бессмертны. Осенью появилась новая Звезда на небе под странным названием "Пистолет". Это мой папа меня хочет защитить от злых людей! Мы с папой несли вместе нашу тайну к Вам в Посольство Швеция в г. Будапеште. Мой папа - "Маленький Принц" и мудрый, добрый "Лис", который меня приручил к себе. И мы с папой всегда вместе!

Я никого не умоляю, а заявляю, что я - дочь Рауля Валленберга. Мой папа, умирая, верил, что я буду счастливой! И я одна смогу когда-нибудь выбраться из плена, в который мы попали всей семьей.

Я очень хочу, чтобы мои родственники меня любили и уважали, потому что я не хочу никого обидеть или разорить. Я хочу только согласия и мира! Я нерасточительна, а именно: я не люблю

азартные игры и не посещаю казино, но люблю пятизвездочные отели. Я люблю посещать театр, музеи, концерты, и очень хочу путешествовать по всему миру вместе с моим мужем. И я очень хочу иметь свой один прекрасный и очень удобный дом! Я требую предоставить мне полную материальную независимость! Даже от моего любимого мужа я не хочу находиться в материальной зависимости! Наследство моего папы позволяет мне быть обеспеченной до конца дней моих. Я не имею экономического образования, поэтому молодое поколение семьи Валленберг сможет без меня управлять моим огромным наследством. Даже те проценты, которые я имею от моего наследственного капитала, которым пользовались на протяжении 50 лет, составляют огромную сумму. У меня наследников нет. Я имею единственного сына, который живет самостоятельно и отдельно. Я правильно воспитывала сына, подарив ему золотое детство, которого я не имела! Но мне помешали довести мое воспитание до конца. Видимо, причиной этого явилась генетика его отца. Мой сын является наследником своего законного отца, и дети моего сына будут являться наследниками своего отца, но не моими наследниками! Моему сыну я официально объявила и раскрыла свою тайну только в ночь на 24 сентября с.г., отмечая его день рождения, что я дочь Рауля Валленберга, после моего возвращения из г. Будапешта в этом году.

Я думаю, что мои родственники меня будут любить и уважать. И мои родственники должны выполнить свой долг перед памятью моего покойного папы, моей покойной бабушки и моей покойной мамы. И я надеюсь, что роковое проклятье с семьи Валленберг наконец будет снято! Моя бабушка страдала всю свою жизнь, рано потеряв своего любимого мужа и горячо любимого сына! Мой папа не имел отца, страдал тоже всю свою жизнь! И я, не имея мамы и папы, тоже страдала всю свою жизнь! Меня отвергнуть будет большим грехом перед Богом, перед памятью моей бабушки, моего папы, моей мамы!

Я хотела бы сказать г-ну Дарделу, что на гигантском кладбище - лагере Гулаг нет индивидуальных могил, потому что в лагерях Гулага людей превращали в пыль! Мой папа как великий А.В. Моцарт не имеет своей могилы, но его подвиг должен звучать в сердцах людей, как вечная музыка А.В. Моцарта. Подвиг моего папы - это вечный гимн любви к человечеству, это тоже музыка!!!

Мой покойный папа должен быть причислен церковью к лику святых. Я - дочь Святого Рауля. Мне хотелось бы, чтобы мой папа был канонизирован Церковью: и Православной, и Католической.

Мой папа в лагере Гулаг имел страшную и невыносимую жизнь; его мозг эксплуатировался и его образование тоже. Ему за это не платили сердечной благодарностью, а еще сильнее ненавидели и завидовали его совершенствам, но коммунисты с

удовольствием пользовались его талантами и знаниями. Это яркий пример советского антогонизма к человеку! В русской пословице сказано, что врагу такой жизни не пожелаешь.

Г-н Г. Дардел верит и надеется, что мой папа еще жив. Но только мертвых не воскресить! Это, к сожалению, не возможно! Мой папа не Бог, а только Святой!

На этом я заканчиваю. Но я хочу еще раз напомнить, что никому из живущих на нашей планете не дано отнять у меня моего покойного папу! Если бы добрая половина человечества была похожа на моего папу, то никогда бы не было войны!

Я всю свою жизнь держала в своей памяти трагические воспоминания моей жизни, я не имела возможности вести дневник, это было для меня опасно. Мой мозг устал держать эту информацию. После медицинской экспертизы, которая, надеюсь, будет проведена в самое ближайшее время, я смогу все забыть отдохнуть душой от непомерного груза памяти и оставить в своей душе только безграничную любовь к маме и папе, мои тяжелые воспоминания всегда давят на меня. Я хочу всегда радоваться солнцу, потому что мой папа - это мое солнце, а моя мама - это мой розовый ангел.

Я не хочу, чтобы душа моего папы страдала! Мой папа должен с небес увидеть когда-нибудь меня счастливой! И я не хочу помнить, а хочу забыть, как меня поздравили с моим днем рождения, когда мне исполнилось шесть лет: поднимая меня шесть раз от пола за уши и даря ветку винограда. Моя приемная мать смеялась, это было сделано в ее присутствии. Но я не заплакала. (Подробно о своем детстве я написала на озере Балатон в г. Балатонфюрет в августе с.г.)

Я летала на север и видела "Северное Сияние" - это таинственное, завораживающее и величественное зрелище, прекрасное и очень интересное явление природы. Мой папа и моя мама его тоже видели!

Направляю Вам на семнадцать листах копии документов о моей жизни, которые подтверждают мои сведения, изложенные ранее.

Очень прошу Вас передать мое обращение к семье Валленберг.

С уважением к Вам,
Л. Прокофьева

20 ноября 1997г.
г. Москва

Обращение к семье Валленберг

Уважаемые господа,

Уверяю вас всех, я - несамозванка! Я - дочь Рауля Валленберга!

К сожалению, война принесла много страданий всему человечеству и не обошла стороной семью Валленберг.

8 сентября 1997 года я сделала официальное заявление в Посольстве Швеции в г. Будапеште советнику посольства г-же Ирене Андерсон, что я являюсь дочерью Рауля Валленберга. 30 сентября 1997 года я отправила из Москвы факсом г-же Ирене Андерсон автобиографическую справку, составленную мной 17 сентября 1997 года. У вас было достаточно времени изучить мой документ.

Я думаю, что вы рады такой неожиданной для вас новости, что у Рауля Валленберга родилась дочь в тюрьме в лагере Гулаг 18(?) октября 1945 года от любимой женщины, которая была похищена почти одновременно с моим отцом из военного г. Будапешта в 1945 году.

Я вас всех очень люблю! Надеюсь, что и вы мне ответите тем же чувством. Я надеюсь на очень скорую встречу с вами! Я иду к вам с миром и с большой любовью, и надеюсь на очень скорую встречу для проведения медицинской экспертизы! Я думаю, что в этом году рождественский пирог мы будем есть все вместе!

Ваша Людмила

20 ноября 1997г.
г. Москва

ПАСПОРТ

ИЗДАНИЕ

СВЯЗЬ ОБЩЕСТВЕННЫХ ОТНОШЕНИЙ И ПРАВА

Протокова

Матрица

Коллекция

СВИДЕТЕЛЬСТВО

О РОЖДЕНИИ

ПОВТОРНОЕ

ПА № 839433

Гр. Драгульская
(фамилия)

Юдмила Александровна
(имя, отчество)

родился (лась) 18/11/1945 Восемнадцатого
(прописью и цифрами год)

октября тысяча девятьсот
(месяц и число)

сорок пятого года

о чем в книге записей актов гражданского

состояния о рождении Москворецкий

№/д 3025 1945 года

ноября месяца 3 числа произведена

соответствующая запись за № 3995

Родители:

Отец Драгульский
(фамилия)
Александр Семёнович
(имя, отчество)

национальность русский

Мать Посрובה
(фамилия)
Мария Семёновна
(имя, отчество)

национальность армянка

Место рождения ребенка: город, селение

Москва

район Московская область, край,

республика РСФСР

Место рождения: Москворецкий
(наименование и

№/д 3025 город Москва
(наименование и номер ЗАГС)

Дата рождения 18 марта 1945

Судебное бюро записей актов гражданского состояния (Шм)

10 августа 1945г.

МЕСТО РОЖДЕНИЯ

г. Москва

русская национальность

85 отделение милиции г. Москва

148-088

Начальник отделения внутренних дел

5 августа 1945г.

XX-MIO № 722-02

Выдан паспорт серии ХХ.С.В. № 3344
от 2/1-62
85-е отделение милиции г. Москва

Грозный 1946.

РСФСР

СВИДЕТЕЛЬСТВО
О
РОЖДЕНИИ

о среднем образовании

Настоящий аттестат выдан Драгушковой
Людмиле Александровне
родившейся в г. Москве

18 октября 1945 года,

в том, что она в 1964 году окончила полный
курс средней общеобразовательной
трудовой политехнической школы
с производственным обучением
№ 558 Москворецкого района
г. Москвы

и обнаружила при внимательном поведении
следующие знания:

по русскому языку 3 (удовлетворительно)
по литературе 3 (удовлетворительно)
по алгебре 3 (удовлетворительно)
по геометрии 3 (удовлетворительно)
по тригонометрии 3 (удовлетворительно)
по истории СССР 3 (удовлетворительно)
по всеобщей истории 4 (хорошо)

по физике 3 (удовлетворительно)
по астрономии 4 (хорошо)
по химии 3 (удовлетворительно)
по биологии 3 (удовлетворительно)
по географии 4 (хорошо)
по иностранному языку человек 3 (удовлетв.)
по черчению 3 (удовлетворительно)
по физической культуре —
по основам производства 4 (хорошо)

Кроме того, Драгушкова
Людмила Александровна прошла
производственное обучение по специальности
слесарь станочно-сборочных работ

Директор школы Кавришидзе
Заведующий учебной
частью школы Кацун
Учителя: Полынина
Беленькая
Рогозина
Млаушова
Шорр Росен
Кин Зинь

Выдан 26 мая 1964 г.

г. Москва

М. П.

Б № 215008

СВИДЕТЕЛЬСТВО о присвоении квалификации

Настоящее свидетельство выдано

Драгушковой

Людмиле Александровне

родившейся 18 октября 1945 года

в том, что она обучалась в средней
общеобразовательной трудовой политехнической
школе с производственным обучением № 558
Москворецкого района г. Москвы

и окончила в 1964 году полный курс
производственного обучения по профессии

(специальности) слесарь-механик

сборочных работ

Решением Квалификационной комиссии

Московского завода

железнодорожных приборов
(транспортной и др. организации)

от 24 апреля 1964 года

Драгушковой Л. А.

присвоена профессия (специальность)

слесарь-механик сборочных работ

и установлен 1-й разряд

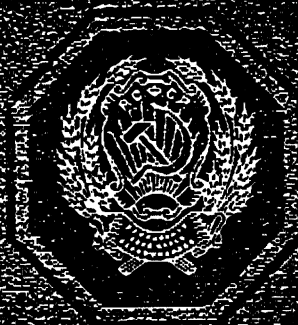
№ 167844

Выдано 25 мая 1964 г.

МИНИСТЕРСТВО
ПРОСВЕЩЕНИЯ
РСФСР

АТТЕСТАТ

О ЗНАНИИ ИНАСТРАННОГО ЯЗЫКА

МИНИСТЕРСТВО
ПРОСВЕЩЕНИЯ
РСФСР

СВИДЕТЕЛЬСТВО

О ПРИСВОЕНИИ КВАЛИФИКАЦИИ

Год изд. 1963 г.

Трудовая книжка

Фамилия Драгульская
Имя Юдмила
Отчество Александровна
Год рождения 18/X-1945 г.
Образование: начальное, среднее, высшее
(подчеркнуть)
Профессия _____

Подпись владельца Трудовой книжки

Драгуль

Дата заполнения Трудовой книжки

2 марта 1965

М И Д С С С Р

Управление по обслуживанию
дипломатического корпуса

Удостоверение № 714

Выдано тов. Трокоорьевой

Юдмиле Александровне

о том, что она обучалась на Постоянно
действующих курсах по подготовке и
повышению квалификации кадров УпДК

с 1 сентября 1977 г.

по 1 марта 1978 г.

по отделению товаров-горничных

За время обучения на Курсах

тов. Трокоорьева Л. А.

прослушала и сдала следующие
дисциплины:

1. Актуальные проблемы внутренней и
внешней политики КПСС - отлично
2. Страноведение - отлично
3. Дипломатический протокол, этикет и
право - зачет
4. Купинория - отлично
5. Орган. обслуживания - зачет

Митин
Генерал

1 марта 1978 г.

ПО «Вымпел» УИМ, 1977 г., 1 777-1400

Совета народных депутатов

РЕГИСТРАЦИОННОЕ
УДОСТОВЕРЕНИЕ НА СОБАКУ

г. Москва

проживают. ш. Тушеслов 2/19
что принадлежащая ему (ей) собака под
кличкой Барбос породы калли
возраста 1985 окраски гепард
зарегистрирована в Урош райветстанции
под № 84 выдан жетон № 24403
м.п. Ветеринарный Москва
Продолжение Регистрации

Место	Место работы	Место жительства	Место рождения
Иванов	Иванов	Иванов	Иванов
Петров	Петров	Петров	Петров
Сидоров	Сидоров	Сидоров	Сидоров
Смирнов	Смирнов	Смирнов	Смирнов
Соколов	Соколов	Соколов	Соколов
Сухов	Сухов	Сухов	Сухов
Тимофеев	Тимофеев	Тимофеев	Тимофеев
Тихонов	Тихонов	Тихонов	Тихонов
Толкачев	Толкачев	Толкачев	Толкачев
Трофимов	Трофимов	Трофимов	Трофимов
Федотов	Федотов	Федотов	Федотов
Филиппов	Филиппов	Филиппов	Филиппов
Фролов	Фролов	Фролов	Фролов
Харин	Харин	Харин	Харин
Хохлов	Хохлов	Хохлов	Хохлов
Цыганов	Цыганов	Цыганов	Цыганов
Чайков	Чайков	Чайков	Чайков
Чепухов	Чепухов	Чепухов	Чепухов
Чернов	Чернов	Чернов	Чернов
Шаров	Шаров	Шаров	Шаров
Шенников	Шенников	Шенников	Шенников
Шестаков	Шестаков	Шестаков	Шестаков
Ширин	Ширин	Ширин	Ширин
Шумов	Шумов	Шумов	Шумов
Щеглов	Щеглов	Щеглов	Щеглов
Щербин	Щербин	Щербин	Щербин
Щукин	Щукин	Щукин	Щукин
Экимова	Экимова	Экимова	Экимова
Югов	Югов	Югов	Югов
Яковлев	Яковлев	Яковлев	Яковлев

Управление по обслуживанию дипломатического корпуса	Удостоверение № 1276
Тов. <u>Тракторова</u>	<u>Александровна</u>
Является <u>инженером</u>	<u>в системе УХАК</u>
Действительно до <u>31 XII 1977 г.</u>	<u>1976 года</u>

Управление по обслуживанию дипломатического корпуса	Удостоверение № 1276
Есть отпечаток <u>лица</u>	<u>Александровна</u>
Действительно до <u>31 XII 1977 г.</u>	<u>1976 года</u>

Ученица 11 класса школы N 558 Московского
района Москвы

Драгульская Людмила Александровна.

Драгульская Людмила, зная Волкен.

Училась посредственно, было много своих способ-
ностей.

Драгульская Людмила два последних года рабо-
тала старостой. Была здесь исключительной добро-
совестностью, хорошим организатором, пользовавшимся боль-
шей авторитетом среди своих товарищей.

Драгульская Людмила — добрый человек своей
школы, активная комсомолка. Действительно участие
принимала в общественной жизни школы и класса.

Была на работе на заводе, где проводила
производственную практику.

За хорошую работу и за участие в работе в
деревне во время прохождения сельскохозяйствен-
ной практики в совхозе Головкино Капо-Романско-
го района Московской области награждена район-
ными органами премией.

Негатовичевский совет школы и комитет Волкен
рекомендуют Драгульскую Л. для поступления в
университет.

Заведующий школой: А. А. Вольский —

К. В. З.

Заведующий комитетом: Волкен

Москва, 1964.

Х А Р А К Т Е Р И С Т И К А

Тов. ДРАГУЛЬСКАЯ Людмила Александровна, рождения 1945 года, член ВЛКСМ с 1963 года.

Работала в Институте генерального плана города Москвы с 2 марта 1965 года по 1 апреля 1966 года в должности секретаря-стенографистки.

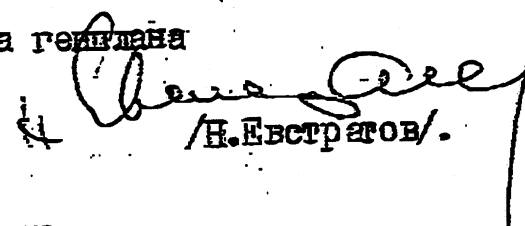
За время работы в Институте проявила себя любознательной к работе, аккуратно выполняла поручаемые задания, быстро освоила возложенный на нее участок работы.

Принимала участие в общественных мероприятиях коллектива молодежи Института.

Уволена из Института по собственному желанию.

Дана для представления при поступлении на учебу в Институт.

Директор Института генплана
гор. Москвы: -

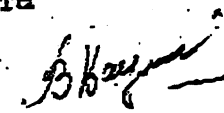

/Н. Евстратов/.

Председатель местного
Института: -

 /А. Райков/.

Секретарь комитета
ВЛКСМ: -

 /В. Наумов/.

"25" мар 1966 года.

Да здравствует
Воздушный Флот СССР!

Уважаемый товарищ
Трокодьева Л.А.

МГК КПСС, Московский Совет
депутатов трудящихся,
Министерство обороны СССР,
Главное Политическое
Управление Советской Армии и
Военно-Морского Флота,
Министерство и Политическое
Управление Гражданской
авиации СССР, Министерство
авиационной промышленности
СССР и ЦК ДОСААФ
приглашают Вас на собрание
представителей трудящихся
г. Москвы и воинов столичного
гарнизона, посвященное
Дню Воздушного Флота СССР.

Собрание состоится в
Колонном зале Дома союзов
18 августа 1971 года в 17 часов.

Действителен при предъявлении
документа.

Пропуск 2078

гос. Трокодьева Л.А.

ДЕНЬ
ВОЗДУШНОГО
ФЛОТА
СССР

Аэродром
Домодедово

Действителен с документом

1967

Здание

**СВИДЕТЕЛЬСТВО
О РОЖДЕНИИ**

1. Александров
Владимир Викторович
 1944 года рождения
 с/р. Алексин
Алексинской обл.
Дроздовская
Мария Александровна
 1945 года рождения
 с/р. Москва

вступили в брак девятнадцатого
августа тысяча девятсот
шестьдесят девятого
года (19-08-1969)

2. Александров
Владимир Викторович
 1944 года рождения
 с/р. Алексин
Алексинской обл.
Дроздовская
Мария Александровна
 1945 года рождения
 с/р. Москва

Дата 19 августа 69
 Место регистрации Москва
 № 385920 ДС-1
 Подпись Александров

**СВИДЕТЕЛЬСТВО
О РОЖДЕНИИ**

1. Александров
Владимир Викторович
 1944 года рождения
 с/р. Алексин
Алексинской обл.
Дроздовская
Мария Александровна
 1945 года рождения
 с/р. Москва

вступили в брак девятнадцатого
августа тысяча девятсот
шестьдесят девятого
года (19-08-1969)

2. Александров
Владимир Викторович
 1944 года рождения
 с/р. Алексин
Алексинской обл.
Дроздовская
Мария Александровна
 1945 года рождения
 с/р. Москва

Дата 19 августа 69
 Место регистрации Москва
 № 385920 ДС-1
 Подпись Александров

СВИДЕТЕЛЬСТВО О РАСТОРЖЕНИИ БРАКА

Брак между гражданином Трокоорьевым

Владимиром Викторовичем

и гражданкой Трокоорьевой

Юлией Александровной

расторгнут, о чем в книге регистрации актов о расторжении брака

19 73 года сентябрь месяца 25 числа

произведена запись за № 312

После расторжения брака присвоены фамилии:

ему Трокоорьев

ей Трокоорьева

Место регистрации отг. ЗАГС Ворошилов

р-н Москвы

Свидетельство выдано гражданину(ке) Трокоорьевой

Л. А.

Дата выдачи 12 декабря 1973

Заведующий отделом (бюро) А. К.

II-МЮ № 318402

Госзнак 1973.

ВКК Поликлиническое отделение
Городской клинической ордена Трудового
Красного Знамени больницы № 4

СПРАВКА №154-3

Выдана Хосровьян Марии Семеновне, проживающей по адресу ул. М.Тулльская 2/1-19-506 в том, что она страдает: гипертоническую болезнь I ст., давняя операция по поводу варикозных вен нижних конечностей, церебросклерозом. Недержанием мочи.

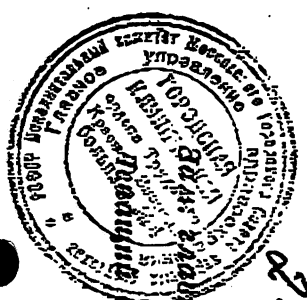
Согласно постановлению ВЦИК и СНК РСФСР от 28/II-1930г. и списка болезней, дающих лицам, страдающим ими, право пользования дополнительной комнатой или дополнительной жилой площадью, утвержденного циркуляром НКВД и НКЗдрава РСФСР № 27/15 от 13-19 января 1928г. и приказа Мосгорздравотдела № 106 от 28 февраля 1941г. имеет право на пользование дополнительной жилой площадью

24 марта 1986г.

Зам. главного врача больницы - подпись
Лечащий врач подпись

Печать: Гор. клин. орд. Тр.Кр. Зн, больница № 4 Гл. Управление здравоохранения. Исполком Моск.горсовета нар. деп.

ВЫДАНА ТОП. Хосровьян Мария Семеновна
ПРОЖИВАЮЩЕМУ ПО АДРЕСУ
ул. М.Тулльская 2/1-19-506
В том, что он страдает: гипертоническую болезнь I ст., давняя операция по поводу варикозных вен нижних конечностей, церебросклероз, недержание мочи

24 марта
1986 г.

Зам. главного врача больницы:

врач:

Давидов

НАЦИОНАЛЬНЫЙ КОМИССАРИАТ

Свидетельство о браке № 784

9.11.1946

Имя: Александр Отчество: Александрович

Имя: Александра Отчество: Александровна

вступили в брак, о чем в книге записей актов гражданского состояния

о браке за мессина Александровича

Александровича Александровна

прошлого и настоящего года, число 9 месяца ноября года 1946

Фамилия после брака: Александровна

Имя: Александр Отчество: Александрович

Имя: Александра Отчество: Александровна

Законный представитель: Александрович

Подпись: Александрович

Имя: Александр Отчество: Александрович

Имя: Александра Отчество: Александровна

вступили в брак, о чем в книге записей актов гражданского состояния

о браке за мессина Александровича

Александровича Александровна

прошлого и настоящего года, число 9 месяца ноября года 1946

Фамилия после брака: Александровна

Имя: Александр Отчество: Александрович

Имя: Александра Отчество: Александровна

Законный представитель: Александрович

Подпись: Александрович

XIII-МЮ № 502078
13. января 1978

СВИДЕТЕЛЬСТВО О РАСТОРЖЕНИИ БРАКА

Брак между гражданином Драцувский
фамилия,

Александром Семеновичем
имя, отчество

и гражданкой Драцувской
фамилия,

Марией Семеновной
имя, отчество

расторгнут, о чем в книге регистрации актов о расторжении брака

19 36 года, сентября месяца 11 числа

произведена запись за № 39

После расторжения брака присвоены фамилии:

ему Драцувский

ей Коскович

Место регистрации

Пятигорский ЗАГС

местонахождение органа ЗАГС

Свидетельство выдано гражданину(ке) Коскович
фамилия,

Марии Семеновне
имя, отчество

дата выдачи 22 сентября 1978

Заведующий отделом (бюро)
актов гражданского состояния

[Signature]

И-ГН № 345833

Госзнак 1975.

НАРОДНЫЙ КОМИССАРИАТ

ВНУТРЕННИХ ДЕЛ СССР

ОТДЕЛ АКТОВ ГРАЖДАНСКОГО СОСТОЯНИЯ

СВИДЕТЕЛЬСТВО О РОЖДЕНИИ

Выдан паспорт серии *КВ 888729*

АР №543781 *

г. *20* *XI* 1957

в *25* отделении милиции г. Москвы

Гр. *Украинский*

Семён Семёнович

родился (с) *27 октября 1947* года

г. Харьков *Украинская ССР*

в семье *Сергея Семёновича* *31* года

12 *Кандидат наук* *3584*

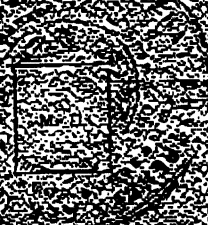
Родился *Украинский* *Сергей Семёнович*

Косовский *Илья Семёнович*

Кирилл *1950*

Кирилл *1950*

Кирилл *1950*

Завед. бюро ЗАГС *Иван*

Должностное лицо

К сожалению, свидетельство о рождении
Драгульского Вадимира Александровича не
проходит из-за старости документа (1938).
Ксерокс не даёт светлого изображения.

Attn: Irena Anderson.

20. 11. 97.

деятельности.

с одобрением комиссии банка
в соответствии с тарифами на услуги,
оказываемые банком клиентам,
одного процента с иной суммой.

От банка:

Вас

М.Ш.

Клиент:

14.11.97г.

Дата:

Управляющему отл. №21 АКБ "СБС-Агро"
г-ну Константинову С.В.
от Прокофьевой Л.А.

паспорт: серия 41 № 1421357
выдан РУВД 454 г. Москва

Адрес: г. Москва, ул. Селезнев-
ская, д. 1-5, кв. 158.

З А Я В Л Е Н И Е

Прошу выдать наличными без открытия личного счета в банке
поступившую в мой адрес сумму четыре тысячи немецких
(прописью) марок 00 перекнятов (цифрами) (4000 DM).

Данная сумма была переведена в мой адрес

об г-на Хорста Нисбаума
(наименование плательщика)
с целью материальной помощи

Указанный перевод не связан с осуществлением предпринимательской
деятельности.

С взиманием комиссий банка
в соответствии с тарифами на услуги,
оказываемые банком согласно,
одного процента с моей суммой.

От банка:

М.Ш.

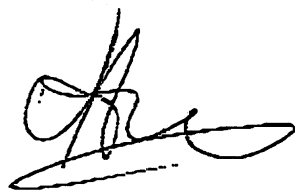

Клиент:

14.11.97г.

Дата:

До сознания, свидетельство о рождении
Драгунского Владимира Александровича не
проходит из-за старости документа (1938).
Ксерокс не даёт светлого изображения.

Attn: Irena Anderson.

20. 11. 97.

SVERIGES AMBASSAD
BUDAPEST

1997-11-26

KOP LG
ORG MH

Ambassadör Martin Hallqvist

UTRIKESDEPARTEMENTET

330/001

INKOM UD		
1997-11-28		
Avd.	Gr	Mål
P	2	Eu'

(EC)

Delges:

Wallenberg - Ludmila Prokofieva

von Dardel M

(1 bil/5 sidor)

Carl Persson

Broder,

Magnusson, Riga

Hallqvist, EC2

Här kommer ytterligare ett fax från rubricerade person.

Olson, EL-ESEK

Amb. Moskva

Börsta hälsningar

exp. 97-12-12

Irene Anderson

Irene Anderson

a.a.

do

SVED NAGYKOVETSEG
1146 BUDAPEST XIV.,
Ajtosi Durer sor 27/a
Tel.:352-2804
Fax:352-2807

INK. AMB. BUDAPEST		
D. 11. 16/394		
1997. 11. 25		
AVD.	GR.	MAL.
R	18	Wallenberg

Counsellor Irene S.B.Anderson

Уважаемая г-жа И.Андерсон!

Я хочу надеяться, что семья Валленберг проявила искренний интерес и сердечную радость к моему заявлению, сделанному Вам лично мной 8 августа с.г. в г.Будапеште в Посольстве Швеции, что я дочь Рауля Валленберга. И семья Валленберг была ознакомлена с моей автобиографической справкой от 17 сентября и, семья Валленберг наконец узнала тайну, почему мой папа остался навсегда в лагере Гулаг.

Прошу Вас ознакомить семью Валленберг также с моими письмами, с этим письмом включительно, которые я Вам направляла по факсу в Посольство Швеции в г.Будапеште. И с моим фотоальбомом (фотографиями), которые я направила Вам на адрес в Посольство Швеции в г.Будапеште. Заранее Вам благодарна.

Я считаю более невозможным для себя вести с Вами мой продолжительный монолог. Наступило Ваше время перейти к нашему диалогу.

Вы получили достаточно информации обо мне и у Вас было достаточно времени проверить мои данные.

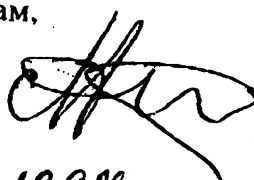
Г-н Г.Дардел приезжал в Москву в ноябре месяце с.г. может быть и для того, чтобы проверить мои сведения о полковнике Андрее Михайловиче Трофимове. Да, уверяю Вас, жил и был, ныне покойный, полковник А.М.Трофимов. В следующий визит г-на Дардела мы, обязательно, посетим вместе могилу полковника А.М.Трофимова на кладбище (адрес я знаю и не забыла). Надеюсь, г-н Г.Дардел воздаст должное памяти полковника А.М.Трофимова и закажет благодарственный молебен о большом счастье, которое он имеет: видеть живую дочь своего покойного брата (по матери).

Я жду Вашего ответа только до 24 декабря с.г.

Передайте, пожалуйста, мое второе обращение к семье Валленберг, на которое я получу ответ в самое ближайшее время, т.е. до 24 декабря с.г.

В первом обращении от 20 ноября с.г. к семье Валленберг сделана опечатка (не 8 сентября, а 8 августа 1997 года) и, пожалуйста, исправьте.

С уважением к Вам,
Л.Прокофьева

25 ноября 1997.

г. Москва

Обращение к семье Валленберг!

Уважаемые Господа!

В моем первом обращении к вам допущена опечатка: я сделала официальное заявление восьмого августа с.г., а не восьмого сентября с.г., что я дочь Рауля Валленберга.

Прошу вас сделать мне рождественский подарок: купить на мое имя (я против аренды квартиры) небольшую, но комфортабельную квартиру из трех или четырех комнат на Родине Людвига ван Бетховена.

В г.Бонне я буду себя чувствовать комфортно и нам с вами будет очень удобно вести переговоры в Посольстве Швеции в г.Бонне о предстоящей моей презентации в г.Стокгольме и о нашей с Вами медицинской экспертизе.

Условия моей жизни в г.Москве очень неблагоприятные для моего здоровья...

Посольство Швеции в г.Будапеште, с которым я поддерживаю отношения, посылая мои письма по факсу, а по телефону я веду с моим доверенным лицом и моим будущим мужем с г-ном Хорстом Ниебаумом из Германии.

Для меня это очень неудобно, очень дорого и изнурительно, что подрывает мои силы. Я не имею автомашины, я не имею домашнего компьютера и личного факса, а имею очень маленькую, тесную квартиру, с низкими потолками, с маленьким балконом, общей площадью 30 кв.м. И я абсолютно не имею капитала!

Г-н Хорст Ниебаум тоже не располагает необходимой суммой денег для приобретения для меня лично квартиры в Германии.

Я не обращаюсь с этой просьбой к г-ну Г.Дарделу, чтобы он ко мне проявил родственное внимание и заботу обо мне. Он, к сожалению, моему покойному папе брат только по матери, а я имею прямую линию с семьей Валленберг. И меня интересует только эта линия.

После нашей медицинской экспертизы я куплю сама для себя и моего мужа дом в Германии. Прошу вас вести переговоры о срочной покупке для меня лично квартиры с г-ном Хорстом Ниебаумом (Horst Niebaum, его юридический адрес: Германия, Theodor-Heuss-Strabe 31, 45966 Gladbeck).

Я хочу переехать в г.Бонн до Рождества Христова!

Я жду результата ваших действий до 24 декабря с.г.
Надеюсь, что вы понимаете, что в данной ситуации молчание не является золотом...

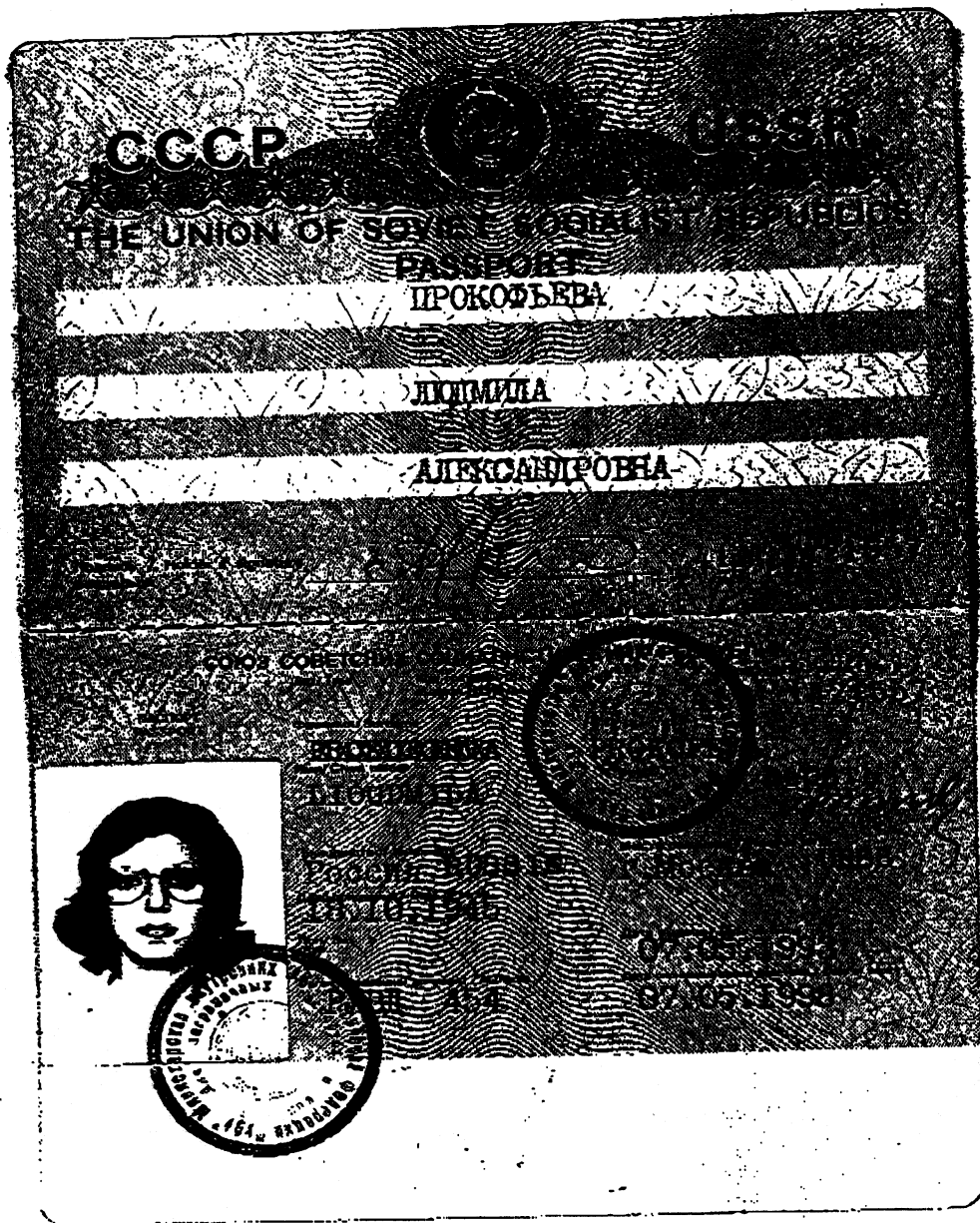
С наилучшими пожеланиями к вам!
Ваша Людмила

Направляю вам копии моего российского и заграничного паспортов.

25 ноября 1997г.

г. Москва

тел. (005) 957-00-25

СССР

ПАСПОРТ

ГРАЖДАНСКИЙ

СВЯЗЬ СОВЕТСКИХ СОЮЗОВ

Иванов

Иванов

Иванов

№ 123456

МЕСТО ЖИТЕЛЬСТВА

ГОР. МОСКВА
85 ОТДЕЛЕНИЕ МИЛИЦИИ
ПРОПИСАН

ул. *М. Плутинская*
дом № *34* кв. № *19* №. № *506*
16 *января* *1962*
Подпись *Иванов*

ГОР. МОСКВА
85 ОТДЕЛЕНИЕ МИЛИЦИИ
ВЫПИСАН

16 *XII* *1988*
Подпись *Иванов*

ГОР. МОСКВА
85 ОТДЕЛЕНИЕ МИЛИЦИИ
ПРОПИСАН

Сахаровская
дом № *7-5* кв. № *138*
14 *декабря* *1988*
Подпись *Иванов*

25-NOV-1997 14:46

FROM INCOM MOSCOU

TO

8-103613522807

P.01

REGERINGSKANSLIET

1997-11-28

P 2 En!

Utrikesdepartementet

Ambassaden Vilnius Dnr 102 ✓

Informationsbyrån (PIK-INF)

Ann Diedrichs

Telefon 08 - 405 5706

Wallenberg-skulptur vid ambassaden i Vilnius

Fax 265 A 1997-11-26

För Stellan Ottosson

Överänder kopia av fotografi av Willy Gordons skulptur med anteckning om hans adress och telefonnummer. Om så önskas kan vi skicka själva fotografiet med nästa lägenhet.

Cabinet

kl 1625/ad

Sup 971128 kl. 1625/ad

Postadress
103 39 STOCKHOLM

Telefon
08 - 405 10 00

E-post: ud@foreign.ministry.se
X.400: S=UD; O=Foreign; P=Ministry; A=SIL; C=SE

Besöksadress
Gustav Adolfs Torg 1

Telefax
08 - 723 11 76

Telex
105 90 MINFOR S

^ Roul Wollenberg Gärning ^
Morment: gts

Willy Gordon

Lellbrängen 31

12942 Hägersten

Tel: (08) 6468853

DiMedici
• KARL GABOR
FOLKUNGAG. 142 • 116 30 STOCKHOLM
TEL: 08-640 60 55 • FAX: 08-640 90 55